

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ

YASAMA DÖNEMİ

24

YASAMA YILI

2

İÇİŞLERİ KOMİSYONU

TUTANAK DERGİSİ

20 Haziran 2012 Çarşamba

İÇİŞLERİ KOMİSYONU

GÖRÜŞME TUTANAKLARI

20 Haziran 2012 Çarşamba

---0---

K O N U

	<u>Sayfa</u>
Yabancılar ve Uluslararası Koruma Kanunu Tasarısı (1/619) (Devam) (*)	1:82

* (1/619) esas no.lu Tasarının Alt Komisyon Metni bu Komisyon tutanağına eklidir.

İ Ç İ N D E K İ L E R

	<u>Sayfa</u>
BİRİNCİ OTURUM	1:20
Alpaslan KAVAKLIOĞLU (Niğde)	1:2
Necmeddin KILIÇ (İçişleri Bakanlığı Müsteşar Yardımcısı)	2, 8, 10, 20
Carol BATCHELAR (Unhcr Türkiye Temsilcisi)	3
Meera SETHI (Uluslararası Göç Örgütü Türkiye Temsilcisi)	3:4
Ali SERİNDAG (Gaziantep)	4:5, 9:11, 14, 15:18, 19
Hasan Hüseyin TÜRKOĞLU (Osmaniye)	5:6, 18, 20
Celal DİNÇER (İstanbul)	6:7, 8, 12:13, 16:17
Atilla TOROS (Mülkiye Başmüfettişi)	8:11, 12, 14, 15, 16, 17:18
Mehmet ERDOĞAN (Muğla)	8
Sermin BALIK (Elâzığ)	12
Ali TURAN (Sivas)	20

Mehmet ERSOY

(Sinop)

20

Alt Komisyon Metni

31:82

Açılma Saati: 14.30

Kapanma Saati: 16.22

14 Haziran 2012 Perşembe

BİRİNCİ OTURUM

Açılma Saati: 14.30

BAŞKAN: Muammer GÜLER (Mardin)

BAŞKAN VEKİLİ: Feyzullah KIYIKLIK (İstanbul)

SÖZCÜ: Hüseyin BÜRGE (İstanbul)

KÂTİP: Gülay SAMANCI (Konya)

-----0-----

BAŞKAN – Türkiye Büyük Millet Meclisi İçişleri Komisyonun değerli üyeleri, kamu kurum ve kuruluşların, uluslararası örgütlerin, meslek teşekküllerinin, sivil toplum kuruluşlarının ve basının değerli temsilcileri, değerli çalışma arkadaşlarımız, değerli konuklarımız; toplantı yeter sayımız vardır. İçişleri Komisyonunun 24' üncü Dönem İkinci Yasama Yılı 13' üncü toplantısını açıyorum.

Gündemimizde bulunan (1/619) esas numaralı Yabancılar ve Uluslararası Koruma Kanunu Tasarısı'nın görüşmelerine başlıyoruz.

Bilindiği gibi, tasarı 31 Mayıs 2012 Çarşamba günkü toplantımızda alt komisyonumuza havale edilmişti. Alt komisyon çalışmalarını tamamlayarak raporunu Komisyonumuza sunmuş bulunmaktadır. Bugün 20 Haziran, aynı zamanda Dünya Mülteciler Günü. Türkiye Büyük Millet Meclisinde de biraz önce konuyla ilgili bir gündem dışı konuşma yapılarak konu dile getirildi. Böylesi bir günde, mültecileri de yakından ilgilendiren ve bütün hukuki düzenlemeleri de beraberinde barındıran böyle bir tasarımı da görüşmüş olmanın onurunu yaşıyoruz, Komisyonumuzda bu konunun görüşülmesi devletimiz açısından, Meclisimiz açısından ve Komisyonumuz açısından bütün siyasi partilerimiz açısından son derece önemlidir. Böyle bir vesileyle de bu konudaki eksikliklerin giderilmesine de vesile olacaktır.

Sözlerimin başında, öncelikle alt komisyon çalışmalarından dolayı çok değerli çalışmalar yürüten alt komisyonumuzun değerli üyeleri, Alt Komisyon Başkanı Sayın Alpaslan Kavaklıoğlu, üyemiz Sayın Ahmet Tefik Uzun, üye Sayın Selmin Balık, üye Sayın Mehmet Emin Dindar, üye Sayın Cuma İçten, üye Sayın Namık Havutça, üye Sayın Celal Dinçer ve üye Sayın Hasan Hüseyin Türkoğlu'na ayrı ayrı teşekkürlerimi ve müsaade ederseniz, Başkan sıfatıyla da takdirlerimi belirtmiş olayım çünkü beş ayrı günde, çok titiz bir çalışma gündeme getirilmiş ve bir de diğer komisyonlara da örnek gösterebileceğimiz kanun yazımı, kanun tekniği, imla kuralları, gramerin bütün inceliklerini de değinilmek suretiyle özel bir rapor yazılmış. Böylesine bir kanunun da bu eksiklikleri giderilerek uygulayıcılara, literatürde yararlanacak olanlara da önemli bir kaynak sağlaması bakımından da bu eksikliklerin giderilmesi doğru olmuştur. Tekrar arkadaşlara teşekkür ediyorum.

Şimdi, değerli arkadaşlarım, alt komisyon metni esas alınarak görüşmelere devam edeceğiz, öncelikle bunu oylayacağım.

Alt komisyonun metninin görüşmelere esas olmak suretiyle görüşmelerin devam etmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Şimdi, alt komisyon raporunun tümünü görüşmenize açacağım ama Alt Komisyon Başkanı sıfatıyla Sayın Alpaslan Kavaklıoğlu arkadaşımıza alt komisyon çalışmaları hakkında Komisyonumuzu

bilgilendirmelerini rica edeceğim ve daha sonra da Birleşmiş Milletler Mülteciler Yüksek Komiserliği Türkiye Temsilcisi Carol Batchelor ve yine Uluslararası Göç Örgütü Türkiye Temsilcisi Sayın Meera Sethi Hanımefendi'ye de ayrı ayrı söz vermiş olacağım.

Ben tekrar, Dünya Mülteciler Günü'nün kutlu olmasını diliyorum.

Sayın Kavaklıoğlu, buyurun efendim.

ALPASLAN KAVAKLIOĞLU (Niğde) – Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

Değerli arkadaşlarım, (1/619) esas numaralı Yabancılar ve Uluslararası Koruma Kanunu Tasarısı 31 Mayıs 2012 tarihinde İçişleri Komisyonu toplantısında incelenmek üzere alt komisyona sevk edilmiştir.

Tasarı, alt komisyonumuzda 5, 6, 7, 12 ve 14 Haziran tarihlerinde toplam 5 toplantı gerçekleştirilerek incelenmiş ve karara bağlanmıştır. Toplantılara Bakanlıkların temsilcileri, ilgili kamu kurum ve kuruluşlarının temsilcileri, akademisyenler, uluslararası kuruluşlar ve sivil toplum kuruluşlarının katılımı sağlanarak görüşler ve önerileri dinlenmiş ve maddelere yansıtılmaya çalışılmıştır.

Alt komisyonun değerli üyeleri milletvekili arkadaşlarım gibi diğer katılımcılar da tasarının genel olarak alandaki uygulamalarda yaşanan problemleri gidereceğini, insan haklarına ve uluslararası mevzuata uyumlu olduğunu bildirmişlerdir genel olarak.

Tasarının geneli üzerinde görüşmelerden sonra maddelerin görüşülmesine geçilmiş, madde madde gerçekleşen görüşmelerde komisyon üyeleri ve diğer katılımcılar görüşlerini ve değişiklik önerilerini iletmış, Hükûmet temsilcileri bunlara cevaplar vermiştir. Maddelerin görüşülmesinde genel olarak tasarı metninde bir uzlaşma söz konusu olmuş ve maddelerin çoğu aynen kabul edilmiştir. Bazı görüşmelerde, gelen öneriler üzerinde bazıları kısaltılırken, bazıları tamamen çıkarılmış veya eklemeler olmuş veya bazılarında da redaksiyon veya kısmi değişikliklere lüzum görülmüştür. Bize sevk edilen kanun tasarısı toplam 131 maddeydi, bizim görüşmelerimizden sonra gönderdiğiniz tasarı 126 oldu, yani 5 madde eksilmiş ama biz ilave maddede koyduk, çıkarıp eklediğimiz de oldu.

Sunulan metnimiz bu şekilde hazırlanmıştır. Birlikte, özen ve uyum içinde, demokratik ve verimli bir alt komisyon çalışması yürüttüğümüz milletvekili arkadaşlarıma Ahmet Tefik Uzun'a, Selmin Balık'a, Cuma İçten, Mehmet Emin Dindar, Celal Dinçer, Hasan Hüseyin Türkoğlu ve Namık Havutça milletvekili arkadaşlarıma teşekkür ediyorum burada. Ayrıca, Mülkiye Başmüfettişi Sayın Toros başta olmak üzere tasarımı hazırlayan İçişleri Bakanlığı İltica ve Göç Bürosuna ve diğer bakanlıkların temsilcilerine ve İçişleri Komisyonumuzun değerli çalışanlarına buradan teşekkür ediyorum.

Arz ediyoruz Sayın Başkanım.

BAŞKAN – Çok teşekkür ediyorum.

Ben de size ayrı ayrı teşekkür ediyorum.

Hükûmet temsilcisi, Sayın Müsteşar Yardımcısı Necmeddin Kılıç'a söz vermeden önce, ben de bu tasarının başlangıcından itibaren hem Komisyonumuzu bilgilendiren hem de diğer tali komisyonlardaki görevi sebebiyle Mülkiye Başmüfettişi arkadaşımız Sayın Atilla Toros'a tekrar teşekkür ediyorum ve alt komisyon raporu da esas alınmak suretiyle, görüşlerini açıklamak üzere Sayın Necmettin Kılıç'a söz veriyorum.

Buyurun Sayın Kılıç.

İÇİŞLERİ BAKANLIĞI MÜSTEŞAR YARDIMCISI NECMEDDİN KILIÇ – Sayın Başkanım, Komisyonumuzun kıymetli üyeleri, değerli milletvekillerimiz, kıymetli katılımcılar hepinizi saygıyla selamlıyoruz.

Malumlarınız olduğu üzere, göç konusunun ülkemiz için ne kadar önemli olduğu, bu konudaki yasal düzenlemelerin ülkemizin ve devletimizin itibarı, uluslararası itibarı ve iyi yönetim ilkeleri etrafında ne kadar aciliyet arz ettiği zatıinalinize ve Komisyona arz edilmişti efendim.

Bu çalışmalardan hareketle, tali komisyonlara ve alt komisyonlara taslak havale edilmişti. Gerçekten, alt komisyonumuz çok ciddi katkılarda bulundu, çok emek sarf etti. Bakanlığımız adına, alt komisyonumuzun başkanı ve üyelerine ayrı ayrı teşekkür etmeyi bir borç biliyoruz efendim, katkıları çok kıymetlidir, şükranlarımızı sunuyoruz Bakanlığımız adına da.

Malumlarınız olduğu üzere, tekrar konuyu bir toplamak gerekirse, göç ülkemizin tarihî ve coğrafyası için çok önemli bir konudur. 96 Harbi denilen Rus-Türk Harbinden sonra, Kafkaslardan çok ciddi oranda göçmen aldığımız, Balkan Harbinden, 1912’den sonra da 5 milyon civarında Balkanlardan bir göçmenin ülkemize geldiği malumlarınızdır efendim. 1914 yılında, Yabancıların Hak ve Vazifeleri Hakkında Kanunu Muvakkat çıkarılarak bu konudaki yasal düzenleme başlamış, malumlarınız olduğu üzere, kanunu muvakkatlerin bugünkü karşılığı kanun hükmünde kararnamedir. Bu 1914 tarihli Kanun 1950 yılına kadar yaşamış, 1950 yılında Yabancıların Seyahat İkametleri Hakkında Kanun’la değiştirilmiş ve Pasaport Kanunu’yla da yeni hükümler getirilmiştir, bu iki kanun da 1950 tarihli ancak bu tarihten sonra, günümüze kadar göç alanındaki yasal düzenlemelere yenileri maalesef eklenememiştir. 1951 yılını taşıyan belgeler... Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi, mültecilerin hukuki durumlarını gösteren belgeler 1950’li yıllardan sonraya aittir. Yasal boşluklar vardı, mesela ilticayı düzenleyen herhangi yasal bir hüküm bulunmamaktadır, günümüzde ilticayla ilgili konular yönetmelikle yürütölmeye çalışılmaktadır ve önemli oranda, bu alandaki boşluk ikincil mevzuatla, yönetmelik ve genelgelerle düzenlenmeye çalışılmış idi bugüne kadar ancak arkadaşlarımız dikkatli bir çalışmayla Avrupa Birliği müktesebatını tarayarak Avrupa İnsan Hakları Mahkemesinin ülkemizle ilgili ve geneldeki kararlarını tarayarak ve akademik destekle, şeffaf bir çalışmayla bir taslak ortaya çıkarmışlardı ki taslak ihtiyaçlara cevap verecek nitelikteydi. Bu taslağın İçişleri Komisyonunda ve alt komisyonunda ciddi şekilde ele alınarak çok kıymetli katkılarla geliştirilmesi bizim için bir onur vesilesidir.

Tekrar tekrar, tali komisyonlara, alt komisyonlara Bakanlığımız adına teşekkür ediyorum. Bu kanun çıktığı takdirde, devletimizin ve ülkemizin bir kazancı olacaktır, göçü yönetmek kolaylaşacaktır. Şimdiden, İçişleri Komisyonumuzun yapacağı katkılar için de Bakanlığımız adına şükranlarımızı arz ediyorum, saygılar sunuyorum efendim.

BAŞKAN – Sayın Kılıç, ben de size teşekkür ediyorum. Size ve değerli çalışma arkadaşlarınıza ve Sayın Toros’a tekrar teşekkürlerimi ifade ediyorum.

Biraz önce ifade etmiştim. Aramızda Birleşmiş Milletler Mülteciler Yüksek Komiserliği Türkiye Temsilcisi Sayın Carol Batchelor ve Uluslararası Göç Örgütü Türkiye Temsilcisi Sayın Meera Sethi de bulunmaktadır.

Şimdi, ilk sözü Birleşmiş Milletler Mülteciler Yüksek Komiserliği Türkiye Temsilcisi Sayın Carol Batchelor'a vereceğim.

Buyurun Sayın Batchelor

BİRLEŞMİŞ MİLLETLER MÜLTECİLER YÜKSEK KOMİSERLİĞİ TÜRKİYE TEMSİLCİSİ CAROL BATCHELOR – Sayın İçişleri Komisyonu Başkanı Muammer Güler, Sayın İçişleri Bakanlığı Müsteşar Yardımcısı, sayın komisyon üyeleri, saygıdeğer misafirler, değerli katılımcılar; Komisyonun bu oturumunda da Yabancılar ve Uluslararası Koruma Kanunu Tasarısı hakkındaki görüşlerimizi paylaşabilme fırsatı verdiği için Birleşmiş Milletler Mülteciler Yüksek Komiserliği adına bir kez daha teşekkür ediyorum.

Birleşmiş Milletler Mülteciler Yüksek Komiserliğinin Türkiye Temsilcisi olarak, konuşmama teklif edilen kanunun hem hazırlık aşamasında hem de Türkiye Büyük Millet Meclisi'nin ilgili komisyonlarında tartışıldığı sırada benimsenen şeffaf ve katılımcı sürece ilişkin memnuniyetlerimizi dile getirerek başlamak istiyorum.

Bu süreç boyunca, Birleşmiş Milletler Mülteci Örgütünün kanun tasarısı hakkındaki görüşlerini, saygıdeğer milletvekilleri, çeşitli kamu kurum ve kuruluşlarının temsilcileri ve sivil toplum temsilcileri ile paylaşma fırsatına sahip oldum. Birleşmiş Milletler Mülteciler Yüksek Komiserliğine ana komisyon, alt komisyon ve tali komisyon toplantılarına katılma ve görüşlerini bildirme fırsatı da verilmiştir.

Bu dinamik istişare süreci ve tartışmalara katılan tüm tarafların konuya olan duyarlılıkları, Türkiye'nin insani alana ve bu alanda açık fikirli ve işbirliğine dayanan yaklaşımlara verdiği önemin kayda değer birer göstergesidir.

Saygıdeğer Komisyon üyeleri, bugün 20 Haziran Dünya Mülteciler Günü. Böyle bir günde, yani Birleşmiş Milletler Mülteciler Yüksek Komiserliğinin ilgi alanındaki kişilere ithaf edilen bu anlamlı günde, böylesine önemli bir konuda sizlere hitap edebilme imkânına sahip olmaktan dolayı kendimi son derece ayrıcalıklı hissediyorum.

Buraya gelmeden hemen önce, Türkiye'de cömertçe ev sahipliğiyle karşılaşan sığınmacılarla, mültecilerle bir etkinliğe katılma şansına sahip oldum. İlgi alanımızdaki insanların dirençleri ve umutları, insanlık tarihinin kritik bir dönemecinde gerçekleşen bu önemli çalışmanızda da yansımalarını bulmaktadır.

Hem daha önceki ana komisyon toplantısında hem de tali komisyonlardaki oturumlarda vurgulandığı üzere, Birleşmiş Milletler Mülteciler Yüksek Komiserliği, Türkiye'nin insani meselelerdeki ve koruma alanındaki köklü değerlerini hukukun üstünlüğüne dayanan yasal bir çerçeveye ile taçlandırarak olan bu girişimi kuvvetle desteklemektedir.

Dünya Mülteciler Günü'nü kutladığımız bu günde, Türkiye'yi insani alanda bir lider olarak tanımlayabiliriz.

Konuşmamı sonlandırırken Birleşmiş Milletler Mülteciler Yüksek Komiserliğinin önümüzdeki yıllarda da Türkiye Cumhuriyeti devleti ve Türk halkı ile birlikte çalışma hususundaki güçlü taahhüdünü bir kez daha yinlemek isterim.

Dinlediğiniz için teşekkür ederim,

BAŞKAN – Sayın Bayan Carol Batchelor'a biz de teşekkür ediyoruz.

İnşallah, bu tasarı kanunlaştığı zaman, mültecilerle ilgili iş ve işlemler konusunda çok daha iyi, düzenli, verimli bir uygulamaya da imkân sağlanacaktır. Onu bir kez daha ifade ediyorum kendilerine.

Efendim, şimdi de Uluslararası Göç Örgütü Türkiye Temsilcisi Sayın Meera Sethi Hanımefendi'ye söz veriyorum.

Buyurun.

ULUSLARARASI GÖÇ ÖRGÜTÜ TÜRKİYE TEMSİLCİSİ MEERA SETHİ – İçişleri Komisyonu Başkanı Sayın Güler, saygıdeğer Komisyon üyeleri, Müsteşar Yardımcısı Sayın Kılıç, İçişleri Bakanlığı yetkilileri, saygıdeğer katılımcılar; Uluslararası Göç Örgütü adına Yabancılar ve Uluslararası Koruma Kanunu'yla ilgili olarak İçişleri Komisyonunun yaptığı toplantıya katılmaktan ve görüşlerimizi ifade etme fırsatı tanımanızdan duyduğum memnuniyeti ve şükranlarımı dile getirmek isterim.

Bu süreçle yakından ilişkilendirilip çalışmaların kapsamlı bir mevzuata dönüşmesine tanıklık etmekten, özellikle bugün Dünya Mülteciler Günü'nü kutlarken, buna katılmaktan büyük onur ve gurur duyduğumu belirtmek isterim.

İnsan hareketleri bütün devletleri etkileyen, küresel dünyanın temel gerçeklerinden biridir. Günümüzde, daha önce hiç olmadığı kadar, insanlar bir yerden başka bir yere göç etmektedirler. Bu noktada, devletlerin göçü düzenlemek ve diğer taraftan insanlık onuru ve haklarını koruyarak göçmenlere gerekli destek mekanizmalarını sağlamak konusunda bir denge oluşturmak görevi düşmektedir.

Yeni kanun, giriş, ikamet, kabul, koruma ve savunmasız grupların korunma altına alınması gibi konuların da dâhil edilmesiyle son derece kapsamlı bir hâle gelmiştir. Yasa uluslararası standartlar, Avrupa Birliği müktesebatıyla uyumlu ve aynı zamanda insan hakları ve kamu güvenliği düzeni arasındaki hassas dengeyi son derece güzel bir şekilde kurmayı amaçlamıştır.

Yasa kapsamlı bir şekilde yasal ve yasa dışı göçü ele almıştır. Yasal göçü yöneterek yasa dışı göçle en iyi şekilde mücadele etmeyi amaçlamıştır. Türkiye, bu yasayla sadece yasa dışı göçle mücadele etmiş olmayacak, aynı zamanda uluslararası koruma standartlarını da uygulamış olacaktır.

Uluslararası Göç Örgütü yeni oluşturulan Göç Yönetimi Genel Müdürlüğü'nün kurulmasıyla birlikte, göç politika ve stratejilerinin Göç Politikaları Kurulu tarafından, siyasi seviyede yönetilerek, karar vericiler tarafından yönlendirilmesinden büyük memnuniyet duymaktadır.

Göç Politikaları Kurulu, Göç Danışmanlık Kurulu vasıtasıyla kurumlar arası çok disiplinli bir yapıyla Türkiye'nin göç konusundaki vizyonu en olumlu şekilde yönlendirilecektir. Bu idari yapıların oluşturulması hem ulusal kapasiteyi artıracak hem de göçün tüm alanlarının yönetimindeki zorluklar ve fırsatlara eğilmek için etkili politikalar, stratejiler ve programlar belirleme ve geliştirmeye katkıda bulunacaktır.

Göç yönetimi, devletlere zorluk çıkartabilen, sürekli olarak değişen, dinamik, karmaşık bir fenomendir. Memnuniyetle belirtmeliyim ki Türkiye model bir göç yönetimi oluşturma konusunda kısa bir zaman dilimi içerisinde oldukça belirgin ilerlemeler katetmiştir. Oluşturulacak idari ve hukuki çerçeveye Türkiye'nin iyi bir yönetim modeli olarak bölgedeki diğer ülkelere de esin kaynağı olmasını diliyoruz.

Sözlerime son vermeden önce, herkese gösterdikleri yüksek seviyedeki çalışma, emek, her adımda yansıttıkları güzel ortaklık ruhu için özellikle teşekkürlerimi iletmek isterim. Etkin göç yönetiminin başlıca

unsuru ortaklık ve karşılıklı sorumluluk ilkesidir ve bütün bu çalışmayla birlikte bunun da içinde hep birlikte bulunmaktan büyük bir memnuniyet duymaktayız.

Uluslararası Göç Örgütü olarak uluslararası standartlara uygun etkin bir göç yönetimi sisteminin kurumsal ve operasyonel kapasitesinin uzun süredir var olan iş birliğimiz çerçevesinde daha da güçlenerek destek sağlamaya hazır olduğumuzu bildirir ve bir kez daha başta Komisyon üyelerine Uluslararası Göç Örgütüne verdikleri fırsattan ve bizleri her seferinde nezaketen çok iyi ağırladıkları için çok teşekkür etmek isterim.

BAŞKAN – Biz de Uluslararası Göç Örgütü Türkiye Temsilcisi Sayın Meera Sethi'ye teşekkür ediyoruz.

Değerli arkadaşlarım, uluslararası kuruluşlar yanında alt komisyon çalışmaları sırasında İnsan Kaynağını Geliştirme Vakfının, Sığınmacılar ve Göçmenlerle Dayanışma Derneğinin, Helsinki Yurttaşlar Derneğinin, Uluslararası Af Örgütünün ve Mülteciler Dayanışma Derneğinin de önemli katkıları alınmış, görüşlerine başvurulmuştur, kendilerine de teşekkür ediyorum.

Şimdi, değerli arkadaşlarım, üyelerimizden alt komisyon raporunun tümü üzerinde söz almak isteyen üyelere söz vereceğim ayrı ayrı.

Alt komisyon raporunun tümü üzerinde söz almak isteyen arkadaşlarımız var mı?

Sayın Serindağ, buyurun efendim.

ALİ SERİNDAG (Gaziantep) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Öncelikle, alt komisyon başkanına ve sayın üyelerine çalışmalarından ötürü ben de teşekkür ediyorum. Gene bu tasarının olgunlaşmasında katkı veren tüm kişi, kurum ve kuruluşlara teşekkürlerimi iletiyorum.

Daha önceki sunuşumda da söylediğim gibi, uluslararası göç tüm ülkeleri ilgilendiren, ülkeler arasında iş birliği ve dayanışmayı zorunlu kılan bir olgudur. Esas olan, bu göç hadisesinin niçin olduğu, insanların neden bu kadar yer değiştirme talebinde bulunduğu hususlarının biraz da irdelenmesidir. Hele son yıllarda uluslararası hareketlilik, ülkeler arası göç hareketleri daha çok artmaktadır. Bazı bölgelerde bu hareketlilik daha da yoğunlaşmaktadır. Hiç kimse ülkesini ve doğduğu toprakları isteyerek, istisnalar dışında, daha iyi bir hayat, daha iyi bir yaşam sürdürmek amacıyla gidenler olabilir ama ben genel hatlarıyla söylüyorum... O yaşam riski de taşıyan koşullar içerisinde başka yere gitmek istemez. Biz, mültecilerin, göçmenlerin dramlarını hep beraber, zaman zaman basında izliyoruz, gerek yazılı basında gerekse görsel basında hepimiz izliyoruz. Yaşamlarını tehlikeye atarak ülkelerini terk ediyorlar ve başka ülkelere gitme yolunda hayatlarını riske atarak gayret gösteriyorlar. Tabii tüm ülkelerin bu şartların ortadan kaldırılması ve insanların göçe ihtiyaç duymayacak bir ortamın yaratılması konusunda iş birliği yapmaları bence en az bu hazırladığımız tasarı kadar önemlidir. Ben bu konudaki görüşlerimi ifade etmek istedim.

Elbette, bu tasarıda hem düzenli göç hem düzensiz göç düzenleniyor. Öyle zannediyorum ki düzenli göçte fazla bir sorun yok, esas olan o düzenli göçün yönetimidir. Asıl problem olan, tabii burada düzensiz göçtür. Demin de ifade ettiğim gibi, düzensiz göçe yol açan şartların ve ortamın ortadan kaldırılması tüm ülkelerin ortak sorunu olması gerekir. Bu aynı zamanda dünya barışına da katkı yapar. Daha adil bir gelir, ülke

içerisinde olduğu gibi ülkeler arasında da öyle, daha adil bir düzen, daha adil bir gelir bölüşümü, daha adil bir gelir paylaşımı, bu konuda epey etkili olacaktır.

Biliyorsunuz, Türkiye'ye fazla miktarda insanların girdiği bir şehirde de görev yaptım. O nedenle, ülkelerini terk ederek gelen insanların dramını, onların içinde bulundukları şartları ve hissettiklerini izleme imkânı da buldum, öyle bir durum yaşamak durumunda kaldım. Şartlar olgunlaştığında, şartlar iyileştiğinde insanların kendi ülkelerinin özlemine ne kadar çektiklerini ve gidiş için, kendi ülkelerine dönmek için ne kadar heveskâr olduklarını gördüm. Demek ki bizim ortak çabamız, bu göç olgusunu, bilhassa düzensiz göç olgusunu asgariye indirecek şartların tüm ülkeler tarafından elbirliğiyle yaratılmasıdır.

Ben tekrar emeği geçen herkesi kutluyorum, tebrik ediyorum ve izninizle şu hususu da belirtmek istiyorum: Tabii yasa tekniğine uygun metinlerin önümüze gelmesi, aslında Komisyonumuzun işini de kolaylaştırıyor ve Komisyonumuzun işini kolaylaştırmakla kalmayacak, uygulayıcılara da ileride daha rahat çalışma imkânı sağlayacaktır. Bu tasarı bu şekilde hazırlanmıştır. Gerçi, bu şekilde hazırlanan tasarı geçen toplantıda biraz gerilimli bitti ama bu tasarinın bu şekilde hazırlanmış olması bizi mutlu etmiştir.

Ben bu tasarımı geniş bir katılımıla, ilgili kurumların, kuruluşların görüşlerini de almak suretiyle hazırlayan İçişleri Bakanlığımızın görevlilerini başta Değerli meslektaşım Atilla Toros olmak üzere, Sayın Müsteşar Yardımcımızı da tabii, tebrik ediyorum. Dilerim ki tasarılar bu şekilde gelsin, olgunlaşmış vaziyette gelsin ve daha da iyileşmiş olarak Komisyondan Genel Kurula insin. Bizim temennimiz budur.

Tekrar teşekkür ediyorum ve umuyorum ki bu da temel kanun olarak çıkmaz ama bu, biraz boş umut olacak galiba, gene temel kanun olarak Genel Kurula gidecektir. Temel kanun istisna olmak gerekirken, maalesef genel kural hâline getirilmiştir. Bunu gerçekten tüm milletvekillerinin değerlendirmesi lazım diye düşünüyorum.

Hepinize saygılar sunuyorum. Sağ olun.

BAŞKAN – Sayın Serindağ, teşekkür ederim. Ben de bu vesileyle görüşlerinizin büyük bir bölümüne katıldığımı da ifade etmek isterim.

Parlamento çalışmalarının dönem olarak sonuna geline bir sırada bazen işte, böyle aceleyle başka kanunlarla da ilgili olması sebebiyle, Genel Kurula indirilmesinde zaruret görülen kanun tasarıları veya teklifleri geliyor, orada o konu oluyor ama geçen hafta görüştüğümüz kanun konusunda tekrar oturup Genel Kurul aşamasında olabilecek düzenlemeleri beraberce, daha görüşülmeden önce arkadaşlarımızla tekrar bir araya gelerek tolere edebileceğimiz hususlar varsa, burada eksik bıraktığımız kısımları çünkü geçen gün de ifade ettim, İnsan Hakları Kurumu Başkanlığı Kanunu'yla da beraber Genel Kurula indirilmesinde bir acele oldu, bazen de bu şekilde olabiliyor ama biz, Komisyon olarak bu konudaki görüşlerimizi her zaman daha geniş ortamlarda sunabileceğiz.

ALİ SERİNDAG (Gaziantep) – Maddeler üzerinde görüşlerimizi ayrıca ifade edeceğiz.

BAŞKAN – Tabii.

Sayın Hasan Hüseyin Türkoğlu, buyurun efendim.

HASAN HÜSEYİN TÜRKOĞLU (Osmaniye) – Sayın Başkan, İçişleri Komisyonunun saygıdeğer mensupları, İçişleri Bakanlığının değerli bürokratları, uluslararası kuruluşların saygıdeğer mensupları, değerli basın mensupları; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Sözlerimin başında, dün ve evvelsi gün yaşamış olduğumuz terör olayları sebebiyle hayatını kaybeden vatan evlatlarına tekrar Cenabıallah'tan rahmet dilemek istiyorum. Kederli ailelerine başsağlığı, sabır diliyorum, yaralılarımıza da acil şifalar diliyorum.

Tabii Türk devleti hayatının, cumhuriyet tarihinin son otuz yılına damgasını vuran terör olayları maalesef toplumun bütün fertlerini, bütün kuruluşlarını çok yakından ilgilendirmekte ve etkilemektedir. Terör belki de Türk devletinin kalkınmasının önündeki en önemli engellerden birisidir. Bu sebeple, toplumun bütün unsurları, bütün millî güç unsurları, bütün siyasi unsurları, bütün sivil toplum örgütleri, bütün vatandaşlar açısından da ziyadesiyle iş birliği alanı olmuş bir konudur terör. Bu açıdan, zaman zaman siyasi yorumlar yapılırken terörle ilgili, bazı siyasi partiler, özellikle bizim siyasi partimizi, mensubu olduğumuz Milliyetçi Hareket Partisini “terörden nemalanmak” şeklinde tabirler kullanarak itham altında bırakmak isteyen bazı cahiller olduğunu da ifade etmeliyim. Aslında, Türkiye’de terörden nemalanan yok ama bizzat teröristten nemalanan bazı siyasi partiler var. Dolayısıyla, siyasal demokratik hayatın daha sağlıklı işleyebilmesi için öncelikle teröristin ortadan kaldırılmasının gerekliliğine inanıyorum. Böylece, Anadolu’nun bir coğrafyasında, kastedilen belli bir coğrafyasında daha demokratik bir ortamda, daha sağlıklı bir siyasi yarış yapılabilmesi için teröristin ve teröristin etkisinin ortadan kaldırılmasının öncelikli olması gerektiğini düşünüyorum.

Tasarıyla ilgili olarak, ana Komisyon olarak burada yaptığımız ilk görüşmede, bütün siyasi parti temsilcileri, uluslararası örgütlerin temsilcileri bu Komisyona sunulan tasarinin hazırlanması sırasında gösterilen emeği, titizliği takdir ettiler, biz de o konuda görüşlerimizi aynı yönde ifade etmiş idik.

Alt komisyon çalışmalarına çok sağlıklı katılamamakla beraber, katıldığım bölümlerinde de gördüm ki gerçekten tasarı iyi hazırlandığı zaman, çok seri ve seviyeli tartışmalarla sonuçlandırılabilir. Alt komisyon çalışmalarında da nitekim bu oldu. Hem siyasi partilerin temsilcisi komisyon üyesi arkadaşlarımız hem de Değerli Komisyon Başkanımız güzel bir diyalog ortamı içerisinde İçişleri bürokrasisinden gelen arkadaşlarımızın anlaşılır bir şekilde izahlarıyla bu tasarı içerisindeki maddeler, hükümler değerlendirildi ve önünüzdeki rapor bu şekilde ortaya çıktı.

Ben bu hâliyle alt komisyon raporu ve tasarinin alt komisyonda aldığı şekliyle ziyadesiyle uygun olduğunu ifade etmek istiyorum. Tabii maddelerle ilgili yine de aklımızda bazı hususlar var, onları yeri geldiğinde arz edeceğiz ama yine ilk gün olduğu gibi, bu tasarıyı hazırlayan, bu tasarıya emeğini, terini katan arkadaşlarımıza, Komisyonumuzun değerli üyelerine teşekkür ediyorum. Uluslararası örgüt temsilcilerine de şunu ifade etmek istiyorum: Tabii bizim hazırladığımız her mevzuat Türk milleti için. Biz uluslararası örgütlerle yapmış olduğumuz iş birliği, onlarla yapmış olduğumuz anlaşmalar çerçevesinde şüphesiz tecrübelerinden faydalanacağız ama onlarla iş birliğimizi yaparken de Türk milletinin önceliklerini ve faydalarını, menfaatını da gözettiğimizi, bu güzel çalışmaların, kendilerinin de takdir ettiği bu güzel çalışmanın bu duygularla, bu niyetlerle ortaya çıktığını da ifade etmek istiyorum.

Bütün Komisyonu ve katılımcıları saygıyla selamlıyorum. Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Sayın Türkoğlu, biz de teşekkür ediyoruz.

Sayın Celal Dinçer, buyurun.

CELAL DİNÇER (İstanbul) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Komisyonumuzun saygıdeğer üyeleri, Bakanlığımızın ve sivil toplum kuruluşlarının saygıdeğer temsilcileri; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Ben de Hakkârî’de meydana gelen menfur saldırıda hayatlarını kaybeden askerlerimize Allah’tan rahmet, yakınlarına başsağlığı diliyorum.

Bu yasa, belki biz Mecliste bir yıldır görev yapıyoruz arkadaşlarımızla, üzerinde çok büyük mutabakat sağladığımız bir numaralı yasa diyebilirim, çok samimi duygularıyla söylüyorum. Geçen toplantının birinde “İçişleri Komisyonu çok uyumlu çalışıyor.” dedik ama on beş dakika sonra bu sözümü geri aldım çünkü Sayın Bakanımızla bir milletvekilimiz, biliyorsunuz, bir satışmadan dolayı sıkıntı yaşandı. Ben gene aynı cümleyi kullanmayacağım, çok uyumlu bir komisyonuz demeyeceğim çünkü nazar değişiyor! Ama gerek alt komisyonda gerek ana Komisyondaki görüşmelerde gerçekten Türkiye’nin ihtiyacı olan bir yasayı görüştüğümüz için çok uyumlu bir çalışma yapıldı. Bunu hazırlayan İçişleri Bakanlığımızın değerli temsilcileri, Müsteşarlık makamı ve özellikle kurulan komisyonun başkanı Atilla Bey ve ekibi çok detaylı bir inceleme yapmış, araştırarak, inceleyerek, ülke uygulamalarını görerek ve sivil toplum kuruluşlarının görüşlerini alarak güzel bir tasarı ortaya çıkarmış. Elbette ki yoktan var edebilmek, hatasız bir şeyi var edebilmek çok mümkün değil ama Komisyonda tek kelime üzerinde dahi yeri gelince dakikalarca tartışarak en olumlu, olması gereken yönü bulmaya çalıştık.

Ana hatlarıyla çok önemli değişiklikler olmadı ama insan hakları açısından, özellikle geleceğe yönelik bizim ülkemizin itibarını artıracak maddelere bazı ilaveler yaptık, bunu sivil toplum kuruluşlarının önerileriyle yaptık. Bir de tereddütlü olan, özellikle açıklanmaya muhtaç, uygulamayı sıkıntıya sokabilecek müphem kelimelerden kaçındık. Örnek veriyorum “makamlar” ibaresi, “yetkili makamlar tarafından yapılır” cümlesi bazen uygulamada, hepimiz bunu görüyoruz, çelişkilere yol açıyordu, her makam kendini yetkili sayabiliyordu veya başkasından bekliyordu, yapmıyordu. Biz bunu “yetkili makam” şeklinde değiştirerek bir sahibinin olması gerektiğini vurguladık. Bunu örnek olarak söylüyorum. Gene ilave olarak, istisnalar koyduk, bazılarında kimin yapması gerektiği konusunda ismini tekrar belirttik. Örneğin, “Valiliklerce yapılır.” dedik. Bunlar komisyondan geçen değişikliklerdi. Sonra, mesela müphem bazı konular vardı “Yabancıнын rızası saklı kalmak şartıyla dava açma süresi içinde...” cümlesi gibi 53’üncü maddede olduğu gibi, ilaveler yaptık. Aynı şekilde, 56’ncı maddede “Yedi gün içinde...” diye bir hüküm vardı, yabancıya itiraz süresiyle paralel bir sürenin tanınması gerektiğini düşündük, bu sürenin on beş gün olmasını önerdik ve bu süreler kabul edildi. “En seri şekilde” cümlesi vardı, bu müphem bir kelimeydi, biz bunu “derhâl yapılır” şeklinde değiştirdik. Dolayısıyla yasamız daha uygulanabilir hâle geldi.

Yasada yapılan çok önemli değişiklikler, alt komisyondaki üye arkadaşlarımızın da desteğiyle, özellikle muhalefet partisi olarak bizim verdiğimiz önergelerin hemen hemen büyük bir çoğunluğunun dikkate alınması bizi de mutlu etti. Umuyorum ve bekliyorum ki yasalarımız bundan sonra bu konsensüs içinde geçerse, biz Türkiye’ye, Türkiye’nin geleceğine yönelik çok daha güzel yasaları buradan geçirebileceğiz. Yoksa daha uygulamaya girmeden, Türk Ticaret Kanunu’nda olduğu gibi, tekrar değiştirme lüzumu hissedeceğiz.

Bunun için, bu vesileyle tekrar iktidar partisine mensup arkadaşlarıma sesleniyorum, Komisyon Başkanımız aracılığıyla, bundan sonraki kanunları da aynı duyarlılıkla, aynı birlik ve beraberlik içinde tartışarak, olumlu bir havada geçirirsek biz ülkemize çok daha faydalı, yararlı kanunlar yapabiliriz diye düşünüyorum. Bu çalışma sırasında bize destek olan bütün iktidar, muhalefet partisi üyesi arkadaşlarıma, lojistik desteği sağlayan İçişleri Bakanlığına, Medisimizin çok değerli temsilcilerine, görevlilerine huzurlarınızda teşekkür ediyorum. Bu yasa tasarısı dolayısıyla da arkadaşlarımız arasında olumlu havayı estiren Komisyon Başkanımıza da huzurlarınızda teşekkür ediyorum. Saygılar sunuyorum.

BAŞKAN – Sayın Dinçer, teşekkür ediyorum.

Alt komisyon raporunun tümü üzerinde başka söz talebi var mı arkadaşlarımızdan? Yok.

Alt komisyon raporunun tümü üzerindeki görüşmeler tamamlanmıştır.

Alt komisyon metninin maddelerine geçilmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

1'inci maddeden başlıyoruz.

1'inci madde üzerinde söz talebi var mı? Yok.

Kabulünü oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

2'nci madde üzerinde söz talebi var mı? Yok.

Kabulünü oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

3'üncü madde üzerinde söz talebi var mı? Yok.

Kabulünü oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

4'üncü madde üzerinde söz talebi var mı? Yok.

Kabulünü oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

5'inci madde üzerinde söz talebi var mı? Yok.

Kabulünü oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

6'ncı madde üzerinde söz talebi var mı? Yok.

Kabulünü oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

7'nci madde üzerinde söz talebi var mı? Yok.

Kabulünü oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

8'inci madde üzerinde söz talebi var mı? Yok.

Kabulünü oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

9'uncu madde: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

10'uncu madde: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

11'inci madde: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

12'nci madde: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

13'üncü madde: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

14'üncü madde: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

15'inci madde: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

16'ncı madde: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

17'nci madde...

ALİ SERİNDAG (Gaziantep) – Sayın Valim, yazıyı takip edemiyoruz hızınızdan.

BAŞKAN – Peki. Alt komisyonda hepsi olduğu için.

ALİ SERİNDAG (Gaziantep) – Ben biliyorum arkadaşlarım bilmiyor ama. Bir muhalefet yapmak zorundayım.

BAŞKAN – 17'nci madde: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

18'nci madde: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

19'uncu madde: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

20'inci madde: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

21'inci madde: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Amerikalıların güzel bir sözü var “Acele etmeyelim, çabuk olalım.” ben de çabuk geçirmeye çalışıyorum.”

22'nci madde: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

23'üncü madde: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

24'üncü madde: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

25'inci madde: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

26'ıncı madde: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

27'nci madde: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

28'inci madde: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

29'uncu madde: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

30'uncu madde: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

31'inci madde: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

32'nci madde: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

33'üncü madde: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

34'üncü madde: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

35'inci madde: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

36'ıncı madde: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

37'nci madde: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

38'inci madde: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

39'uncu madde: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

40'ıncı madde: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

41'inci madde: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

42'nci madde...

CELAL DİNÇER (İstanbul) – Burada bir açıklama ihtiyacı ben hissettim.

“Türkiye’de öğrenim gören ön lisans, lisans, yüksek lisans ve doktora öğrencileri çalışma izni almak kaydıyla çalışabilirler. Ancak ön lisans ve lisans öğrencileri için çalışma hakkı ilk yıldan sonra başlar ve haftalık yirmi dört saatten fazla olamaz. Ön lisans ve lisans öğrencilerinin çalışma hakkına ilişkin usul ve

esaslar göç politikası kurulunca belirlenecek esaslar çerçevesinde bakanlık ile Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı tarafından müştereken düzenlenir.” deniyor. Bu Türkiye’de eğitim gören öğrenciler için söz konusu. Peki, dışarıdan gelip, daha doğrusu orada bitirmiş üniversiteyi mesela oradaki bir Türk okulunda bitirmişse bunlarla ilgili düzenleme nasıl olacak? Bu konuda bir açıklama yapar mı arkadaşlarımız.

MEHMET ERDEM (Aydın) – Tekrar edebilir misiniz, anlayamadık.

CELAL DİNÇER (İstanbul) – Yani dışarıda bitirmiş, diyelim bizim bir Türk okulu var, dışarıda bitirmiş, orada okumuş, yaz tatilinde de Türkiye’ye geldi, burada bir çalışma hakkı edinebilecek mi?

BAŞKAN – Eğer orada ön lisans okumuşsa burada yüksek lisans anlamında mı?

CELAL DİNÇER (İstanbul) – Ya, o anlamda da diyebiliriz.

BAŞKAN – Şimdi, Atilla Bey veya Sayın Kılıç, bu madde hangilerini kapsıyordu?

CELAL DİNÇER (İstanbul) – Hangi hükme girecek?

BAŞKAN – Buyurun.

İÇİŞLERİ BAKANLIĞI MÜSTEŞAR YARDIMCISI NECMEDDİN KILIÇ – Sayın milletvekilimizin sorduğu konu genel hükümlere tabii. Yabancıların Türkiye’de çalışmasına tabi, orada bir ayırım yok üniversite mezunu, lise mezunu veya mesleksizliği gibi bir ayırım yok. Yani bir yabancı bir Türk okulunu dışarıda bitirip ülkemize gelmişse genel hükümlere tabi olarak kendileri Çalışma Bakanlığı tarafından çalışma izni verilecektir efendim.

CELAL DİNÇER (İstanbul) – Genel hükümlere uyulur.

İÇİŞLERİ BAKANLIĞI MÜSTEŞAR YARDIMCISI NECMEDDİN KILIÇ – Evet.

BAŞKAN – Bu olay, zannederseniz ikili anlaşmalar çerçevesinde veya TİKA’nın veya diğer kuruluşların okuttuğu öğrencilere yönelik bir şey mi bu?

MEHMET ERDOĞAN (Muğla) – Diğer üniversitelerde öğrenim gören öğrencileri anladım ben.

MÜLKİYE BAŞMÜFETTİŞİ ATILLA TOROS – Efendim, öğrenciyken Türkiye’ye genle öğrencileri kapsıyor bu. Öğrenim gördükleri sürece kendi hayatlarını idame ettirebilmek için Avrupa’daki, benzer ülkelerdeki uygulamaları örnek olarak aldığımız, yazdığımız bir hak olarak da başkalarına muhtaç olmadan kendi yaşamlarını sürdürmeleri için çalışma izni almak kaydıyla çalışma başvurusu yapacaklar, okurken çalışma efendim, Avrupa’da da var bunlar.

BAŞKAN – Ama Sayın Dinçer’in söylediği gibi gelen olursa da o gelenler...

MÜLKİYE BAŞMÜFETTİŞİ ATILLA TOROS – Efendim, onlar 4817 sayılı Kanun, burada Çalışma Bakanlığımızdan Çalışma Genel Müdür Yardımcımız var, genel hükümlere tabi olduğunu o da söylüyor.

Takdirlerinize arz ediyorum efendim.

BAŞKAN –Buyurun Sayın Erdoğan.

MEHMET ERDOĞAN (Muğla) – Bu gerekli bir maddeydi, çünkü geçmişte Türkiye’de öğrenim gören öğrencilerin, Türkiye’de burslarla gelen, özellikle Millî Eğitim Bakanlığının, TİKA’nın, MESA’nın burslarıyla gelen öğrenciler Türkiye’de değişik teknik olanlarda eğitim görüyorlar. İzmir Vali Yardımcılığı yaptığım dönemde Türk dünyasından gelen öğrencilere ben bakıyordum, İzmir’de 2.500 tane, Türk dünyasından gelmiş üniversite öğrencisi vardı. Bunlar Türkiye’de eğitim görüyorlar ama Türkiye’de o

mesleklerin nasıl icra edildiğini öğrenemiyorlar. Onların eğitim gördükleri alanlardaki mesleğin Türkiye’de nasıl icra edildiğini öğrenmesi bakımından bu önemli bir maddeydi, kim yazdıysa ben teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Yönetmelikte de bu ayrıca şey, daha doğrusu göç kurullarının kararlarında da bunun ayrıntıları ayrıca tespit edilecek, öyle anlaşıyor.

Teşekkür ediyorum.

41’inci maddeyi tekrar oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler...

Madde 42’de söz talebi var mı? Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Madde 43...

ALİ SERİNDAG (Gaziantep) – Ben bir şey sorabilir miyim? Bu uzun dönem ikamet... Uzun dönemden kasıt nedir? Uzun dönem, kısa dönem nedir? O konuda bir açıklık getirebilirsek Sayın Başkanım.

BAŞKAN – Tabii, genel ilkelerde bu uzun dönemle ilgili bir tanım var mı, önce ona bakalım.

ALİ SERİNDAG (Gaziantep) – Yok, o zaman lütfen buyurun.

MÜLKİYE BAŞMÜFETTİŞİ ATILLA TOROS – Daha doğrusu ikamet izinleri çeşitleri sayıldı efendin madde içerisinde.

BAŞKAN – Kaçta?

MÜLKİYE BAŞMÜFETTİŞİ ATILLA TOROS – Madde 30 ikamet izin çeşitleri, kısa dönem ikamet izni, aile ikamet izni, öğrenci ikamet izni, uzun dönem ikamet izni.

BAŞKAN – Ne demek oluyor uzun dönem?

ALİ SERİNDAG (Gaziantep) – Şimdi, kısa dönemden kasıt nedir?

MÜLKİYE BAŞMÜFETTİŞİ ATILLA TOROS – Kısa dönem ikamet izni...

ALİ SERİNDAG (Gaziantep) – On ay mı?

MÜLKİYE BAŞMÜFETTİŞİ ATILLA TOROS – Efendim, bir yıl, kısa dönem ikamet izni maddenin içerisinde zaten birer yıllık verilen ikamet izni türü olduğu yazılıyor. Uzun dönem ikamet izni de sekiz yıl Türkiye’de bulunan, sekiz yıllık ikamet izni olarak Türkiye’de bulunan kesintisiz ikamet izni almış kişilerin artık uzun dönem ikamete geçebilecekleri ve her yıl artık başvurmayacakları bir izin türü. Aslında Vatandaşlık Kanunumuzda da benzer şekilde vatandaşlığa da başvurabilir kişiler ama vatandaşlık almadan da Avrupa Birliği’ne üye ülkelerde olduğu gibi, Avrupa Birliği müktesebatında olduğu gibi uzun dönem ikamet izin türü gelmiş olacak efendim.

BAŞKAN – Sayın Valim, 44 ve 45’te bunlar, hemen geliyor o şeye.

43’üncü maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Evet, 44’üncü madde şimdi sizin söylediğiniz husus Sayın Valim.

ALİ SERİNDAG (Gaziantep) – Şimdi, uzun dönem sonsuz anlamına mı geliyor yani?

BAŞKAN – Yok, 45’inci maddede var.

ALİ SERİNDAG (Gaziantep) – Sekiz yıl birer yıl arayla sekiz yıl kısa ikamet izni alan uzun dönem ikamet izni alma hakkını elde ediyor, öyle mi?

BAŞKAN – Doğrudur.

ALİ SERİNDAG (Gaziantep) – Peki, bu uzundan kasıt ne? Sonsuza kadar mı? Ömrünün sonuna kadar mı?

MÜLKİYE BAŞMÜFETTİŞİ ATILLA TOROS – Efendim, süresiz ikamet izni anlamına geliyor. Avrupa Birliğinde bu beş yıl bizde sekiz yıl olarak yazıldı, Avrupa Birliğinde beş yıldan sonra uzun dönem ikamete geçiliyor, bizde Çalışma Bakanlığıımız biliyorsunuz sekiz yıllık çalışma izinleri aldıktan sonra, sekiz yıl birer yıllık veya ikişer yıllık çalışma izni alındıktan sonra, süresiz çalışma izni alınabiliyor. Sekiz yıla paralel olarak aynı şekilde burada da benzer şekilde sekiz yıldan sonra süresiz ikamet izni. Şartlar belirli efendim, burada sosyal yardım almamış olmak gibi...

ALİ SERİNDAG (Gaziantep) – Tanım üzerinde duruyor.

MÜLKİYE BAŞMÜFETTİŞİ ATILLA TOROS – Süresiz efendim.

BAŞKAN – Teşekkür ederiz.

44'üncü maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

45'inci madde: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Madde 46: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

47...

ALİ SERİNDAG (Gaziantep) – İnsani ikamet izninden bahsedilen nedir?

BAŞKAN – İnsani ikamet iznini açıklayalım.

ALİ SERİNDAG (Gaziantep) – Evet, kastedilen nedir insani ikamet izninden?

MÜLKİYE BAŞMÜFETTİŞİ ATILLA TOROS – Sayın Müsteşarım müsaadenizle...

İnsani ikamet izni şahısların başvurarak ben insani ikamet izni istiyorum veya bunu talep ediyorum diyebilecekleri bir şey değil. Türkiye Cumhuriyeti Devletine bir şekilde gelmiş, Türkiye Cumhuriyeti Devletinin de ulusal egemenlik haklarını kullanarak burada kalmasına izin vermek istediği kişilerden kamu düzeni ve kamu güvenliğine aykırı olmamak kaydıyla ikamet iznini verebileceği, hakkında sınır dışı kararı alamayacağımız kişiler var. Mesela bu kişilerden burada bulunmasına izin vereceğimiz kişilere o süre içerisinde insani ikamet izni vererek yasallaştırmak zorundayız, onun da süresi zaten bir yıl ve bakanlığın inisiyatifine bırakılmıştır efendim. Sadece istisnai, son derece kısıtlı kişilere verilebilecek, yargı yoluna da başvurular mesela, yargı yoluna, o sınır dışı edemeyeceğimiz süre içerisinde verebileceğimiz ikamet izin türüdür efendim.

ALİ SERİNDAG (Gaziantep) – Peki, bu mültecilere uygulanacak değil mi?

MÜLKİYE BAŞMÜFETTİŞİ ATILLA TOROS – Hayır efendim. Efendim, mülteci ve sığınmacıların oturma yani uluslararası korumayla alakalı ikamet türü farklıdır. Yani burada bulunuşları 1951 Cenevre Sözleşmesinin coğrafi kısıtlamasına tabi olarak yazdığımız hükümler vardır. 46 ncı maddenin (c) fıkrası da buna örnektir efendim, zaten 46 c'yi de arkadaşlarımız örnek olarak verdiler.

53'üncü, 72'nci ve 77'inci maddelere karşı yapılan işlemlere karşı yargı yoluna başvurulduğunda yani bu kişilerden yargı yoluna başvurdu, sınır dışı edemiyoruz, çünkü Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi kararlarına göre sınır dışı etmemiz lazım. Etkin çare sunmak adına bunların Türkiye'de bulunmalarını hukukileştirmek adına o dönemi kapsayacak şekilde insani ikamet izni verilmesi gerekiyor efendim.

ALİ SERİNDAG (Gaziantep) – Yani somutlaştırırsanız, Irak Başbakan Yardımcısına ikamet izni verilse bu mu verilecek? Diyelim ki öyle bir şey oldu.

MÜLKİYE BAŞMÜFETTİŞİ ATILLA TOROS – İlticayla alakalı bir başvuru...

ALİ SERİNDAG (Gaziantep) – İltica değil o, iltica etmiyor yani şu anda insani ikamet izni.

MÜLKİYE BAŞMÜFETTİŞİ ATILLA TOROS – Efendim, bu konu özellikle 46'ncı maddede ayrıntılı olarak çocuğun yüksek yararı söz konusu olduğunda, tek tek sıralanmak kaydıyla yazılmıştır, son derece istisnaidir, bu anlamda istisnai olan hükmün de egemenlik haklarımızı kullanmak anlamında da son derece kısıtlı kişilere uygulanması gerektiği de kanun maddesi içeriğinden de anlaşılacaktır.

Arz ederiz efendim.

ALİ SERİNDAG (Gaziantep) – Buradan şunu anlıyoruz: Bir hükûmetin uygun göreceği kişiye vereceği ikamettir. Çok fazla belge aranmıyor, özü bu yani.

İÇİŞLERİ BAKANLIĞI MÜSTEŞAR YARDIMCISI NECMEDDİN KILINÇ – Efendim, müsaade ederseniz 55'inci maddede haklarında sınır dışı etme kararı veremeyeceğimiz gruplar var Sayın Milletvekilim. 55'inci maddede haklarında sınır dışı etme kararı alamayacağımızı yabancılar var. Mesela: Gidecekleri ülkede ölüm cezası varsa, insanlık dışı muameleye tabi kılınacaklarsa, insan ticareti mağduruysalar, ağır bir hastalıkları ve ruh hastalıkları ancak Türkiye'de tedavi edilebilecek durumda olanları sınır dışı edemiyoruz efendim, etmemiz gerektiği zaman bile bunlardan. Dolayısıyla, bunlara bir izin vermemiz lazım. Bunun İngilizcesi, uluslararası literatürde bir İngilizce karşılığı var, arkadaşlarımız "insani ikamet izni" diye bunu tercüme ettiler efendim. Yani sınır dışı edemeyeceğimiz kişilere...

ALİ SERİNDAG (Gaziantep) – Bence onu tam karşılamıyor gibi geliyor.

İÇİŞLERİ BAKANLIĞI MÜSTEŞAR YARDIMCISI NECMEDDİN KILINÇ – Müsaade ederseniz Atilla Bey de bir katkı verecek efendim.

BAŞKAN – Buyurun.

MÜLKİYE BAŞMÜFETTİŞİ ATILLA TOROS – Sayın Valimizin bahsetmiş olduğu şekliyle insani ikamet izni, daha doğrusu yabancılar ve uluslararası koruma sahasının yabancılar kısmı özellikle, ulusal egemenlik haklarının ağırlıklı olduğu, ulusal egemenlik haklarının kullanıldığı, ağırlıklı olduğu bir şeydir. İnsani ikamet iznine başvuru yapılmaması da yapılamaması da buradan gelmektedir. Öğrenci ikamet iznine başvuru var, aile ikamet iznine başvuru var, kısa dönem ikamet iznine başvuru var ama insani ikamet izni devletin egemenlik haklarını kullanarak bu ülkede geçici süre bulunabilirsin, bulunacağın "bu geçici sürede senin kalmanı bu ikamet izniyle izin veriyorum" diyebileceği bir türdür. Son derece istisnaidir ve sürelidir efendim, mutlaka sürelidir ve her defasında yenilenmesi şartları ve evrakları yeniden istenecektir, bu anlamda çok kısıtlı kişilere kullanılacaktır.

Arz ederim efendim.

BAŞKAN – İstisnai bir hal olduğu için buna...

Yeterli mi Sayın Valim.

ALİ SERİNDAG (Gaziantep) – Evet.

BAŞKAN – 47’nci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Madde 48: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Madde 49: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Üçüncü bölüm madde 50: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Madde 51: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Madde 52: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Madde 53: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Madde 54: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Madde 55...

Ben burada bir şey sorayım: Buradaki “alınmaz” tabiri alınmaz mı alınamaz mı gibi?

ALİ SERİNDAG (Gaziantep) – Şimdi Sayın Başkan, o kadar hızlı gidiyoruz ki alınmaz mı alınır mı onu şey edemiyoruz. Hiç olmazsa şu madde başlıklarını bir söyleyelim, ondan sonra şey yapalım.

BAŞKAN – Tabii, memnuniyetle söyleyelim.

Şimdi, buradaki “alınmaz” tabirini, alınmaz mı alınamaz mı diye yeniden bir...

ALİ SERİNDAG (Gaziantep) – Hangi maddedeki efendim?

BAŞKAN – 55’inci maddede...

Demin sizin sorduğunuz bir konu vardı ya, ben de ona takıldım.

Birinci paragrafta 54’üncü madde kapsamında olsalar dahi aşağıdaki yabancılar hakkında sınır dışı etme kararı alınmaz, alınırsa ne olur? Alınamaz dersek anlam değişiyor değil mi? Ne diyorsunuz Atilla Bey?

MÜLKİYE BAŞMÜFETTİŞİ ATILLA TOROS – Efendim, alınmaz Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesine ve Avrupa İnsan Hakları Mahkemesine tam uygun ibaredir. Devlet özel hukuku hocalarımızla beraber net ifade kullanılması dendiği için yazıldığını takdirlerinize arz ediyorum efendim.

BAŞKAN – O zaman iyi oldu, evet, evet, tamam.

Sınır dışı Etme Kararı Alınmayacaklar Madde 55: Oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Türkiye’yi Terke Davet Madde 56...

ALİ SERİNDAG (Gaziantep) – Nedir yani bu? Hiç olmazsa bu maddeyi okuyalım, önemli bir şey, Türkiye’yi terk etmeye davet ediyorsunuz.

BAŞKAN – Evet, açıklayalım Atilla Bey, buyurun.

MÜLKİYE BAŞMÜFETTİŞİ ATILLA TOROS – Efendim, düzensiz göçmen, yani yasa dışı göçmen olarak Türkiye’de yakalanan kişiler var. Yasa dışı göçmen, yani düzensiz göçmen dediğimiz kişiler ya yasa dışı giriş yapmış olacak ya da yasa dışı çıkış yapmış olacak. Bunları “yasa dışı göçmen” olarak adlandırıyoruz. Bunların içerisinde yasal gelmiş ama yasa dışı duruma düşmüş olanlar var. Yani vize ve ikamet alarak gelmiş, vize süresini veya ikamet süresini geçirmiş olanlar var efendim. Bunların hepsini geri gönderme merkezlerine koyup uçak biletlerini alıp ülkeyi masraf altında bırakmaktansa, belirli bir süre kendilerine kaçma ihtimali olmayanlara ki burada sayılmıştır, kaçma ihtimali varsa idari gözetim altına alınmaları gerektiği sayılmıştır.

Bunlara on beş gün ila otuz gün arasında “ülkeyi terk et” tebligatı yapılacaktır. Ülkemiz böylece hem yasa dışı göçle mücadele anlamında bir masraftan kurtulmuş olacaktır hem de düzensiz göçmen anlamında Türkiye’ye yasa dışı giriş yapmış olanlarla vize ve ikamet ihlali yapmış olanları da geri gönderme merkezine aynı anda koyarak, yani herkesi aynı merkezin içerisine koyarak da bir yanlışlık yapmamız olacağız. Vizeyle geldi buraya üç aylık vize süresini on gün geçti, geri gönderme merkezine koymayacağız, Türkiye’yi on beş gün içerisinde terk et diyeceğiz. Avrupa’daki örneklerine uygun olarak yazıldı efendim.

BAŞKAN – Sayın Valim, çok önemli o. İstanbul’da da mesela...

ALİ SERİNDAG (Gaziantep) – Terk etmezse...

MÜLKİYE BAŞMÜFETTİŞİ ATILLA TOROS – Terk etmezse idari yönetimle alakalı hükümler devreye girecek efendim, derhâl devreye girecek.

ALİ SERİNDAG (Gaziantep) – Yani bu madde düzenli göç yoluyla gelmiş birini düzensiz göç durumuna düşmüş olmasıyla ilgili öyle midir?

MÜLKİYE BAŞMÜFETTİŞİ ATILLA TOROS – Efendim, burada, aynen şu diyor: Sınır dışı etme kararı alınanlara sınır dışı kararında belirtilmek kaydıyla Türkiye’yi terk edebilmeleri için on beş günden az olmamak üzere otuz güne kadar süre tanınır...

BAŞKAN – Bu yedi gündü metinde.

MÜLKİYE BAŞMÜFETTİŞİ ATILLA TOROS – ...ancak kaçma ve kaybolma riski bulunanlara yasal giriş veya yasal çıkış kurallarını ihlal edenlere, sahte belge kullananlara, asılsız belgelerle ikamet izni almaya çalışanlara veya aldığı tespit edilenlere, kamu düzeni, kamu güvenliği veya kamu sağlığı açısından tehdit oluşturanlara bu süre tanınmaz. Bu sürenin tanınmayacağı demek zaten idari...

BAŞKAN – Otomatikman deport edilecektir değil mi?

MÜLKİYE BAŞMÜFETTİŞİ ATILLA TOROS – Doğrudur efendim.

BAŞKAN – O zaman alıyor gözetimle bunu doğrudan deport ediyor.

Yeterli mi Sayın Valim?

ALİ SERİNDAG (Gaziantep) – Tamam teşekkürler.

BAŞKAN – Madde 56’yı oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Sınır Dışı Etmek Üzere İdari Gözetim Süresi Madde 57: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Geri Gönderme Merkezleri Madde 58: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Geri Gönderme Merkezlerinde Sağlanacak Hizmetler Madde 59: Kabul edenler... Etmeyenler...

CELAL DİNÇER (İstanbul) - Sayın Valim, burada bizim bir talebimiz vardı, yarım kabul edildi alt komisyonda, 59’uncu maddede.

BAŞKAN – Hemen bakalım.

CELAL DİNÇER (İstanbul) – Göç alanında uzmanlığı bulunan ilgili sivil toplum kuruluşu temsilcileri genel müdürlüğün izniyle geri gönderme merkezlerini ziyaret edebilirler. Bu ilk metinde sivil toplum kuruluşları yoktu. Biz bunu alt komisyonda eşledik, ziyaret edebilirleri ancak kabul ettirebildik komisyona. Biz

ziyaret değil “görüşebilirler” cümlesinin buraya yerleştirilmesini teklif etmiştik. Orada arkadaşlarımız bunu görüştüler. Tabii...

ALİ Turan (Sivas) – Ziyaretle görüşün farkı ne?

CELAL DİNÇER (İstanbul) – Biri sadece uzaktan, camdan görüyorsun öbürü belki bir odaya oturup yüz yüze görüşme yapabiliyorsun, aradaki fark oydu. Çünkü camda izlediğiniz zaman etrafında bir sürü görevli olacak. Belki kendi özel sorunlarını anlatamayacak. Belki yüz yüze görüşmede çok daha farklı duygular dile getirebilecek. Bu anlamda biz görüşme şeklinde olmasını istemiştik. Sivil toplum kuruluşları da zaten bunu böyle arzu etmekteydi, bilmiyorum.

BAŞKAN – Tabii ki ziyaretçi görüşme imkânı sağlanması, belki orada şey olabilir idarenin inisiyatifleriyle...

Buyurun.

SERMİN BALIK (Elâzığ) – Başkanım oradaki talep mültecinin ya da göçmenin istediği sivil toplum kuruluşuyla bu konuyla ilgili, göçmenlerle ilgili sivil toplum kuruluşuyla görüşmesiydi. Ancak biliyorsunuz ki bu konuyla ilgili onlarca sivil toplum kuruluşu var. Hepsiyle görüşme talebi bir insanın, oradaki bir insanın onlarca insanla konuşması, onlarca insanın bu olayın içinde olması demektir. Yabancı şeyde de böyleydi, öyle değil mi Atilla Bey? Yabancılar da böyleydi. Yalnızca görme izni veriliyordu, ziyaret etme izni veriliyordu, biz de ona uyarlayarak bu şekilde yapmıştık çünkü bununla ilgili de onlarca sivil toplum kuruluşu var.

CELAL DİNÇER (İstanbul) – Hayır sadece öyle değil. Avrupa’da görüşebilme imkânı veren birçok ülke var yani tabii vermeyen de var ama veren ülkeler de var bizi bunu detaylı raporlarımızda...

GÜLAY SAMANCI (Konya) – Ziyaret dışında da görüşme yapılabilir.

CELAL DİNÇER (İstanbul) – Yani biz onu istiyorduk zaten.

BAŞKAN – Bence orada inisiyatife bırakmak lazım.

Bir şey var mı bu konuda söyleyeceğiniz?

MÜLKİYE BAŞMÜFETTİŞİ ATILLA TOROS – Sayın Başkanım, burada Avrupa Birliği yönergesini esas alarak yazdık, Avrupa Birliği yönergesi de burada 16’ncı maddenin dördüncü fıkrası, Geri Göndermelere İlişkin Avrupa Birliği Yönergesinin 16’ncı maddesinin dördüncü fıkrası “İlgili ve ehil ulusal, uluslararası ve hükümet dışı kuruluşlara sınır dışı etmek için gözetim altında bulunan kişilerin tutuklukları gözaltı merkezlerini ziyaret etme fırsatı verilecektir. Söz konusu ziyaretler izne tabi tutulabilirler.” Maddesine paralel bir şekilde ülkemizde de benzer bir hak.

BAŞKAN – Celal Bey, sivil toplum örgütlerini katarak biraz genişletmiş zaten.

MÜLKİYE BAŞMÜFETTİŞİ ATILLA TOROS – İkinci düzenlemelerle efendim zaten ziyaretlerle alakalı sivil toplum kuruluşlarımızla bu konuyu çalışırken daha ayrıntılı çalışılacağını kendilerine arz etmiştik, takdirlerinize arz ediyorum efendim.

CELAL DİNÇER (İstanbul) – Yani bunu komisyondan... Tutanaklara geçsin ki yarın böyle bir ortamda biz tamam uzaktan, camekânlı bir bölümde gördük, işte bunlar mülteciler, bak ziyaret ettiniz, hadi güle güle mi denilecek? Yoksa aralarına da girip en azından bir hal hatır sorabilecekler mi? Bu konunun tutanaklara

geçmesi açısından söylemişim. Bir açıklama beklersek bu konuda, nasıl olacak ziyaret edebilme imkânı? Yani bir kampusta camekânda gösterebilirlerdi hani. Nasıl olacak ziyaret? Yüz yüze gelebilecekler mi?

MÜLKİYE BAŞMÜFETTİŞİ ATILLA TOROS – Efendim, çoğu yüz yüze ziyaret kuru binayı gezdirmek anlamında tabii ki olmayacaktır. Birçok ülkede Birleşmiş Milletler Mülteciler Yüksek Komiserliği temsilcilerinin ziyaretlerinde bile çok ciddi kısıtlamaların olduğu göz önüne alındığında sivil toplum kuruluşlarımızın ziyaretlerinin binayı görmektense insanlarla karşı karşıya bırakılarak bir tutum içerisinde bırakılması ziyaretin kapsamının daha farklı algılanacağını düşündüğümüzü ifade etmek açısından önemli olacaktır.

Arz ederim efendim.

CELAL DİNÇER (İstanbul) – Yani, Birleşmiş Milletler temsilcileri zaten diyelim, o da bir sivil toplum kurumu var burada, aramızda var bir sürü bu işte çalışan ama sayıları Türkiye’de beşi, altıyı geçmeyen dernek var, o kadar çok da değil yani sizin dediğiniz gibi. Bu konuda çalışan fazla dernek yok mültecilerle ilgili.

GÜLAY SAMANCI (Konya) – Sivil toplum derneği kurmak da çok zor değil.

CELAL DİNÇER (İstanbul) – Yani o ayrı kurabilir, o ayrı konu dernekler ama sadece uzaktan görebilecekse bunun bir anlam ifade etmeyeceğini düşünüyorum.

BAŞKAN – Bana göre bu, biraz da oradaki elçilerin inisiyatifiyle ilgili bir konu olacaktır veya şahısların kimliğiyle ilgili belki.

CELAL DİNÇER (İstanbul) – Peki, peki. Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Teşekkür ederiz.

59’uncu maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Sınır dışı etme kararının yerine getirilmesi Madde 60: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Üçüncü Kısım Uluslararası Koruma:

Birinci Bölüm:

Uluslararası Koruma Çeşitleri, Uluslararası Korumanın Haricinde Tutulma

Mülteci

Madde 61: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Şartlı mülteci

Madde 62: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

İkinci koruma

Madde 63: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Uluslararası korumanın haricinde tutulma

Madde 64: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

İkinci Bölüm:

Genel usuller

Başvuru

Madde 65: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Refakatsiz çocuklar

Madde 66: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Özel ihtiyaç sahipleri

Madde 67: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Başvuru sahiplerinin idari gözetimi

Madde 68: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Kayıt ve kontrol

Madde 69: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Başvuru sahibinin bilgilendirilmesi ve tercümanlık

Madde 70: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

İkamet zorunluluğu ve bildirim yükümlülüğü

Madde 71: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Kabul edilemez başvuru

Madde 72: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

İlk iltica ülkesinden gelenler

Madde 73: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Güvenli üçüncü ülkeden gelenler

Madde 74: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Mülakat

Madde 75: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Uluslararası koruma başvuru sahibi kimlik belgesi

Madde 76: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Karar

Madde 78: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Hızlandırılmış değerlendirme

Madde 79: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

İdari itiraz ve yargı yolu

Madde 80: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Avukatlık hizmetleri ve danışmanlık

Madde 81: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Şartlı mültecinin ve ikincil koruması statüsü sahibinin ikameti

Madde 82: Kabul edenler...

ALİ SERİNDAG (Gaziantep) – Başkanım, izin verirsiniz bir aydınlanmak açısından bir şey sormak istiyorum.

BAŞKAN – Buyurun, tabii. Madde 82 değil mi?

ALİ SERİNDAG (Gaziantep) – Yani mülteci veya şeyle ilgili.

Şimdi, bu tasarı paralelinde veya muvacehesinde, neyse, Suriye’den ülkemize gelenlere nasıl bir statü tanıyoruz? Statüsü nedir onların?

BAŞKAN – Buyurun Atilla Bey.

MÜLKİYE BAŞMÜFETTİŞİ ATILLA TOROS – Sayın Valimizin sorusuna şöyle cevap vermek istiyorum: 91’inci maddede düzenlenmiştir, geçici koruma maddesiyle düzenlenmiştir. Kitlesel akımlarla alakalı gelenlere bu ikamet türlerinin hiçbirisi verilmeyecek efendim. Münferit koruma başvurusunda bulunamayacaklar. Bu münferit koruma olarak değerlendirilmiyor. Kitlesel sığınmalar da münferit koruma olarak değerlendirilmiyor. 91’inci maddeye göre de Bakanlar Kurulu yönetmeliği çıkartılacak. Zaten bizim 94 yönetmeliğimiz, şu anda uygulamakta olduğumuz yönetmelik de bir Bakanlar Kurulu yönetmeliği, çok daha ayrıntılı olarak düzenlenecek, bunlara bizim yabancılar kısmında bahsettiğimiz ikamet izin türleri de verilmeyecek. Münferit korumayla alakalı olarak da burada şartlı mülteci, mülteci ikinci koruma statüsüyle alakalı olarak da uluslararası normlara uygun olarak da benzer şekilde düzenleme yapılarak da bir şey verilmedi efendim. Benzer ikamet türleri verilmedi çünkü toplu sığınma, kitlesel...

ALİ SERİNDAG (Gaziantep) – Toplu gelmeyenler de var, öyle birer ikişer kişilik gruplar...

MÜLKİYE BAŞMÜFETTİŞİ ATILLA TOROS – Birer ikişer kişi de gelse aynı kapsamda geliyor, Suriye’de meydana gelen olaylardan sonra bu Bakanlar Kurulu yönetmeliğiyle bunların ayrıntılarının tamamı o kapsamda gelerek değerlendirilecektir. Aksi takdirde dediğinizde haklısınız efendim 100 kişilik grup geliyor daha sonra ertesi gün 1 kişi geliyorsa o 1 kişi o 100 kişiyle beraber alınmış olan karar çerçevesinde değerlendirilecektir, kitlesel sığınma çerçevesinde değerlendirilecektir. Aksi takdirde bunun önü alınamaz efendim.

BAŞKAN – Bu kaç tarihli dediniz?

MÜLKİYE BAŞMÜFETTİŞİ ATILLA TOROS – Efendim, 94 Yönetmeliğimiz bizim Bakanlar Kurulu yönetmeliği iltica mevzuatımızı düzenliyor ama 91’inci maddeyle geçici koruma bunun uluslararası literatürdeki adı “temporary protection” dır geçici koruma olarak burada değerlendirdik. Uluslararası hukuka uygun olarak ülkemizin her an kitlesel akımlarla karşı karşıya kalması ihtimalini değerlendirilerek buraya yazılmıştır. Özellikle bu tür gelenlerin ikamet izni almamalarına ilişkin olarak da yabancılar kısmındaki bir maddeye de “Bunlar uzun dönem ikamet iznine geçemezler.” diye özellikle yazdık efendim.

ALİ SERİNDAG (Gaziantep) – Peki, bu kurulacak olan göç yönetimi birimi bu kitlesel akımla gelenlerin de yönetiminden sorumlu olacak değil mi?

MÜLKİYE BAŞMÜFETTİŞİ ATILLA TOROS – Bakanlar Kurulu yönetmeliği çıkartıldığında öyle olacak efendim.

ALİ SERİNDAG (Gaziantep) – Bakanlar Kurulu yönetmeliği zaten...

MÜLKİYE BAŞMÜFETTİŞİ ATILLA TOROS – Doğrudur, çünkü genel müdürlüğün görev ve yetki maddesinde geçici korumaya ilişkin iş ve işlemlere bu genel müdürlük bakacak diye açık açık yazıldı efendim.

BAŞKAN – Tamam mı Sayın Valim, o maddeye gelince tekrar şey yaparız.

Madde 82’yi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Uluslararası koruma statüsü sahibi kimlik belgesi

Madde 83: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Seyahat belgesi

Madde 84: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Uluslararası koruma statüsünün sona ermesi

Madde 85: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Uluslararası koruma statüsünün iptali

Madde 86: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Gönüllü geri dönüş desteği

Madde 87: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Üçüncü Bölüm

Haklar ve Yükümlülükler

Hak ve yükümlülüklerle ilişkin genel ilkeler

Madde 88: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Yardım ve Hizmetlere Erişim

Madde 89: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Yükümlülükler

Madde 90: - Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Dördüncü Bölüm

Geçici Koruma ve Uluslararası Korumaya İlişkin Diğer Hükümler

ALİ SERİNDAG (Gaziantep) – Başkanım 91'inci maddeyi uygun görürseniz... Çünkü 91'inci maddeyle ilgiliydi değil mi sizin söylediğiniz?

BAŞKAN – Evet.

ALİ SERİNDAG (Gaziantep) – 91'inci maddeyi uygun görürseniz bir okuyalım çünkü ülkemizi en çok ilgilendiren zannediyorum konulardan biri bu 91'inci madde.

İLHAN İŞBİLEN (İzmir) - Peşmerge olayı da...

ALİ SERİNDAG (Gaziantep) – O geldi, Bulgaristan'dan geldi, Kosova'dan geldi.

BAŞKAN – Bulgaristan'dan hangi yılı o?

İLHAN İŞBİLEN (İzmir) - 89'da geldi.

MEHMET EMİN DİNDAR (Şırnak) – Hocam o 94'te çıktıysa sanıyorum bu peşmerge olayından sonra...

İLHAN İŞBİLEN (İzmir) - 91'de geldiler 94'e kadar...

ALİ SERİNDAG (Gaziantep) – Bunlarla ilgili daha bir yönetmelik çıkacak, öyle diyor madde metni öyle diyor.

BAŞKAN – Çıkınca yönetmelik değişecek mi Atilla Bey?

MÜLKİYE BAŞMÜFETTİŞİ ATILLA TOROS – Efendim, 94 Yönetmeliği Birinci Körfez Savaşından sonra gelen ilticayla birlikte, ilticayla alakalı bir mevzuatımızın olmadığı da anlaşılınca yazılan bir yönetmelik, Bakanlar Kurulu yönetmeliği. O zaman İçişleri Bakanlığı bunu sevk etmiş, Bakanlar Kurulu

çıkartmış, bizim iltica, münferit iltica başvurularına ilişkin özellikle yazılmış bir yönetmelik. Yalnız bahsettiğiniz üzere geçici korumayla alakalı yani kitlesel akınlarla alakalı hukuki boşluk olduğu için, burada hukuki dayanağı almış olacak, kanuni dayanağı almış olacak kitlesel akınlarla alakalı. 91'inci madde kanun inşallah yasalaştığında bir yıl içerisinde çıkartılacak olan yönetmelikle Bakanlar Kurulu yönetmeliğiyle her türlü ayrıntı tek tek merkezlerde nasıl barındırılacak, merkezler dışına nasıl çıkılacak da dâhil olmak üzere, bunlarla ilgili yapılacak yardımların miktarı dâhil olmak üzere her türlü şey ayrıntılı olarak düzenlenecektir efendim, uluslararası külfet paylaşımı dâhil olmak üzere her türlü husus çok ayrıntılı olarak düzenlenecektir, ülkemizin kitlesel akınlarla karşılaşma ihtimali göz önünde bulundurularak Bakanlar Kurulu yönetmeliğinin esnekliğine bırakmanın çok daha mantıklı olduğuna, birçok ülkenin de böyle yaptığını görmekteyiz efendim.

ALİ SERİNDAG (Gaziantep) – Peki, bir gelişin diyelim, ülkeye gelişin kitlesel akın olup olmadığına kim karar verecek?

MÜLKİYE BAŞMÜFETTİŞİ ATILLA TOROS – Efendim, Bakanlar Kurulu yönetmeliğinde bütün kurumlarımız Başbakanımızla beraber çalışan Bakanlar Kurulu karar verecek.

BAŞKAN – Herhâlde bir tanım getirecekler yönetmelikle anladığım kadarıyla.

ALİ SERİNDAG (Gaziantep) – Şimdi şöyle Başkanım, şurada şey var tabii: “Ülkesinden ayrılmaya zorlanmış, ayrıldığı ülkeye geri dönemeyen acil ve geçici koruma bulmak amacıyla” diyor, geri dönemeyen. Hâlbuki biliyoruz ki, 40 bin kişiyi aşkın insan geldi Suriye’den zannediyorum 43 bin civarında veya 45 bin, o civarda 23 bini geri döndü bunların.

MEHMET EMİN DİNDAR (Şırnak) – Kalanlar efendim geri dönemeyenler.

ALİ SERİNDAG (Gaziantep) – Dönemeyenler mi, dönmeyenler mi, dönmek istemeyenler mi, vaatlere kapılanlar mı? Onu bilmiyoruz.

MÜLKİYE BAŞMÜFETTİŞİ ATILLA TOROS – Sayın Valim, uluslararası hukuka uygun olarak bu kanun yasalaştığında ve bu madde çıktığında çıkacak Bakanlar Kurulu yönetmeliğinde yazacak maddelerden birisi de şu olacaktır: Kişi Türkiye’ye geldi “Ben kitlesel sığınmayla alakalı ülkeme geri dönemiyorum, size uluslararası koruma başvurusunda, geçici koruma altına girmek istiyorum.” dedi ve girdi. Arkasından kendisi gönüllü geri dönecekse, uluslararası normlarda şöyle yazar efendim: Tekrar geri gelmek istediğinde yeni bir gerekçe önem sürmek zorundadır. Bunların tamamı bu Bakanlar Kurulu yönetmeliğinde ayrıntılı olarak düzenlenecektir. Eğer yeni gerekçe sunamazsa ülke geçici koruma, bu kişiye uluslararası koruma sağlayıp sağlamamakta özgürdür.

Takdirlerinize arz ediyorum efendim.

İLHAN İŞBİLEN (İzmir) – Sanıyorum öyle bir şey bu maddede de yazıyor zaten, bu maddede de var zaten.

BAŞKAN – Yeterli mi Sayın Valim?

ALİ SERİNDAG (Gaziantep) – Teşekkür ederim.

Madde 91’i oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Uluslararası koruma süreçlerinde işbirliği

Madde 92: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Menşe ülke bilgisi

Madde 93: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Gizlilik ilkesi ve kişisel dosyaya erişim

Madde 94: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Kabul ve barınma merkezleri

Madde 95: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Dördüncü Kısım

Yabancılar ve Uluslararası Korumaya İlişkin Ortak Hükümler

Uyum

Madde 96: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Davete uyma yükümlülüğü

Madde 97: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Taşıyıcıların yükümlülükleri

Madde 98: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Kişisel veriler

Madde 99: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Tebliğat

Madde 100: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

CELAL DİNÇER (İstanbul) – Sayın Valim, izninizle, bu tebligatta biz sadece -alt komisyonda da söylemiştik, arkadaşlar bilir, uzun süre tartıştık- tebligatın yabancılara anlayacağı dilde, kendi dilleri veya anlayacağı bir dille yapılmasını biz önermiştik. Bu konunun gene buraya tartışmaya açılmasını ben arz ediyorum.

İLHAN İŞBİLEN (İzmir) – Orada şey ilave edin diyorsunuz yabancı olduğu dikkate alınarak diye ilave edilse.

BAŞKAN – Onu kapsıyor mu size göre kapsıyor mu Sayın Dinçer?

ALPASLAN KAVAKLIOĞLU (Niğde) – Yani o yönetmelikle düzenlenecek.

ALİ SERİNDAG (Gaziantep) - Sadece yabancı olduğu dikkate alınarak cümlesiyle anlayacağı bir dilde cümlesi arasındaki farkın ne olduğu? Kansa ne olacak ne zararı var?

BAŞKAN – Evet, oraya kansa ne olur? Nasıl bir redaksiyon yapalım orada veya redaksiyon değil nasıl bir ekleme yapabiliriz?

MÜLKİYE BAŞMÜFETTİŞİ ATILLA TOROS – Sayın Başkanım, bu tebligat maddesini bir madde olarak buraya yazdık, bütün kanundaki yapılacak tebligatların tamamı, tamamıyla alakalı çünkü bir sürü tebligat var efendim, hepsinde ayrı ayrı anlayacağı dil yazılması hâlinde anlamın daralacağını düşündüğümüz için yazdık. Eğer uygun görürseniz sadece yazılı tebligatların dışında okuma yazma bilmeyen, sağır, özürlü, herhangi bir şekilde özürlü bulunan kişiler de dâhil olmak üzere okuma yazması olmayan aynı zamanda kolu da olmayan ve parmak basamayacak kişiler de düşünülerek, kişilerin geldikleri rotadaki şartları da dikkate alınarak, cinsel istismara uğrayan kişiler oldukları da varsayılan kişilerin özel durumları dikkate alınarak

tebligatların çok farklı usullerde yapılabilceği, psikolog eşliğinde yapılabilceği, isterlerse bayanların, bayan mültecilerin veya şartlı mültecilerin dilerlerse bayan tercüman eşliğinde veya bayan psikolog eşliğinde tebligatların yapılacağı, yazılı tebligat yapılırken aynı zamanda sözlü tebligat da yapılabilceği gibi birçok hususu çok ayrıntılı bir şekilde düzenlemek yerine uygun görüldüğü takdirde tek bir maddeyle düzenleyerek ilgililerin yabancı oldukları da dikkate alınarak tebligatlarının çok ayrıntılı bir şekilde yönetmelikle, ikinci bir mevzuatla düzenlenmesi hususunu takdirlerinize arz ediyorum efendim.

BAŞKAN – Peki, buraya bir şey eklessek ne olur mesela?

ALPASLAN KAVAKLIOĞLU (Niğde) – Daraltıyor diye...

BAŞKAN – Ha, tamam burada yazmışız ilgilinin yabancı olduğu dikkate alınarak, tamam.

Yeterli mi Celal Bey?

CELAL DİNÇER (İstanbul) – Yani... Biz tabii aynı cümleyi yarım koydular, yabancı olduğu alt komisyonda konuldu, yoktu asıl metinde.

BAŞKAN – İyi yani, bir şey yapmışız yine.

CELAL DİNÇER (İstanbul) – Küçük bir katkı sağlandı orada.

BAŞKAN – İyi bir katkı, küçük değil.

CELAL DİNÇER (İstanbul) – Ama biz diyoruz okuryazarlığı yok. Polis götürecekt, inceleyecek Türkçe bir yazı, adam anlamıyor, başka bir şey de söyleyebilir, hadi bir bakarsınız bütün haklarını kaybetmiş. Yani iyi niyet söz konusu burada. Ben maddeler geçerken bunu yerinde koyalım dedim, hayır sonunda bir maddeyle tebligatı düzenleyelim dediler, tebligat maddesini, şimdi de yanlış olabilir deniliyor. Öbür maddelerde yanlış uygulanabilir deniyor. Maddelerin birçoğunda tebligat geçiyordu.

ALPASLAN KAVAKLIOĞLU (Niğde) – Ama bu şeyle düzenlenecek, yönetmelik çıkacak tebligatla gelecek yönetmelik, orada bu sayılanların hepsi...

ALİ SERİNDAG (Gaziantep) – Yönetmeliği açar mısınız. Yönetmeliğe konulabilmesi için böyle bir anlayacağı dil kelimesini koymakta fayda var yani, ne eksiği olacak?

CELAL DİNÇER (İstanbul) – Yönetmelikte şimdi konulmayabilir, yabancı olduğu dikkate alınarak yönetmelikte düzenlenir. Ne anlayacak yabancı olduğu dikkate alınınca?

BAŞKAN – Bir dakika, “yabancı olduğu dikkate alınarak ve özel durumu da gözetilerek” desek... “Özel durumu” deyince bir kanuni tabir oluyor mu? “Varsa özel durumu da dikkate alınarak” diyelim. “Özel durumu” deyince özürölük, okuryazarlık, olabilir mi Sayın Valim? Kanun tekniği açısından ne diyorsunuz? Yabancı olduğu dikkate alınarak varsa özel durumu da dikkate alınarak...

MÜLKİYE BAŞMÜFETTİŞİ ATİLLA TOROS – Varsa özel durumları da dikkate alınarak... Eklersek efendim, varsa özel durumları da dikkate alınarak.

BAŞKAN – Tamam, bir dakika yazalım onu: “İlgilinin yabancı olduğu dikkate alınarak ve...

MÜLKİYE BAŞMÜFETTİŞİ ATİLLA TOROS – ...yabancı olduğu ve...

BAŞKAN – Bak, yabancı olduğu dikkate alınarak ve...

MÜLKİYE BAŞMÜFETTİŞİ ATİLLA TOROS – “Yabancı olduğu ve varsa özel durumları da dikkate alınarak” efendim.

BAŞKAN – Tamam, yazalım arkadaşlar tutanağa geçirsinler: “Yabancı olduğu ve varsa özel durumları da dikkate alınarak...” Uygun mu arkadaşlar?

CELAL DİNÇER (İstanbul) - Yazın, uygundur.

BAŞKAN – Peki, bu değişiklik suretiyle 100’üncü maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Demek ki ikinci fıkrası...

ALİ SERİNDAG (Gaziantep) – İzin verirsiniz 101’le ilgili bir husus var.

BAŞKAN – Bir dakika gelmedim ona Sayın Valim, bir daha arkadaşlara söyleyeyim: “Bu maddenin uygulamasına ilişkin usul ve esaslar ilgilinin yabancı olduğu ve varsa özel durumları da dikkate alınarak düzenlenir.

Madde 101...

Buyurun Sayın Valim, yetkili idare mahkemeleri...

ALİ SERİNDAG (İstanbul) – Şimdi, “Yetkili idare mahkemesi birden fazlaysa, yani idare mahkemesi birden fazlaysa bu davalara hangi mahkemenin bakacağına Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulu karar verir.” diyor. Bana göre şöyle olsa daha iyi olur: Bunlar zaten biliyorsunuz birden fazla mahkeme varsa numaralanıyor; 1. İdare Mahkemesi, 2. İdare Mahkemesi, 3. İdare Mahkemesi diye. Onun yerine şöyle bir düzenlemenin daha uygun olacağını düşünüyorum, doğal hâkim ilkesine de daha uygundur: “1 numaralı İdare Mahkemesi buna bakar” diyelim.

BAŞKAN – Aslında olabilir ama bunların iş yükü acaba...

ALİ SERİNDAG (Gaziantep) – Hayır, doğal hâkim ilkesi de daha uygun.

BAŞKAN – Ne diyorsunuz Atilla Bey?

ALİ SERİNDAG (Gaziantep) – Sözüünüzü kesiyorum, bu 4422 sayılı zannediyorum yasa şu anda yürürlükte değil galiba, o yasa düzenlenirken buna benzer durumlar tartışıldı o zaman birden fazla var ise 1 numaralı mahkeme buna bakar.

BAŞKAN – Ceza Muhakemesi Usulü Kanununda da vardır bence hükümler.

ALİ SERİNDAG (Gaziantep) – Düzenleme sırasında nasıl böyle bir şey yaptınız?

MÜLKİYE BAŞMÜFETTİŞİ ATILLA TOROS – Efendim, Sayın Müsteşarımızın da izniyle, biz benzer şekilde, Basın Kanunu’nda yazdığı şekliyle 2 numaralı idare mahkemesi, 2 numaralı mahkemede gözüktür diye bir düzenleme de yaptığımızda, Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kuruluna gittiğimizde onlar da haklı olarak şöyle bir şey dediler: “Ankara, İstanbul ve İzmir’de bir mahkemenin yükünden daha fazlasının olacağı, üç mahkemenin, dört mahkemenin bakacağı dava kadar dava geldiğinde 2 numaralı mahkemede bu işlerin tamamı kilitlenir dediler. O yüzden, uygun görürseniz dediler, biz zaten ihtisas mahkemesini kurdurmak amacıyla yola çıkmıştık, aslında yola çıkış amacımız İngiltere’de olduğu gibi göç alanında bir ihtisas mahkemesi kurulmasıyla alakalı. Yeterli dava sayısı henüz olmadığı görülünce otomatik bir şekilde ihtisaslaşma olsun diye benzer bir şekilde yola çıkınca, Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulu biz bu ihtisaslaşmayı bu şekilde belirli idare mahkemelerine, aynen dediğiniz gibi iki numaralı veya üç numaralı, ama Ankara, İstanbul, İzmir gibi vilayetlerde de iki ile üç beraber yürütecekler diye yapmak istediklerini söylediler.

Takdirlerinize arz ederim efendim.

BAŞKAN – Ne diyorsunuz Sayın Valim?

ALİ SERİNDAG (Gaziantep) – Yani bana göre hukuka, doğal hâkim ilkesine daha uygun. 1 olur şey olmaması hâlinde 2 numaralı, efendim, iş yükünün fazla olması hâlinde, onun da iş yükünün fazla olması hâlinde 3 diyelim, doğal hâkim ilkesine daha uygun olur ama takdir komisyonun.

BAŞKAN – Buyurun Sayın Türkoğlu.

HASAN HÜSEYİN TÜRKÖĞLU (Osmaniye) – Sayın Başkanım, bu, terör ve terörle mücadelede doğan zararların ödenmesi hakkında bir kanun.

BAŞKAN – 5233...

HASAN HÜSEYİN TÜRKÖĞLU (Osmaniye) – Evet.

Bu kanun kapsamında, kanun yürürlüğe girdikten sonra belli illerimizde inanılmaz bir dosya yükü oluştu. Yani mesela Van İdare Mahkemesinde, Elâzığ'da aynı şekilde, Diyarbakır'da. Terörden ya da terörle mücadelede zarar gören vatandaşların müracaatları binlerce, on binlerce dosya hâlinde bakanlığın önüne geldi, mahkemelerin önüne geldi. Yani biz savunma verdik ama asıl yük tabii mahkemelerin. Dolayısıyla, mahkemeler bu işte çok zorlandılar. Bakanlık da gerçekten çok... Sayın Müsteşar Yardımcımız da o zaman Baş Hukuk Müşaviri Yardımcısıydı, o da çok iyi biliyorlar bu konuyu.

MEHMET ERDOĞAN (Muğla) – Çok da mahkeme kuruldu.

HASAN HÜSEYİN TÜRKÖĞLU (Osmaniye) – Hem mahkemeler kurulmak zorunda kaldı hem tek mahkemenin olduğu yerlerde çok yoğunluk sebebiyle işler aksamaya başladı. Dolayısıyla, ben, maddenin bu hâliyle, HSYK'ya böyle bir esneklik verilmesinin uygun olacağını düşünüyorum.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Peki.

Madde 101'i oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

İdari para cezası

Madde 102: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Beşinci Kısım

Göç İdaresi Genel Müdürlüğü

Birinci Bölüm

Kuruluş, Görev ve Yetki

Kuruluş

Madde 103: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Görev ve yetki

Madde 104: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

İkinci Bölüm Göç Politikaları Kurulu

Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

ALİ SERİNDAG (Gaziantep) – Sayın Valim, burada da bir şey koymamız lazım.

BAŞKAN – Evet, buyurun, 104 değil mi? Pardon 105...

ALİ SERİNDAG (Gaziantep) – Yo, yo, tamam, tamam.

BAŞKAN – Madde 105’i oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Üçüncü Bölüm

Merkez

Taşra ve Yurt dışı Teşkilatı Hizmet Birimleri

Teşkilat

Madde 106: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Genel Müdür

Madde 107: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Hizmet birimleri

Madde 108: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Taşra teşkilatı

109: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Yurt dışı teşkilatı

Madde 110: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Çalışma grupları ve düzenleme yetki si

Madde 111: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Yöneticilerin sorumlulukları ve yetki devri

Madde 112: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Dördüncü Bölüm

Sürekli Kurul ve Komisyonlar ile Geçici Komisyonlar

Sürekli kurul ve komisyonlar

Madde 113: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Göç Danışma Kurulu

Madde 114: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Uluslararası Koruma Değerlendirme Komisyonu

Madde 115: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Düzensiz Göçle Mücadele Koordinasyon Kurulu

Madde 116: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Geçici komisyonlar

Madde 117: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Beşinci Bölüm

Atama ve Personele İlişkin Hükümler

Atama ve görevlendirme

Madde 118: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Personele ilişkin hükümler

Madde 119: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Kadrolar

Madde 120: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Altıncı Bölüm

Çeşitli Hükümler

Yönetmelik

Madde 121: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Atıf yapılan hükümler

Madde 122: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Değiştirilen hükümler

Madde 123: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Yürürlükten kaldırılan mevzuat

Madde 124: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Geçiş hükümleri

Geçici Madde 1: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Yürürlük

Madde 125: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Yürütme

Madde 126: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Ek 1 sayılı cetvel: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

1 sayılı liste: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

2 sayılı liste: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

3 sayılı liste: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Değerli arkadaşlarım, alt komisyon rapor ve metnini son olarak alt komisyon raporunun maddeleri üzerindeki görüşmeler tamamlanmıştır.

Son olarak kanunların hazırlanmasında uygulanan usul ve esaslar doğrultusunda kanun yapım tekniğine uygunluğun, kavram ve dil birliğinin sağlanması amacıyla Komisyon Başkanlığımıza redaksiyon yetkisi verilmesi hususuyla birlikte alt komisyon rapor ve metninin tümünü oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... İttifakla kabul edilmiştir diyeceğim, evet, oy birliğiyle kabul edilmiştir diyelim.

Teşekkür ediyorum.

Komisyon üyelerimizden Niğde Milletvekili Sayın Alpaslan Kavaklıoğlu ve Elâzığ Milletvekili Sayın Sermin Balık'ın bu konuda özel sözcü olarak seçilmelerini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

ALİ SERİNDAG (Gaziantep) – İttifakla olduğuna göre bir tane de sözcüyü hiç olmazsa muhalefetten alın Sayın Başkan. Yani şimdi, tabii ya...

BAŞKAN – Peki, onu bir sonraki şeyde dikkate alalım. Onu bir görüşeceğim arkadaşlarla.

MEHMET ERSOY (Sinop) – Sorun şu: Hükûmetle orada oturma yetkisi...

BAŞKAN – Bu özel sözcü Sayın Valim, daha doğrusu şunu da söyleyeyim size: Şimdi, aslında komisyonun sözcüsü var. Sayın Valim, komisyonunun sözcüsü var, normalde komisyon sözcüleri oraya oturduğu zaman bu Kamer Genç tarafından itiraz konusu yapılmış ve bir ihtilaf hâline getirilmiş ve denmiş ki efendim, özel sözcü olarak seçilmediği sürece komisyonun sadece başkan ve başkan vekili oturabilir, sözcü oturamaz gibi bir hüküm getirmişler. O nedenle böyle bir özel sözcü şeyine gidiliyor. Aslında bana kalırsa Başkanlık Divanının...

ALİ SERİNDAG (Gaziantep) – Kamer Bey dediyse, doğrudur.

BAŞKAN – Ondan sonra denmiş ki efendim bu sözcü yetmez... Bana göre komisyonun başkanlık divanı diye bir kurul var başkan, başkan vekili, kâtip ve sözcü, hepsi oturması lazım ama ben de sizin bu görüşe katılıyorum ama onu bir konuşalım.

HASAN HÜSEYİN TÜRKOĞLU (Osmaniye) - Aşağı yukarı alt komisyonda da öncesinde de büyük bir mutabakatla çıktı, dolayısıyla böyle bir centilmenlik çok hoş olurdu. Yönetim oluşturulurken çok bilgi sahibi kişiler var.

BAŞKAN – Estağfurullah, hep arkadaşlarımız aramızda çok özeldir.

HASAN HÜSEYİN TÜRKOĞLU (Osmaniye) - O zaman sözcü, işte ikinci başkan vesaire konularında muhalefet partilerinden arkadaşlarımız görev almalı. Böyle bir jestin doğru olacağı kanaatindeyim.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Evet, değerli arkadaşlarım, gerçekten de çok güzel bir çalışma yapıldı ve arkadaşlarımın da ifade ettiği gibi. İnşallah bütün kanunlar bize böyle gelir yani tasarılar, teklifler zamanla ilgili meseledir, zamanın el verdiği ölçüde aynı sistemin uygulanacağını tekrar ifade etmek istiyorum.

Değerli Müsteşar Yardımcımıza, özellikle sevgili kardeşim Atilla'ya -genç bir kaymakamken beraber çalıştık, onun için ben hâlâ ona "kaymakamım" diyorum- uluslararası kuruluşların değerli temsilcilerine, sivil toplum kuruluşlarına, meslek teşekküllerine, kamu kurum ve kuruluşlarının değerli temsilcilerine, komisyonda görev alan değerli çalışma arkadaşlarıma, Türkiye Büyük Millet Meclisinin değerli çalışanlarına ve tabii ki en son gene gelelim gerek iktidar partisinin gerek muhalefet partilerinin, ana muhalefet partisinden, muhalefet partilerinden arkadaşlara hepsine ayrı ayrı teşekkür ediyorum, güzel bir çalışma olmuştur, hepinize şükranlarımı sunuyorum.

İÇİŞLERİ BAKANLIĞI MÜSTEŞAR YARDIMCISI NECMEDDİN KILIÇ – Sayın Başkanım, biz de çok şükranlarımızı sunuyoruz efendim. Bize güç verdiniz, teşekkür ediyoruz.

BAŞKAN - Toplantıyı kapatıyorum.

Komisyon olarak bu kanunu da ilk fırsatta gündeme almak için çalışacağız ama tabii ki ağalar...

Kapanma Saati: 16.22

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ
İçişleri Alt Komisyonunun Kabul Ettiği Metin

Esas No: 1/619

18/6/2012

YABANCILAR VE ULUSLARARASI KORUMA KANUNU TASARISI

BİRİNCİ KISIM

Amaç, Kapsam, Tanımlar ve Geri Gönderme Yasağı

BİRİNCİ BÖLÜM

Amaç, Kapsam ve Tanımlar

Amaç

MADDE 1- (1) Bu Kanunun amacı; yabancıların Türkiye'ye girişleri, Türkiye'de kalışları ve Türkiye'den çıkışları ile Türkiye'den koruma talep eden yabancılara sağlanacak korumanın kapsamına ve uygulanmasına ilişkin usul ve esasları ve İçişleri Bakanlığına bağlı Göç İdaresi Genel Müdürlüğünün kuruluş, görev, yetki ve sorumluluklarını düzenlemektir.

Kapsam

MADDE 2- (1) Bu Kanun, yabancılarla ilgili iş ve işlemleri; sınırlarda, sınır kapılarında ya da Türkiye içinde yabancıların münferit koruma talepleri üzerine sağlanacak uluslararası korumayı, ayrılmaya zorlandıkları ülkeye geri dönemeyen ve kitlesel olarak Türkiye'ye gelen yabancılara acil olarak sağlanacak geçici korumayı, Göç İdaresi Genel Müdürlüğünün kuruluş, görev, yetki ve sorumluluklarını kapsar.

(2) Bu Kanunun uygulanmasında, Türkiye'nin taraf olduğu milletlerarası anlaşmalar ile özel kanunlardaki hükümler saklıdır.

Tanımlar

MADDE 3- (1) Bu Kanunun uygulanmasında;

- a) Aile üyeleri: Başvuru sahibinin veya uluslararası koruma statüsü sahibi kişinin eşini, ergin olmayan çocuğu ile bağımlı ergin çocuğunu,
- b) Avrupa ülkeleri: Avrupa Konseyi üyesi olan ülkeler ile Bakanlar Kurulunca belirlenecek diğer ülkeleri,
- c) Bakan: İçişleri Bakanını,
- ç) Bakanlık: İçişleri Bakanlığını,
- d) Başvuru sahibi: Uluslararası koruma talebinde bulunan ve henüz başvurusu hakkında son karar verilmemiş olan kişiyi,
- e) Çocuk: Henüz onsekiz yaşını doldurmamış ve ergin olmamış kişiyi,

f) Destekleyici: Aile birliği amacıyla Türkiye'ye gelecek yabancıların masraflarını üstlenen ve ikamet izni talebinde bulunanlar tarafından başvuruya dayanak gösterilen Türk vatandaşını veya Türkiye'de yasal olarak bulunan yabancıyı,

g) Genel Müdür: Göç İdaresi Genel Müdürünü,

ğ) Genel Müdürlük: Göç İdaresi Genel Müdürlüğünü,

h) Giriş ve çıkış kontrolü: Sınır kapılarındaki kontrol işlemlerini,

ı) Göç: Yabancıların, yasal yollarla Türkiye'ye girişini, Türkiye'de kalışını ve Türkiye'den çıkışını ifade eden düzenli göç ile yabancıların yasadışı yollarla Türkiye'ye girişini, Türkiye'de kalışını, Türkiye'den çıkışını ve Türkiye'de izinsiz çalışmasını ifade eden düzensiz göçü ve uluslararası korumayı,

i) İkamet adresi: Türkiye'de adres kayıt sisteminde kayıtlı olunan yeri,

j) İkamet izni: Türkiye'de kalmak üzere verilen izin belgesini,

k) Konsolosluk: Türkiye Cumhuriyeti başkonsolosluklarını, konsolosluklarını veya büyükelçilik konsolosluk şubelerini,

l) Özel ihtiyaç sahibi: Başvuru sahibi ile uluslararası koruma statüsü sahibi kişilerden; refakatsiz çocuk, özürlü, yaşlı, hamile, beraberinde çocuğu olan yalnız anne ya da baba veya işkence, cinsel saldırı ya da diğer ciddi psikolojik, bedensel ya da cinsel şiddete maruz kalmış kişiyi,

m) Refakatsiz çocuk: Sorumlu bir kişinin etkin bakımına alınmadığı sürece, kanunen ya da örf ve adet gereği kendisinden sorumlu bir yetişkinin refakati bulunmaksızın Türkiye'ye gelen veya Türkiye'ye giriş yaptıktan sonra refakatsiz kalan çocuğu,

n) Seyahat belgesi: Pasaport yerine geçen belgeyi,

o) Sınır kapısı: Bakanlar Kurulu kararıyla Türkiye'ye giriş ve Türkiye'den çıkış için belirlenen sınır geçiş noktasını,

ö) Son karar: Başvuru sahibinin başvurusuyla veya uluslararası koruma statüsü sahibi kişinin statüsüyle ilgili kararlardan; idari itirazda bulunulmaması ve yargıya başvurulmaması hâlinde Genel Müdürlük tarafından verilen kararı veya yargıya başvurulması sonucunda temyiz edilmesi mümkün olmayan kararı,

p) Sözleşme: Mültecilerin Hukuki Durumuna Dair 1967 Protokolüyle değişik 28/7/1951 tarihli Mültecilerin Hukuki Durumuna Dair Sözleşmeyi,

r) Uluslararası koruma: Mülteci, şartlı mülteci veya ikincil koruma statüsünü,

s) Vatandaş olduğu ülke: Yabancıların vatandaşı olduğu ülkeyi veya yabancıların birden fazla vatandaşlığının bulunduğu durumlarda, vatandaşlığında olduğu ülkelerden her birini,

ş) Vatansız kişi: Hiçbir devlete vatandaşlık bağıyla bağlı bulunmayan ve yabancı sayılan kişiyi,

t) Vize: Türkiye'de en fazla doksan güne kadar kalma hakkı tanıyan ya da transit geçişi sağlayan izni,

u) Vize muafiyeti: Vize alma gerekliliğini kaldıran düzenlemeyi,

ü) Yabancı: Türkiye Cumhuriyeti Devleti ile vatandaşlık bağı bulunmayan kişiyi,

v) Yabancı kimlik numarası: 25/4/2006 tarihli ve 5490 sayılı Nüfus Hizmetleri Kanunu uyarınca yabancılara verilen kimlik numarasını,

ifade eder.

İKİNCİ BÖLÜM

Geri Gönderme Yasağı

Geri gönderme yasağı

MADDE 4- (1) Bu Kanun kapsamındaki hiç kimse, işkenceye, insanlık dışı ya da onur kırıcı ceza veya muameleye tabi tutulacağı veya ırkı, dini, tabiiyeti, belli bir toplumsal gruba mensubiyeti veya siyasi fikirleri dolayısıyla hayatının veya hürriyetinin tehdit altında bulunacağı bir yere gönderilemez.

İKİNCİ KISIM

Yabancılar

BİRİNCİ BÖLÜM

Türkiye'ye Giriş ve Vize

Türkiye'ye giriş ve Türkiye'den çıkış

MADDE 5- (1) Türkiye'ye giriş ve Türkiye'den çıkış, sınır kapılarından geçerli pasaport veya pasaport yerine geçen belgelerle yapılır.

Belge kontrolü

MADDE 6- (1) Yabancı, pasaport veya pasaport yerine geçen belge ya da belgelerini, Türkiye'ye giriş ve Türkiye'den çıkışlarda görevlilere göstermek zorundadır.

(2) Sınır geçişlerine ilişkin belge kontrolleri, taşıtlarda seyir hâlinde de yerine getirilebilir.

(3) Havalimanlarının transit alanlarını kullanan yabancılar, yetkili makamlarca kontrole tabi tutulabilirler.

(4) Türkiye'ye girişlerde, yabancıların 7 nci madde kapsamında olup olmadığı kontrol edilir.

(5) Bu maddenin uygulanmasında, kapsamlı kontrole tabi tutulması gerekli görülenler en fazla dört saat bekletilebilir. Yabancı, bu süre içerisinde her an ülkesine dönebileceği gibi dört saatlik süreyle sınırlı kalmaksızın ülkeye kabul ile ilgili işlemlerin sonuçlanmasını da bekleyebilir. Kapsamlı kontrol işlemlerine dair usul ve esaslar yönetmelikle düzenlenir.

Türkiye'ye girişlerine izin verilmeyecek yabancılar

MADDE 7- (1) Aşağıdaki yabancılar, Türkiye'ye girişlerine izin verilmeyerek geri çevrilir:

- a) Pasaportu, pasaport yerine geçen belgesi, vizesi veya ikamet ya da çalışma izni olmayanlar ile bu belgeleri veya izinleri hileli yollarla edindiği veya sahte olduğu anlaşılanlar.
- b) Vize, vize muafiyeti veya ikamet izin süresinin bitiminden itibaren en az altmış gün süreli pasaport veya pasaport yerine geçen belgesi olmayanlar.
- c) 15 inci maddenin ikinci fıkrası saklı kalmak kaydıyla, vize muafiyeti kapsamında olsalar dahi, 15 inci maddenin birinci fıkrasında sayılan yabancılar.

(2) Bu maddeyle ilgili olarak yapılan işlemler, geri çevrilen yabancılar tebliğ edilir. Tebligatta, yabancıların karara karşı itiraz haklarını etkin şekilde nasıl kullanabilecekleri ve bu süreçteki diğer yasal hak ve yükümlülükleri de yer alır.

Uluslararası koruma başvurusuna ilişkin uygulama

MADDE 8- (1) 5 inci, 6 ncı ve 7 nci maddelerde yer alan şartlar, uluslararası koruma başvurusu yapmayı engelleyici şekilde yorumlanamaz ve uygulanamaz.

Türkiye'ye giriş yasağı

MADDE 9- (1) Genel Müdürlük, gerektiğinde ilgili kamu kurum ve kuruluşlarının görüşlerini alarak, Türkiye dışında olup da kamu düzeni veya kamu güvenliği ya da kamu sağlığı açısından Türkiye'ye girmesinde sakınca görülen yabancıların ülkeye girişini yasaklayabilir.

(2) Türkiye'den sınır dışı edilen yabancıların Türkiye'ye girişi, Genel Müdürlük veya valilikler tarafından yasaklanır.

(3) Türkiye'ye giriş yasağının süresi en fazla beş yıldır. Ancak, kamu düzeni veya kamu güvenliği açısından ciddi tehdit bulunması hâlinde bu süre Genel Müdürlükçe en fazla on yıl daha artırılabilir.

(4) Vize veya ikamet izni süresi sona eren ve bu durumları yetkili makamlarca tespit edilmeden önce Türkiye dışına çıkmak için valiliklere başvuruda bulunup hakkında sınır dışı etme kararı alınan yabancıların Türkiye'ye giriş yasağı süresi bir yılı geçemez.

(5) 56 ncı madde uyarınca Türkiye'yi terke davet edilenlerden, süresi içinde ülkeyi terk edenler hakkında giriş yasağı kararı alınmayabilir.

(6) Genel Müdürlük, giriş yasağını kaldırabilir veya giriş yasağı saklı kalmak kaydıyla yabancıların belirli bir süre için Türkiye'ye girişine izin verebilir.

(7) Kamu düzeni veya kamu güvenliği sebebiyle bazı yabancıların ülkeye kabulü Genel Müdürlükçe ön izin şartına bağlanabilir.

Türkiye'ye giriş yasağının tebliği

MADDE 10- (1) Giriş yasağına ilişkin tebligat, 9 uncu maddenin birinci fıkrası kapsamında olan yabancılara Türkiye'ye giriş yapmak üzere geldiklerinde sınır kapılarındaki yetkili makam tarafından, 9 uncu maddenin ikinci fıkrası kapsamında olan yabancılara ise valilikler tarafından yapılır. Tebligatta, yabancıların karara karşı itiraz haklarını etkin şekilde nasıl kullanabilecekleri ve bu süreçteki diğer yasal hak ve yükümlülükleri de yer alır.

Vize zorunluluğu, vize başvurusu ve yetkili makamlar

MADDE 11- (1) Türkiye'de doksan güne kadar kalacak yabancılar, vatandaşı oldukları veya yasal olarak bulundukları ülkedeki konsolosluklardan geliş amaçlarını da belirten vize alarak gelirler. Vizenin veya vize muafiyetinin Türkiye'de sağladığı kalış süresi, her yüzseksen günde doksan günü geçemez.

(2) Vize başvurularının değerlendirmeye alınabilmesi için, başvuruların usulüne uygun olarak yapılması gerekir.

(3) Vizeler, Türkiye'ye giriş için mutlak hak sağlamaz.

(4) Vizeler, konsolosluklarca, istisnai durumlarda ise, sınır kapılarının bağlı olduğu valiliklerce verilir. Konsolosluklara yapılan başvurular doksan gün içinde sonuçlandırılır.

(5) Yabancı ülke diplomatlarına, Türkiye Cumhuriyeti büyükelçiliklerince resen vize verilebilir. Bu vizeler, genel vize verme usulüne uygun olarak Bakanlık ve Dışişleri Bakanlığına derhâl bildirilir. Bu vizeler harca tabi değildir.

(6) Ülke menfaatleri göz önünde bulundurularak vize verilmesinde yarar görülen yabancılara, istisnai olarak Türkiye Cumhuriyeti büyükelçilerince resen vize verilebilir. Bu amaçla verilen vizeler, genel vize verme usulüne uygun olarak Bakanlık ve Dışişleri Bakanlığına derhâl bildirilir. Bu vizeler harca tabi değildir.

(7) Vize türlerine ve işlemlerine ilişkin usul ve esaslar yönetmelikle düzenlenir.

Vize muafiyeti

MADDE 12- (1) Aşağıda sayılan yabancılardan Türkiye'ye girişte vize şartı aranmaz:

- a) Türkiye Cumhuriyeti'nin taraf olduğu anlaşmalarla ya da Bakanlar Kurulu kararıyla vizeden muaf tutulan ülkelerin vatandaşları.
- b) Türkiye'ye giriş yapacağı tarih itibarıyla, geçerli ikamet veya çalışma izni bulunanlar.
- c) 15/7/1950 tarihli ve 5682 sayılı Pasaport Kanununun 18 inci maddesine göre verilmiş ve geçerliliklerini yitirmemiş yabancılara mahsus damgalı pasaport sahipleri.
- ç) 29/5/2009 tarihli ve 5901 sayılı Türk Vatandaşlığı Kanununun 28 inci maddesi kapsamında olduğu anlaşılanlar.

(2) Aşağıda sayılan yabancılardan Türkiye'ye girişte vize şartı aranmayabilir:

- a) Mücbir nedenlerle, Türk hava ve deniz limanlarını kullanmak zorunda kalan taşıtlardaki yabancılardan liman şehrine çıkacak kişiler.
- b) Deniz limanlarına gelip, yetmişiki saati geçmemek kaydıyla, liman şehrini veya civar illeri turizm amaçlı gezecek kişiler.

Sınır kapılarında verilen vizeler

MADDE 13- (1) Vize almadan sınır kapılarına gelen yabancılara, süresi içinde Türkiye'den ayrılacaklarını belgelemeleri hâlinde, sınır kapılarında istisnai olarak vize verilebilir.

(2) Sınır vizesi, sınır kapılarının bağlı olduğu valiliklerce verilir. Valilik bu yetkisini sınırdaki görevli kolluk birimine devredebilir. Bakanlar Kurulunca farklı bir süre belirlenmediği sürece, bu vize Türkiye'de en fazla onbeş gün kalma hakkı sağlar.

(3) Sınır vizesinin verilmesinde, insani nedenlere bağlı olarak sağlık sigortası şartı aranmayabilir.

Havalimanı transit vizeleri

MADDE 14- (1) Türkiye'den transit geçecek yabancılara, havalimanı transit vizesi şartı getirilebilir. Havalimanı transit vizeleri, en fazla altı ay içinde kullanılmak üzere konsolosluklar tarafından verilir.

(2) Havalimanı transit vizesi istenecek yabancılar, Bakanlık ve Dışişleri Bakanlığınca müştereken belirlenir.

Vize verilmeyecek yabancılar

MADDE 15- (1) Aşağıda belirtilen yabancılara vize verilmez:

- a) Talep ettikleri vize süresinden en az altmış gün daha uzun süreli pasaport ya da pasaport yerine geçen belgesi olmayanlar.
- b) Türkiye'ye girişleri yasaklı olanlar.
- c) Kamu düzeni veya kamu güvenliği açısından sakıncalı görülenler.
- ç) Kamu sağlığına tehdit olarak nitelendirilen hastalıklardan birini taşıyanlar.

d) Türkiye Cumhuriyeti' nin taraf olduğu anlaşmalar uyarınca, suçluların geri verilmesine esas olan suç veya suçlardan sanık olanlar ya da hükümlü bulunanlar.

e) Kalacağı süreyi kapsayan geçerli sağlık sigortası bulunmayanlar.

f) Türkiye' ye giriş, Türkiye' den geçiş veya Türkiye' de kalış amacını haklı nedenlere dayandıramayanlar.

g) Kalacağı sürede, yeterli ve düzenli maddi imkâna sahip olmayanlar.

ğ) Vize ihlalinden veya önceki ikamet izninden doğan ya da 21/7/1953 tarihli ve 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanuna göre takip ve tahsil edilmesi gereken alacakları ödemeyi kabul etmeyenler veya 26/9/2004 tarihli ve 5237 sayılı Türk Ceza Kanununa göre takip edilen borç ve cezalarını ödemeyi kabul etmeyenler.

(2) Bu madde kapsamında olmasına rağmen vize verilmesinde yarar görülenlere Bakanın onayıyla vize verilebilir.

Vizenin iptali

MADDE 16- (1) Vizeler;

a) Sahteciliğe konu olduğunun tespiti,

b) Üzerinde silinti, kazıntı veya tahrifat yapıldığının anlaşılması,

c) Vize sahibinin Türkiye' ye girişinin yasaklanması,

ç) Yabancıнын suç işleyebileceği yönünde kuvvetli şüphe bulunması,

d) Pasaport veya pasaport yerine geçen belgenin sahte olması veya geçerliliğinin sona ermesi,

e) Vize veya vize muafiyetinin amacı dışında kullanılması,

f) Vizenin verilmesine temel olan şartların veya belgelerin geçerli olmadığıının anlaşılması,

hâllerinde, vizeyi veren makamlar veya valiliklerce iptal edilir.

(2) Vizenin geçerlilik süresi içinde yabancıyla ilgili sınır dışı etme kararı alınması hâlinde vize iptal edilir.

Vize işlemlerinin tebliği

MADDE 17- (1) Vize talebinin reddi ya da vizenin iptaline ilişkin işlemler ilgiliye tebliğ edilir.

Bakanlar Kurulunun vize ve pasaport işlemlerinde yetkisi

MADDE 18- (1) Bakanlar Kurulu;

a) Pasaporta ve vizeye dair işlemlerin belirlenmesine ilişkin anlaşmalar yapmaya ve gerek gördüğü hâllerde bazı devletlerin vatandaşları için vize zorunluluğunu tek taraflı olarak kaldırmaya, vizelerin harçtan muaf tutulması da dâhil olmak üzere vize kolaylığı getirmeye ve vize sürelerini belirlemeye,

b) Savaş hâlinde veya diğer olağanüstü hâllerde ülkenin bir bölgesini veya tamamını kapsamak üzere, yabancılar için pasaporta dair kayıt ve şartlar koymaya,

c) Yabancıların Türkiye' ye girişlerini belli şartlara bağlayıcı veya kısıtlayıcı her tür önlemi almaya, yetkilidir.

İKİNCİ BÖLÜM

İkamet

İkamet izni

MADDE 19- (1) Türkiye’de, vizenin veya vize muafiyetinin tanıdığı süreden ya da doksan günden fazla kalacak yabancıların ikamet izni almaları zorunludur. İkamet izni, altı ay içinde kullanılmaya başlanmadığında geçerliliğini kaybeder.

İkamet izninden muafiyet

MADDE 20- (1) Aşağıda sayılan yabancılar ikamet izninden muaf tutulurlar:

- a) Doksan güne kadar vizeyle veya vizeden muaf olarak gelenler, vize süresi veya vize muafiyeti süresince.
- b) Vatansız Kişi Kimlik Belgesi sahibi olanlar.
- c) Türkiye’de görevli diplomasi ve konsolosluk memurları.
- ç) Türkiye’de görevli diplomasi ve konsolosluk memurlarının ailelerinden Dışişleri Bakanlığınca bildirilenler.
- d) Uluslararası kuruluşların Türkiye’deki temsilciliklerinde çalışan ve statüleri anlaşmalarla belirlenmiş olanlar.
- e) Türkiye Cumhuriyeti’ nin taraf olduğu anlaşmalarla ikamet izninden muaf tutulanlar.
- f) 5901 sayılı Kanunun 28 inci maddesi kapsamında olanlar.
- g) 69 uncu maddenin yedinci fıkrası ile 76 ncı ve 83 üncü maddelerin birinci fıkraları kapsamında belge sahibi olanlar.

(2) Birinci fıkranın (c), (ç), (d) ve (e) bentlerinde belirtilen yabancılara, şekil ve içeriği Bakanlık ve Dışişleri Bakanlığınca birlikte belirlenen belge tanzim edilir. Bu yabancılar, ikamet izninden muafiyet sağlayan durumları sona erdikten sonra da Türkiye’de kalmaya devam edeceklerse, en geç on gün içinde ikamet izni almak üzere valiliklere başvurmakla yükümlüdür.

İkamet izni başvurusu

MADDE 21- (1) İkamet izni başvurusu, yabancıнын vatandaşı olduğu veya yasal olarak bulunduğu ülkedeki konsolosluklara yapılır.

(2) İkamet izni için başvuracak yabancılarda, talep ettikleri ikamet izni süresinden altmış gün daha uzun süreli pasaport ya da pasaport yerine geçen belgeye sahip olmaları şartı aranır.

(3) Başvuru için gerekli olan bilgi ve belgeler eksik ise, başvurunun değerlendirilmesi eksiklikler tamamlanıncaya kadar ertelenebilir. Eksik olan bilgi ve belgeler ilgiliye bildirilir.

(4) Konsolosluklar, ikamet izni başvurularını görüşleriyle birlikte Genel Müdürlüğe iletir. Genel Müdürlük, gerekli gördüğünde ilgili kurumların görüşlerini de alarak başvuruları sonuçlandırdıktan sonra, ikamet izninin düzenlenmesi ya da başvurunun reddedilmesi için konsolosluga bilgi verir.

(5) Başvurular, en geç doksan gün içinde sonuçlandırılır.

(6) İkamet izni başvurusunun reddine ilişkin işlemler ilgiliye tebliğ edilir.

Türkiye içinden yapılabilecek ikamet izni başvuruları

MADDE 22- (1) İkamet izni başvuruları, aşağıdaki hâllerde istisnai olarak valiliklere de yapılabilir:

- a) Adli veya idari makamların kararlarında veya taleplerinde.

- b) Yabancınn Türkiye' den ayrılmasının makul veya mümkün olmadığı durumlarda.
- c) Uzun dönem ikamet izinlerinde.
- ç) Öğrenci ikamet izinlerinde.
- d) İnsani ikamet izinlerinde.
- e) İnsan ticareti mağduru ikamet izinlerinde.
- f) Aile ikamet izninden kısa dönem ikamet iznine geçişlerde.
- g) Türkiye' de ikamet izni bulunan anne veya babanın Türkiye' de doğan çocukları için yapacağı başvurularda.

ğ) Geçerli ikamet izninin verilmesine esas olan gerekçenin sona ermesi veya değişikliğe uğramasından dolayı yeni kalış amacına uygun ikamet izni almak üzere yapılacak başvurularda.

h) 20 nci maddenin ikinci fıkrası kapsamında yapılacak ikamet izni başvurularında.

ı) Türkiye' de yükseköğrenimini tamamlayanların, kısa dönem ikamet iznine geçişlerinde.

İkamet izinlerinin tanzimi ve şekli

MADDE 23- (1) İkamet izinleri, pasaport veya pasaport yerine geçen belgelerin geçerlilik süresinden altmış gün daha kısa süreli, kalış amacına bağlı ve her yabancı için ayrı düzenlenir.

(2) İkamet izninin şekli ve içeriği Bakanlıkça, ikamet izni yerine geçen çalışma izninin şekli ve içeriği ise, Bakanlık ve ilgili kurumlarca birlikte belirlenir.

İkamet izinlerinin uzatılması

MADDE 24- (1) İkamet izinleri valiliklerce uzatılabilir.

(2) Uzatma başvuruları, ikamet izni süresinin dolmasına altmış gün kalmasından itibaren ve her koşulda ikamet izni süresi dolmadan önce valiliklere yapılır. İkamet iznini uzatma başvurusunda bulunanlara, harca tabi olmayan bir belge verilir. Bu yabancılar, ikamet izni süreleri sona ermiş olsa dahi haklarında karar verilinceye kadar bu belgeyle Türkiye' de ikamet edebilir.

(3) Uzatılan ikamet izinleri, yasal izin sürelerinin bitim tarihinden itibaren başlatılır.

(4) Uzatma başvuruları, valiliklerce sonuçlandırılır.

Türkiye içinden yapılan ikamet izni talebinin reddi, iptali veya uzatılmaması

MADDE 25- (1) Türkiye içinden yapılan ikamet izni talebinin reddi, ikamet izninin uzatılmaması veya iptali ile bu işlemlerin tebliği valiliklerce yapılır. Bu işlemler sırasında, yabancınn Türkiye' deki aile bağları, ikamet süresi, menşe ülkesindeki durumu ve çocuğun yüksek yararı gibi hususlar göz önünde bulundurulur ve ikamet iznine ilişkin karar ertelenebilir.

(2) İkamet izni talebinin reddi, iznin uzatılmaması veya iptali, yabancıya ya da yasal temsilcisine veya avukatına tebliğ edilir. Tebligatta, yabancınn karara karşı itiraz haklarını etkin şekilde nasıl kullanabileceği ve bu süreçteki diğer yasal hak ve yükümlölükleri de yer alır.

İkamet izinlerine ilişkin diğer hükümler

MADDE 26- (1) Tutuklu veya hükümlü olarak cezaevlerinde ya da idari gözetim altında geri gönderme merkezlerinde bulunan yabancıların, buralarda geçirdikleri süreler ikamet izni süresinin ihlali

sayılmaz. Bu kişilerin varsa ikamet izinleri iptal edilebilir. Bunlardan, yabancı kimlik numarası bulunmayanlara, ikamet izni şartı aranmadan yabancı kimlik numarası verilebilir.

(2) Konsolosluklardan ikamet ve çalışma izni alarak Türkiye'ye gelen yabancılar, giriş tarihinden itibaren en geç yirmi iş günü içinde adres kayıt sistemine kayıtlarını yaptırmak zorundadırlar.

Çalışma izninin ikamet izni sayılması

MADDE 27- (1) Geçerli çalışma izni ile 27/2/2003 tarihli ve 4817 sayılı Yabancıların Çalışma İzinleri Hakkında Kanunun 10 uncu maddesine istinaden verilen Çalışma İzni Muafiyet Teyit Belgesi, ikamet izni sayılır. Çalışma izni ya da Çalışma İzni Muafiyet Teyit Belgesi verilen yabancıardan, 2/7/1964 tarihli ve 492 sayılı Harçlar Kanununa göre çalışma izni süresi kadar ikamet izni harcı tahsil edilir.

(2) Çalışma izni verilebilmesi veya iznin uzatılabilmesi için, yabancıнын 7 nci madde kapsamına girmemesi şartı aranır.

İkamette kesinti

MADDE 28- (1) Bu Kanun hükümlerinin uygulanmasında; zorunlu kamu hizmeti, eğitim ve sağlık nedenleri hariç, bir yılda toplam altı ayı geçen veya son beş yıl içinde toplam bir yılı aşan Türkiye dışında kalışlar ikamette kesinti sayılır. İkamet süresinde kesintisi olanların ikamet izni başvurularında veya başka bir ikamet iznine geçişlerinde, önceki izin süreleri hesaba katılmaz.

(2) Kesintisiz ikamet izin sürelerinin hesaplanmasında, öğrenci ikamet izinlerinin yarısı, diğer ikamet izinlerinin ise tamamı sayılır.

İkamet izinleri arasında geçişler

MADDE 29- (1) Yabancılar, ikamet izninin verilmesine esas olan gerekçenin sona ermesi veya farklı bir gerekçenin ortaya çıkması hâlinde, yeni kalış amacına uygun ikamet izni talebinde bulunabilir.

(2) İkamet izinleri arasındaki geçişlere ilişkin usul ve esaslar yönetmelikle düzenlenir.

İkamet izni çeşitleri

MADDE 30- (1) İkamet izni çeşitleri şunlardır:

- a) Kısa dönem ikamet izni.
- b) Aile ikamet izni.
- c) Öğrenci ikamet izni.
- ç) Uzun dönem ikamet izni.
- d) İnsani ikamet izni.
- e) İnsan ticareti mağduru ikamet izni.

Kısa dönem ikamet izni

MADDE 31- (1) Aşağıda belirtilen yabancılar kısa dönem ikamet izni verilebilir:

- a) Bilimsel araştırma amacıyla gelecekler.
- b) Türkiye'de taşınmaz malı bulunanlar.
- c) Ticari bağlantı veya iş kuracaklar.
- ç) Hizmet içi eğitim programlarına katılacaklar.

d) Türkiye Cumhuriyeti' nin taraf olduğu anlaşmalar ya da öğrenci değişim programları çerçevesinde eğitim veya benzeri amaçlarla gelecekler.

e) Turizm amaçlı kalacaklar.

f) Kamu sağlığına tehdit olarak nitelendirilen hastalıklardan birini taşımamak kaydıyla tedavi göreceklər.

g) Adli veya idari makamların talep veya kararına bağlı olarak Türkiye' de kalması gerekenler.

ğ) Aile ikamet izninden kısa dönem ikamet iznine geçenler.

h) Türkçe öğrenme kurslarına katılacaklar.

ı) Kamu kurumları aracılığıyla Türkiye' de eğitim, araştırma, staj ve kurslara katılacaklar.

i) Türkiye' de yükseköğrenimini tamamlayanlardan mezuniyet tarihinden itibaren altı ay içinde müracaat edenler.

(2) Kısa dönem ikamet izni, her defasında en fazla birer yıllık sürelerle verilir.

(3) Birinci fıkranın (h) bendi kapsamında verilen ikamet izinleri en fazla iki defa verilebilir.

(4) Birinci fıkranın (i) bendi kapsamında verilen ikamet izinleri, bir defaya mahsus olmak üzere en fazla bir yıl süreli verilebilir.

Kısa dönem ikamet izninin şartları

MADDE 32- (1) Kısa dönem ikamet izinlerinin verilmesinde aşağıdaki şartlar aranır:

a) 31 inci maddenin birinci fıkrasında sayılan gerekçelerden biri veya birkaçını ileri sürerek talepte bulunmak ve bu talebiyle ilgili bilgi ve belgeleri ibraz etmek.

b) 7 nci madde kapsamına girmemek.

c) Genel sağlık ve güvenlik standartlarına uygun barınma şartlarına sahip olmak.

ç) İstenilmesi hâlinde, vatandaşı olduğu veya yasal olarak ikamet ettiği ülkenin yetkili makamları tarafından düzenlenmiş adli sicil kaydını gösteren belgeyi sunmak.

d) Türkiye' de kalacağı adres bilgilerini vermek.

Kısa dönem ikamet izninin reddi, iptali veya uzatılmaması

MADDE 33- (1) Aşağıdaki hâllerde kısa dönem ikamet izni verilmez, verilmişse iptal edilir, süresi bitenler uzatılmaz:

a) 32 nci maddede aranan şartlardan birinin veya birkaçının yerine getirilmemesi veya ortadan kalkması.

b) İkamet izninin, veriliş amacı dışında kullanıldığının belirlenmesi.

c) Son bir yıl içinde toplamda yüzirmi günden fazla süreyle yurt dışında kalınması.

ç) Hakkında geçerli sınır dışı etme veya Türkiye' ye giriş yasağı kararı bulunması.

Aile ikamet izni

MADDE 34- (1) Türk vatandaşlarının, 5901 sayılı Kanunun 28 inci maddesi kapsamında olanların veya ikamet izinlerinden birine sahip olan yabancılar ile mültecilerin ve ikincil koruma statüsü sahiplerinin;

a) Yabancı eşine,

b) Kendisinin veya eşinin ergin olmayan yabancı çocuğuna,

c) Kendisinin veya eşinin bağımlı yabancı çocuğuna,
her defasında iki yılı aşmayacak şekilde aile ikamet izni verilebilir. Ancak, aile ikamet izninin süresi hiçbir şekilde destekleyicinin ikamet izni süresini aşmaz.

(2) Vatandaşı olduğu ülkenin hukukuna göre birden fazla eş ile evlilik hâlinde, eşlerden yalnızca birine aile ikamet izni verilir. Ancak, diğer eşlerinden olan çocuklara da aile ikamet izni verilebilir.

(3) Çocukların aile ikamet izninde, Türkiye dışında varsa ortak velayeti bulunan anne veya babanın muvafakati aranır.

(4) Aile ikamet izinleri, onsekiz yaşına kadar, öğrenci ikamet izni almadan ilk ve ortaöğretim kurumlarında eğitim hakkı sağlar.

(5) En az üç yıl aile ikamet izniyle Türkiye’de kalmış olanlardan onsekiz yaşını tamamlayanlar, talep etmeleri hâlinde bu izinlerini kısa dönem ikamet iznine dönüştürebilir.

(6) Boşanma hâlinde, Türk vatandaşıyla evli yabancıya, en az üç yıl aile ikamet izniyle kalmış olmak kaydıyla kısa dönem ikamet izni verilebilir. Ancak yabancı eşin, aile içi şiddet gerekçesiyle mağdur olduğu ilgili mahkeme kararıyla sabit ise, üç yıllık süre şartı aranmaz.

(7) Destekleyicinin ölümü hâlinde, bu kişiye bağlı aile ikamet izniyle kalanlara, süre şartı aranmadan kısa dönem ikamet izni verilebilir.

Aile ikamet izninin şartları

MADDE 35- (1) Aile ikamet izni taleplerinde, destekleyici de aşağıdaki şartlar aranır:

a) Toplam geliri asgari ücretten az olmamak üzere, ailedeki fert başına asgari ücretin üçte birinden az olmayan aylık geliri bulunmak.

b) Ailenin nüfusuna göre, genel sağlık ve güvenlik standartlarına uygun barınma şartlarına sahip olmak ve tüm aile fertlerini kapsayan sağlık sigortası yaptırmış olmak.

c) Başvuru tarihi itibarıyla, beş yıl içinde aile düzenine karşı suçlardan herhangi birinden hüküm giymemiş olduğunu adli sicil kaydıyla belgelemek.

ç) Türkiye’de en az bir yıldır ikamet izniyle kalıyor olmak.

d) Adres kayıt sisteminde kaydı bulunmak.

(2) Bilimsel araştırma amaçlı ikamet izni ya da çalışma izni bulunanlar, 5901 sayılı Kanunun 28 inci maddesi kapsamında olanlar veya Türk vatandaşlarıyla evli olan yabancılar hakkında, birinci fıkranın (ç) bendi uygulanmaz.

(3) Türkiye’de, destekleyicinin yanında kalmak üzere aile ikamet izni talebinde bulunacak yabancılarda aşağıdaki şartlar aranır:

a) 34 üncü maddenin birinci fıkrası kapsamında olduğunu gösteren bilgi ve belgeleri ibraz etmek.

b) 34 üncü maddenin birinci fıkrasında belirtilen kişilerle birlikte yaşadığını veya yaşama niyeti taşıdığını ortaya koymak.

c) Evliliği aile ikamet izni alabilmek amacıyla yapmamış olmak.

ç) Eşlerden her biri için onsekiz yaşını doldurmuş olmak.

d) 7 nci madde kapsamına girmemek.

(4) Türkiye’de bulunan mülteciler ve ikincil koruma statüsü sahiplerinde, bu maddenin birinci fıkrasında belirtilen şartlar aranmayabilir.

Aile ikamet izni talebinin reddi, iptali veya uzatılmaması

MADDE 36- (1) Aşağıdaki hâllerde aile ikamet izni verilmez, verilmişse iptal edilir, süresi bitenler uzatılmaz:

a) 35 inci maddenin birinci ve üçüncü fıkralarında aranan şartların karşılanmaması veya ortadan kalkması.

b) Aile ikamet izni alma şartları ortadan kalktıktan sonra kısa dönem ikamet izni verilmemesi.

c) Hakkında geçerli sınır dışı etme veya Türkiye’ye giriş yasağı kararı bulunması.

ç) Aile ikamet izninin, veriliş amacı dışında kullanıldığının belirlenmesi.

d) Son bir yıl içinde toplamda yüzseksen günden fazla süreyle yurt dışında kalınması.

Anlaşmalı evlilik yoluyla talep edilen aile ikamet izni

MADDE 37- (1) Aile ikamet izni verilmeden veya uzatılmadan önce makul şüphe varsa, evliliğin sırf ikamet izni alabilme amacıyla yapıp yapılmadığı valiliklerce araştırılır. Araştırma sonucunda, evliliğin bu amaçla yapıldığı tespit edilirse aile ikamet izni verilmez, verilmişse iptal edilir.

(2) Aile ikamet izni verildikten sonra da evliliğin anlaşmalı olup olmadığı konusunda valiliklerce denetim yapılabilir.

(3) Anlaşmalı evlilik yoluyla alınan ve sonradan iptal edilen ikamet izinleri, bu Kanunda öngörülen ikamet izin sürelerinin toplanmasında hesaba katılmaz.

Öğrenci ikamet izni

MADDE 38- (1) Türkiye’de bir yükseköğretim kurumunda önlisans, lisans, yüksek lisans ya da doktora öğrenimi görecekt yabancılara öğrenci ikamet izni verilir.

(2) Bakımı ve masrafları gerçek veya tüzel kişi tarafından üstlenilen ilk ve orta derecede öğrenim görecekt yabancılara, velilerinin veya yasal temsilcilerinin muvafakatiyle öğrenimleri süresince birer yıllık sürelerle öğrenci ikamet izni verilebilir ve uzatılabilir.

(3) Öğrenci ikamet izni, öğrencinin anne ve babası ile diğer yakınlarına, ikamet izni alma konusunda hiçbir hak sağlamaz.

(4) Öğrenim süresi bir yıldan kısa ise, öğrenci ikamet izni süresi öğrenim süresini aşamaz.

Öğrenci ikamet izninin şartları

MADDE 39- (1) Öğrenci ikamet izninde aşağıdaki şartlar aranır:

a) 38 inci madde kapsamındaki bilgi ve belgeleri ibraz etmek.

b) 7 nci madde kapsamına girmemek.

c) Türkiye’de kalacağı adres bilgilerini vermek.

Öğrenci ikamet izni talebinin reddi, iptali veya uzatılmaması

MADDE 40- (1) Aşağıdaki hâllerde, öğrenci ikamet izni verilmez, verilmişse iptal edilir, süresi uzatılmaz:

a) 39 uncu maddede aranan şartların karşılanmaması veya ortadan kalkması.

- b) Öğrenimin sürdürülemediği konusunda kanıtların ortaya çıkması.
- c) Öğrenci ikamet izninin, veriliş amacı dışında kullanıldığının belirlenmesi.
- ç) Hakkında geçerli sınır dışı etme kararı veya Türkiye'ye giriş yasağı bulunması.

Öğrencilerin çalışma hakkı

MADDE 41- (1) Türkiye'de öğrenim gören önlisans, lisans, yüksek lisans ve doktora öğrencileri, çalışma izni almak kaydıyla çalışabilirler. Ancak, önlisans ve lisans öğrencileri için çalışma hakkı, ilk yıldan sonra başlar ve haftada yirmi dört saatten fazla olamaz.

(2) Önlisans ve lisans öğrencilerinin çalışma hakkına ilişkin usul ve esaslar, Göç Politikaları Kurulunca belirlenecek esaslar çerçevesinde Bakanlık ile Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı tarafından müştereken düzenlenir.

Uzun dönem ikamet izni

MADDE 42- (1) Türkiye'de kesintisiz en az sekiz yıl ikamet izniyle kalmış olan ya da Göç Politikaları Kurulunun belirlediği şartlara uyan yabancılara, Bakanlığın onayıyla valilikler tarafından süresiz ikamet izni verilir.

(2) Mülteci, şartlı mülteci ve ikincil koruma statüsü sahipleri ile insani ikamet izni sahiplerine ve geçici koruma sağlananlara uzun dönem ikamet iznine geçiş hakkı tanınmaz.

Uzun dönem ikamet izninin şartları

MADDE 43- (1) Uzun dönem ikamet iznine geçişte aşağıdaki şartlar aranır:

- a) Kesintisiz en az sekiz yıl ikamet izniyle Türkiye'de kalmış olmak.
- b) Son üç yıl içinde sosyal yardım almamış olmak.
- c) Kendisi veya varsa ailesinin geçimini sağlayacak yeterli ve düzenli gelir kaynağına sahip olmak.
- ç) Geçerli sağlık sigortasına sahip olmak.
- d) Kamu düzeni veya kamu güvenliği açısından tehdit oluşturmamak.

(2) Göç Politikaları Kurulunun belirlediği şartlara sahip olması nedeniyle uzun dönem ikamet izni verilmesi uygun görülen yabancılar için, birinci fıkranın (d) bendi dışındaki şartlar aranmaz.

Uzun dönem ikamet izninin sağladığı haklar

MADDE 44- (1) Uzun dönem ikamet izni bulunan yabancılar;

- a) Askerlik yapma yükümlülüğü,
- b) Seçme ve seçilme,
- c) Kamu görevlerine girme,
- ç) Muaf olarak araç ithal etme,

ve özel kanunlardaki düzenlemeler hariç, sosyal güvenliğe ilişkin kazanılmış hakları saklı kalmak ve bu hakların kullanımında ilgili mevzuat hükümlerine tabi olmak şartıyla, Türk vatandaşlarına tanınan haklardan yararlanırlar.

(2) Birinci fıkradaki haklara kısmen veya tamamen kısıtlamalar getirmeye Bakanlar Kurulu yetkilidir.

Uzun dönem ikamet izninin iptali

MADDE 45- (1) Uzun dönem ikamet izinleri;

a) Yabancıнын, kamu düzeni veya kamu güvenliği açısından ciddi tehdit oluşturması,
b) Sağlık, eğitim ve ülkesindeki zorunlu kamu hizmeti dışında bir nedenle kesintisiz bir yıldan fazla süreyle Türkiye dışında bulunması,
hâllerinde iptal edilir.

(2) Birinci fıkranın (b) bendi kapsamında uzun dönem ikamet izni iptal edilen yabancıların, bu izni tekrar almak üzere yapacakları başvurular ve bunların sonuçlandırılmasına ilişkin usul ve esaslar yönetmelikle belirlenir.

İnsani ikamet izni

MADDE 46- (1) Aşağıda belirtilen hâllerde, diğer ikamet izinlerinin verilmesindeki şartlar aranmadan, Bakanlığın onayı alınmak ve en fazla birer yıllık sürelerle olmak kaydıyla, valiliklerce insani ikamet izni verilebilir ve bu izinler uzatılabilir:

- a) Çocuğun yüksek yararı söz konusu olduğunda.
- b) Haklarında sınır dışı etme veya Türkiye'ye giriş yasağı kararı alındığı hâlde, yabancıların Türkiye'den çıkışları yaptırılmadığında ya da Türkiye'den ayrılmalari makul veya mümkün görülmediğinde.
- c) 55 inci madde uyarınca yabancı hakkında sınır dışı etme kararı alınmadığında.
- ç) 53 üncü, 72 nci ve 77 nci maddelere göre yapılan işlemlere karşı yargı yoluna başvurulduğunda.
- d) Başvuru sahibinin ilk iltica ülkesi veya güvenli üçüncü ülkeye geri gönderilmesi işlemlerinin devamı süresince.
- e) Acil nedenlerden dolayı veya ülke menfaatlerinin korunması ile kamu düzeni ve kamu güvenliği açısından Türkiye'ye girişine ve Türkiye'de kalmasına izin verilmesi gereken yabancıların, ikamet izni verilmesine engel teşkil eden durumları sebebiyle diğer ikamet izinlerinden birini alma imkânı bulunmadığında.
- f) Olağanüstü durumlarda.

(2) İnsani ikamet izni alan yabancılar, iznin veriliş tarihinden itibaren en geç yirmi iş günü içinde adres kayıt sistemine kayıt yaptırmak zorundadır.

İnsani ikamet izninin iptali veya uzatılmaması

MADDE 47- (1) İnsani ikamet izni Bakanlığın onayı alınmak kaydıyla, iznin verilmesini zorunlu kılan şartlar ortadan kalktığında valiliklerce iptal edilir ve uzatılmaz.

İnsan ticareti mağduru ikamet izni

MADDE 48- (1) İnsan ticareti mağduru olduğu veya olabileceği yönünde kuvvetli şüphe duyulan yabancıları, yaşadıklarının etkisinden kurtulabilmeleri ve yetkililerle iş birliği yapıp yapmayacaklarına karar verebilmeleri amacıyla valiliklerce otuz gün süreli ikamet izni verilir.

(2) Bu ikamet izinlerinde, diğer ikamet izinlerinin verilmesindeki şartlar aranmaz.

İnsan ticareti mağduru ikamet izninin uzatılması ve iptali

MADDE 49- (1) İyileşme ve düşünme süresi tanımak amacıyla verilen ikamet izni, mağdurun güvenliği, sağlığı veya özel durumu nedeniyle en fazla altışar aylık sürelerle uzatılabilir. Ancak, bu süreler hiçbir şekilde toplam üç yılı geçemez.

(2) İnsan ticareti mağduru olduğu veya olabileceği yönünde kuvvetli şüphe bulunan yabancıların, kendi girişimleriyle suçun failleriyle yeniden bağ kurduklarının belirlendiği durumlarda ikamet izinleri iptal edilir.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Vatansız Kişiler

Vatansızlığın tespiti

MADDE 50- (1) Vatansızlığın tespiti Genel Müdürlükçe yapılır. Vatansız kişilere, Türkiye’de yasal olarak ikamet edebilme hakkı sağlayan Vatansız Kişi Kimlik Belgesi düzenlenir. Başka ülkeler tarafından vatansız kişi işlemi görenler bu haktan yararlandırılmaz.

(2) Vatansız kişiler, Vatansız Kişi Kimlik Belgesi almakla yükümlü olup, belge Genel Müdürlüğün uygun görüşü alınarak, valiliklerce düzenlenir. Hiçbir harca tabi olmayan bu belge, ikamet izni yerine geçer ve iki yılda bir valiliklerce yenilenir. Vatansız Kişi Kimlik Belgesinde yabancı kimlik numarası da yer alır.

(3) Vatansız Kişi Kimlik Belgesine sahip olarak Türkiye’de geçirilen süreler, ikamet sürelerinin toplanmasında hesaba katılır.

(4) Vatansız Kişi Kimlik Belgesi, kişinin herhangi bir ülke vatandaşlığını kazanmasıyla birlikte geçerliliğini kaybeder.

(5) Vatansızlık durumlarının tespiti ve Vatansız Kişi Kimlik Belgesiyle ilgili usul ve esaslar yönetmelikle belirlenir.

Vatansız kişilere tanınan haklar ve güvenceler

MADDE 51- (1) Vatansız Kişi Kimlik Belgesine sahip kişiler;

- a) Bu Kanundaki ikamet izinlerinden birini almak üzere talepte bulunabilirler,
- b) Kamu düzeni veya kamu güvenliği açısından ciddi tehdit oluşturmadıkları sürece sınır dışı edilmezler,
- c) Yabancılarla ilgili işlemlerde aranan karşılıklılık şartından muaf tutulurlar,
- ç) Çalışma izniyle ilgili iş ve işlemlerde, 4817 sayılı Kanun hükümlerine tabidirler,
- d) 5682 sayılı Kanunun 18 inci maddesi hükümlerinden yararlanabilirler.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

Sınır Dışı Etme

Sınır dışı etme

MADDE 52- (1) Yabancılar, sınır dışı etme kararıyla, menşe ülkesine veya transit gideceği ülkeye ya da üçüncü bir ülkeye sınır dışı edilebilir.

Sınır dışı etme kararı

MADDE 53- (1) Sınır dışı etme kararı, Genel Müdürlüğün talimatı üzerine veya resen valiliklerce alınır.

(2) Karar, gerekçeleriyle birlikte hakkında sınır dışı etme kararı alınan yabancıya veya yasal temsilcisine ya da avukatına tebliğ edilir. Hakkında sınır dışı etme kararı alınan yabancı bir avukat tarafından

temsil edilmiyorsa, kendisi veya yasal temsilcisi kararın sonucu, itiraz usulleri ve süreleri hakkında bilgilendirilir.

(3) Yabancı veya yasal temsilcisi ya da avukatı, sınır dışı etme kararına karşı, kararın tebliğinden itibaren onbeş gün içinde idare mahkemesine başvurabilir. Mahkemeye başvuran kişi, sınır dışı etme kararını veren makama da başvurusunu bildirir. Mahkemeye yapılan başvurular onbeş gün içinde sonuçlandırılır. Mahkemenin bu konuda vermiş olduğu karar kesindir. Yabancıнын rızası saklı kalmak kaydıyla; dava açma süresi içinde veya yargı yoluna başvurulması hâlinde yargılama sonuçlanıncaya kadar yabancı sınır dışı edilmez.

Sınır dışı etme kararı alınacaklar

MADDE 54- (1) Aşağıda sayılan yabancılar hakkında sınır dışı etme kararı alınır:

- a) 5237 sayılı Kanunun 59 uncu maddesi kapsamında sınır dışı edilmesi gerektiği değerlendirilenler.
- b) Terör örgütü yöneticisi, üyesi, destekleyicisi veya çıkar amaçlı suç örgütü yöneticisi, üyesi veya destekleyicisi olanlar.
- c) Türkiye'ye giriş, vize ve ikamet izinleri için yapılan işlemlerde gerçek dışı bilgi ve sahte belge kullananlar.
- ç) Türkiye'de bulunduğu süre zarfında geçimini meşru olmayan yollardan sağlayanlar.
- d) Kamu düzeni veya kamu güvenliği ya da kamu sağlığı açısından tehdit oluşturanlar.
- e) Vize veya vize muafiyeti süresini on günden fazla aşanlar veya vizesi iptal edilenler.
- f) İkamet izinleri iptal edilenler.
- g) İkamet izni bulunup da süresinin sona ermesinden itibaren kabul edilebilir gerekçesi olmadan ikamet izni süresini on günden fazla ihlal edenler.
- ğ) Çalışma izni olmadan çalıştığı tespit edilenler.
- h) Türkiye'ye yasal giriş veya Türkiye'den yasal çıkış hükümlerini ihlal edenler.
- ı) Hakkında Türkiye'ye giriş yasağı bulunmasına rağmen Türkiye'ye geldiği tespit edilenler.
- i) Uluslararası koruma başvurusu reddedilen, uluslararası korumadan hariçte tutulan, başvurusu kabul edilemez olarak değerlendirilen, başvurusunu geri çeken, başvurusu geri çekilmiş sayılan, uluslararası koruma statüleri sona eren veya iptal edilenlerden haklarında verilen son karardan sonra bu Kanunun diğer hükümlerine göre Türkiye'de kalma hakkı bulunmayanlar.
- j) İkamet izni uzatma başvuruları reddedilenlerden, on gün içinde Türkiye'den çıkış yapmayanlar.

(2) Başvuru sahibi veya uluslararası koruma statüsü sahibi kişiler hakkında, sadece ülke güvenliği için tehlike oluşturdıklarına dair ciddi emareler bulunduğu veya kamu düzeni açısından tehlike oluşturan bir suçtan kesin hüküm giymeleri durumunda sınır dışı etme kararı alınabilir.

Sınır dışı etme kararı alınmayacaklar

MADDE 55- (1) 54 üncü madde kapsamında olsalar dahi, aşağıdaki yabancılar hakkında sınır dışı etme kararı alınmaz:

- a) Sınır dışı edileceği ülkede ölüm cezasına, işkenceye, insanlık dışı ya da onur kırıcı ceza veya muameleye maruz kalacağı konusunda ciddi emare bulunanlar.

b) Ciddi sağlık sorunları, yaş ve hamilelik durumu nedeniyle seyahat etmesi riskli görölenler.
c) Hayati tehlike arz eden hastalıkları için tedavisi devam etmekte iken sınır dışı edileceği ölkede tedavi imkânı bulunmayanlar.

ç) Mağdur destek sürecinden yararlanmakta olan insan ticareti mağdurları.

d) Tedavileri tamamlanıncaya kadar, psikolojik, fiziksel veya cinsel şiddet mağdurları.

(2) Birinci fıkra kapsamındaki değerlendirmeler, herkes için ayrı yapılır. Bu kişilerden, belli bir adreste ikamet etmeleri, istenilen şekil ve sürelerde bildirimde bulunmaları istenebilir.

Türkiye'yi terke davet

MADDE 56- (1) Sınır dışı etme kararı alınanlara, sınır dışı etme kararında belirtilmek kaydıyla, Türkiye'yi terk edebilmeleri için onbeş günden az olmamak üzere otuz güne kadar süre tanınır. Ancak, kaçma ve kaybolma riski bulunanlara, yasal giriş veya yasal çıkış kurallarını ihlal edenlere, sahte belge kullananlara, asılsız belgelerle ikamet izni almaya çalışanlara veya aldığı tespit edilenlere, kamu düzeni, kamu güvenliği veya kamu sağlığı açısından tehdit oluşturanlara bu süre tanınmaz.

(2) Türkiye'den çıkış için süre tanınan kişilere, "Çıkış İzin Belgesi" verilir. Bu belge hiçbir harca tabi değildir. Vize ve ikamet harçları ile bunların cezalarına ilişkin yükümlölükler saklıdır.

Sınır dışı etmek üzere idari gözetim ve süresi

MADDE 57- (1) 54 üncü madde kapsamındaki yabancılar, kolluk tarafından yakalanmaları hâlinde, haklarında karar verilmek üzere derhâl valiliğe bildirilir. Bu kişilerden, sınır dışı etme kararı alınması gerektiği değerlendirilenler hakkında, sınır dışı etme kararı valilik tarafından alınır. Değerlendirme ve karar süresi kırksekiz saati geçemez.

(2) Hakkında sınır dışı etme kararı alınanlardan; kaçma ve kaybolma riski bulunan, Türkiye'ye giriş veya çıkış kurallarını ihlal eden, sahte ya da asılsız belge kullanan, kabul edilebilir bir mazereti olmaksızın Türkiye'den çıkmaları için tanınan sürede çıkmayan, kamu düzeni, kamu güvenliği veya kamu sağlığı açısından tehdit oluşturanlar hakkında valilik tarafından idari gözetim kararı alınır. Hakkında idari gözetim kararı alınan yabancılar yakalamayı yapan kolluk birimince geri gönderme merkezlerine kırksekiz saat içinde götürölür.

(3) Geri gönderme merkezlerindeki idari gözetim süresi altı ayı geçemez. Ancak bu süre, sınır dışı etme işlemlerinin yabancıнын iş birliği yapmaması veya ölkesiyle ilgili doğru bilgi ya da belgeleri vermemesi nedeniyle tamamlanamaması hâlinde, en fazla altı ay daha uzatılabilir.

(4) İdarî gözetimin devamında zaruret olup olmadığı, valilik tarafından her ay düzenli olarak değerlendirilir. Gerek göröldüğünde, otuz günlük süre beklenilmez. İdarî gözetimin devamında zaruret görölme-yen yabancılar için idari gözetim derhâl sonlandırılır. Bu yabancılara, belli bir adreste ikamet etme, belirlenecek şekil ve sürelerde bildirimde bulunma gibi idari yükümlölükler getirilebilir.

(5) İdarî gözetim kararı, idari gözetim süresinin uzatılması ve her ay düzenli olarak yapılan değerlendirmelerin sonuçları, gerekçesiyle birlikte yabancıya veya yasal temsilcisine ya da avukatına tebliğ edilir. Aynı zamanda, idari gözetim altına alınan kişi bir avukat tarafından temsil edilmiyorsa, kendisi veya yasal temsilcisi kararın sonucu, itiraz usulleri ve süreleri hakkında bilgilendirilir.

(6) İdarî gözetim altına alınan kişi veya yasal temsilcisi ya da avukatı, idari gözetim kararına karşı sulh ceza hâkimine başvurabilir. Başvuru idari gözetimi durdurmaz. Dilekçenin idareye verilmesi hâlinde, dilekçe yetkili sulh ceza hâkimine derhâl ulaştırılır. Sulh ceza hâkimi incelemeyi beş gün içinde sonuçlandırır. Sulh ceza hâkiminin kararı kesindir. İdarî gözetim altına alınan kişi veya yasal temsilcisi ya da avukatı, idari gözetim şartlarının ortadan kalktığı veya değiştiği iddiasıyla yeniden sulh ceza hâkimine başvurabilir.

(7) İdarî gözetim işlemine karşı yargı yoluna başvuranlardan, avukatlık ücretlerini karşılama imkânı bulunmayanlara, talepleri hâlinde 19/3/1969 tarihli ve 1136 sayılı Avukatlık Kanunu hükümlerine göre avukatlık hizmeti sağlanır.

Geri gönderme merkezleri

MADDE 58- (1) İdarî gözetime alınan yabancılar, geri gönderme merkezlerinde tutulurlar.

(2) Geri gönderme merkezleri Bakanlık tarafından işletilir. Bakanlık, kamu kurum ve kuruluşları, Türkiye Kızılay Derneği veya kamu yararına çalışan derneklerden göç alanında uzmanlığı bulunanlarla protokol yaparak bu merkezleri işlettirebilir.

(3) Geri gönderme merkezlerinin kurulması, yönetimi, işletilmesi, devri, denetimi ve sınır dışı edilmek amacıyla idari gözetimde bulunan yabancıların geri gönderme merkezlerine nakil işlemleriyle ilgili usul ve esaslar yönetmelikle düzenlenir.

Geri gönderme merkezlerinde sağlanacak hizmetler

MADDE 59- (1) Geri gönderme merkezlerinde;

- a) Yabancı tarafından bedeli karşılanamayan acil ve temel sağlık hizmetleri ücretsiz verilir,
- b) Yabancıya; yakınlarına, notere, yasal temsilciye ve avukata erişme ve bunlarla görüşme yapabilme, ayrıca telefon hizmetlerine erişme imkânı sağlanır,
- c) Yabancıya; ziyaretçileri, vatandaşı olduğu ülke konsolosluk yetkilisi, Birleşmiş Milletler Mülteciler Yüksek Komiserliği görevlisiyle görüşebilme imkânı sağlanır,
- ç) Çocukların yüksek yararları gözetilir, aileler ve refakatsiz çocuklar ayrı yerlerde barındırılır,
- d) Çocukların eğitim ve öğretimden yararlandırılmaları hususunda, Millî Eğitim Bakanlığınca gerekli tedbirler alınır.

(2) Göç alanında uzmanlığı bulunan ilgili sivil toplum kuruluşu temsilcileri, Genel Müdürlüğün izniyle geri gönderme merkezlerini ziyaret edebilirler.

Sınır dışı etme kararının yerine getirilmesi

MADDE 60- (1) Geri gönderme merkezlerindeki yabancılar, kolluk birimi tarafından sınır kapılarına götürülür.

(2) Geri gönderme merkezlerine sevk edilmesine gerek kalmadan sınır dışı edilecek olan yabancılar, Genel Müdürlük taşra teşkilatının koordinesinde kolluk birimlerince sınır kapılarına götürülür.

(3) Sınır dışı edilecek yabancıların seyahat masrafları kendilerince karşılanır. Bunun mümkün olmaması hâlinde, masrafların eksik kalan kısmı veya tamamı Genel Müdürlük bütçesinden ödenir. Masraflar geri ödenmediği sürece, yabancıların Türkiye'ye girişine izin verilmeyebilir.

(4) Genel Müdürlük sınır dışı işlemleriyle ilgili olarak uluslararası kuruluşlar, ilgili ülke makamları ve sivil toplum kuruluşlarıyla iş birliği yapabilir.

(5) Yabancıların pasaportları veya diğer belgeleri, sınır dışı edilinceye kadar tutulabilir ve sınır dışı işlemlerinde kullanılmak üzere biletleri paraya çevrilebilir.

(6) Gerçek veya tüzel kişiler, kalışlarını veya dönüşlerini garanti ettikleri yabancıların sınır dışı edilme masraflarını ödemekle yükümlüdür. Yabancıyı izinsiz çalıştıran işveren veya işveren vekillerinin, yabancıların sınır dışı edilme işlemleri konusundaki yükümlülükleri hakkında 4817 sayılı Kanunun 21 inci maddesinin üçüncü fıkrası hükmü uygulanır.

ÜÇÜNCÜ KISIM

Uluslararası Koruma

BİRİNCİ BÖLÜM

Uluslararası Koruma Çeşitleri,

Uluslararası Korumanın Haricinde Tutulma

Mülteci

MADDE 61- (1) Avrupa ülkelerinde meydana gelen olaylar nedeniyle; ırkı, dini, tabiiyeti, belli bir toplumsal gruba mensubiyeti veya siyasi düşüncelerinden dolayı zulme uğrayacağından haklı sebeplerle korktuğu için vatandaşı olduğu ülkenin dışında bulunan ve bu ülkenin korumasından yararlanamayan ya da söz konusu korku nedeniyle yararlanmak istemeyen yabancıya veya bu tür olaylar sonucu önceden yaşadığı ikamet ülkesinin dışında bulunan, oraya dönemeyen veya söz konusu korku nedeniyle dönmek istemeyen vatansız kişiye statü belirleme işlemleri sonrasında mülteci statüsü verilir.

Şartlı mülteci

MADDE 62- (1) Avrupa ülkeleri dışında meydana gelen olaylar sebebiyle; ırkı, dini, tabiiyeti, belli bir toplumsal gruba mensubiyeti veya siyasi düşüncelerinden dolayı zulme uğrayacağından haklı sebeplerle korktuğu için vatandaşı olduğu ülkenin dışında bulunan ve bu ülkenin korumasından yararlanamayan, ya da söz konusu korku nedeniyle yararlanmak istemeyen yabancıya veya bu tür olaylar sonucu önceden yaşadığı ikamet ülkesinin dışında bulunan, oraya dönemeyen veya söz konusu korku nedeniyle dönmek istemeyen vatansız kişiye statü belirleme işlemleri sonrasında şartlı mülteci statüsü verilir. Üçüncü ülkeye yerleştirilinceye kadar, şartlı mültecinin Türkiye’de kalmasına izin verilir.

İkincil koruma

MADDE 63- (1) Mülteci veya şartlı mülteci olarak nitelendirilemeyen, ancak menşe ülkesine veya ikamet ülkesine geri gönderildiği takdirde;

a) Ölüm cezasına mahkûm olacak veya ölüm cezası infaz edilecek,

b) İşkenceye, insanlık dışı ya da onur kırıcı ceza veya muameleye maruz kalacak,

c) Uluslararası veya ülke genelindeki silahlı çatışma durumlarında, ayırım gözetmeyen şiddet hareketleri nedeniyle şahsına yönelik ciddi tehditle karşılaşacak,

olması nedeniyle menşe ülkesinin veya ikamet ülkesinin korumasından yararlanamayan veya söz konusu tehdit nedeniyle yararlanmak istemeyen yabancı ya da vatansız kişiye, statü belirleme işlemleri sonrasında ikincil koruma statüsü verilir.

Uluslararası korumanın haricinde tutulma

MADDE 64- (1) Başvuru sahibi;

a) Birleşmiş Milletler Mülteciler Yüksek Komiserliği dışında, diğer bir Birleşmiş Milletler organı veya örgütünden hâlen koruma veya yardım görüyorsa,

b) İkamet ettiği ülke yetkili makamlarınca, o ülke vatandaşlarının sahip bulundukları hak ve yükümlülöklere sahip olarak tanınıyorsa,

c) Sözleşmenin 1 inci maddesinin (F) fıkrasında belirtilen fiillerden suçlu olduğuna dair ciddi kanaat varsa,

uluslararası korumadan hariçte tutulur.

(2) Birinci fıkranın (a) bendine giren bir kişi hakkındaki koruma veya yardım herhangi bir nedenle sona erdiği zaman, bu kişilerin konumları Birleşmiş Milletler Genel Kurulunda alınan kararlara istinaden kesin bir çözüme kavuşturulmadığı takdirde, bu kişiler bu Kanunun sağladığı korumadan yararlanabilir.

(3) Başvuru sahibinin, uluslararası koruma başvurusu yapmadan önce, Türkiye dışında hangi saikle olursa olsun zalimce eylemler yaptığını düşündürecek nedenler varsa birinci fıkranın (c) bendi kapsamında değerlendirme yapılır.

(4) Birinci fıkranın (c) bendi ile üçüncü fıkrada belirtilen suç ya da fiillerin işlenmesine iştirak eden veya bu fiillerin işlenmesini tahrik eden kişi uluslararası korumadan hariçte tutulur.

(5) Birinci fıkranın (c) bendi ile üçüncü ve dördüncü fıkralardaki durumlara ek olarak; kamu düzeni veya kamu güvenliği açısından tehlike oluşturduğuna dair ciddi emareler bulunan yabancı veya vatansız kişi ile birinci fıkranın (c) bendi kapsamında olmayan, fakat Türkiye’de işlenmesi hâlinde hapis cezası verilmesini gerektiren suç veya suçları daha önce işleyen ve sadece bu suçun cezasını çekmemek için menşe veya ikamet ülkesini terk eden yabancı veya vatansız kişi, ikincil korumadan hariçte tutulur.

(6) Başvuru sahibinin uluslararası korumadan hariçte tutulması, hariçte tutma nedenlerinden herhangi birinin diğer aile üyeleri için oluşmaması şartıyla, başvuru sahibinin aile üyelerinin de hariçte tutulmasını gerektirmez.

İKİNCİ BÖLÜM

Genel Usuller

Başvuru

MADDE 65- (1) Uluslararası koruma başvuruları valiliklere bizzat yapılır.

(2) Başvuruların ülke içinde veya sınır kapılarında kolluk birimlerine yapılması hâlinde, bu başvurular derhâl valiliğe bildirilir. Başvuruyla ilgili işlemler valilikçe yürütölür.

(3) Her yabancı veya vatansız kişi kendi adına başvuru yapabilir. Başvuru sahibi, başvuruları aynı gerekçeye dayanan ve kendisiyle birlikte gelen aile üyeleri adına başvuru yapabilir. Bu durumda; ergin aile üyelerinin, kendi adlarına başvuruda bulunulmasına yönelik muvafakati alınır.

(4) Makul bir süre içinde valiliklere kendiliğinden uluslararası koruma başvurusunda bulunanlar hakkında; yasadışı girişlerinin veya kalışlarının geçerli nedenlerini açıklamak kaydıyla, Türkiye'ye yasal giriş şartlarını ihlal etmek veya Türkiye'de yasal şekilde bulunmaktan dolayı cezai işlem yapılmaz.

(5) Hürriyeti kısıtlanan kişilerin uluslararası koruma başvuruları, valiliğe derhâl bildirilir. Başvuruların alınması ve değerlendirilmesi, diğer adli ve idari işlemlerin ya da tedbir ve yaptırımların uygulanmasını engellemez.

Refakatsiz çocuklar

MADDE 66- (1) Uluslararası koruma başvurusunda bulunan refakatsiz çocuklar hakkında aşağıdaki hükümler uygulanır:

- a) Refakatsiz çocuklarla ilgili tüm işlemlerde çocuğun yüksek yararının gözetilmesi esastır. Başvuru alındığı andan itibaren, haklarında 3/7/2005 tarihli ve 5395 sayılı Çocuk Koruma Kanunu hükümleri uygulanır.
- b) Refakatsiz çocuğun görüşü dikkate alınarak Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı tarafından, uygun konaklama yerlerine veya yetişkin akrabalarının veya koruyucu bir ailenin yanına yerleştirilirler.
- c) Onaltı yaşını doldurmuş olanlar, uygun koşullar sağlandığında kabul ve barınma merkezlerinde de barındırılabilir.
- ç) Mümkün olduğu ölçüde, çocukların yararı, yaşları ve olgunluk düzeyleri dikkate alınarak, kardeşler bir arada bulundurulur. Zorunlu olmadığı sürece konaklama yerlerinde değişiklik yapılmaz.

Özel ihtiyaç sahipleri

MADDE 67- (1) Özel ihtiyaç sahiplerine bu Kısımda yazılı hak ve işlemlerde öncelik tanınır.

(2) İşkence, cinsel saldırı ya da diğer ciddi psikolojik, bedensel ya da cinsel şiddete maruz kalan kişilere, bu türden fiillerin neden olduğu hasarlarını giderecek yeterli tedavi imkânı sağlanır.

Başvuru sahiplerinin idari gözetimi

MADDE 68- (1) Başvuru sahipleri, sadece uluslararası koruma başvurusunda bulunmalarından dolayı idari gözetim altına alınmaz.

(2) Başvuru sahiplerinin idari gözetim altına alınması istisnai bir işlemdir. Başvuru sahibi sadece aşağıdaki hâllerde idari gözetim altına alınabilir:

- a) Kimlik veya vatandaşlık bilgilerinin doğruluğuyla ilgili ciddi şüphe varsa, bu bilgilerinin tespiti amacıyla.
- b) Sınır kapılarında usulüne aykırı surette ülkeye girmekten alıkonulması amacıyla.
- c) İdarî gözetim altına alınmaması durumunda başvurusuna temel oluşturan unsurların belirlenemeyecek olması hâlinde.
- ç) Kamu düzeni veya kamu güvenliği açısından ciddi tehlike oluşturmaları hâlinde.

(3) İdarî gözetimin gerekip gerekmediği bireysel olarak değerlendirilir. İkinci fıkrada belirtilen hâllerde; idari gözetim altına alınmadan önce, 71 inci maddede belirtilen ikamet zorunluluğu ve bildirim yükümlülüğünün yeterli olup olmayacağı öncelikle değerlendirilir. Valilik, idari gözetim yerine başka usuller belirleyebilir. Bu tedbirler yeterli olmadığı takdirde, idari gözetim uygulanır.

(4) İdarî gözetim kararı, idari gözetim altına alınma gerekçelerini ve gözetimin süresini içerecek şekilde idari gözetim altına alınan kişiye veya yasal temsilcisine ya da avukatına yazılı olarak tebliğ edilir. İdarî gözetim altına alınan kişi bir avukat tarafından temsil edilmiyorsa kararın sonucu ve itiraz usulleri hakkında kendisi veya yasal temsilcisi bilgilendirilir.

(5) Başvuru sahibinin, idari gözetim süresi otuz günü geçemez. İdarî gözetim altına alınan kişilerin işlemleri en kısa sürede tamamlanır. İdarî gözetim, şartları ortadan kalktığı takdirde derhâl sonlandırılır.

(6) İdarî gözetimin her aşamasında, kararı alan makam tarafından, idari gözetim sonlandırılarak, 71 inci maddede belirtilen yükümlülüklerin veya başka tedbirlerin yerine getirilmesi istenebilir.

(7) İdarî gözetim altına alınan kişi veya yasal temsilcisi ya da avukatı, idari gözetime karşı sulh ceza hâkimine başvurabilir. Başvuru idari gözetimi durdurmaz. Dilekçenin idareye verilmesi hâlinde, dilekçe yetkili sulh ceza hâkimine derhâl ulaştırılır. Sulh ceza hâkimi incelemeyi beş gün içinde sonuçlandırır. Sulh ceza hâkiminin kararı kesindir. İdarî gözetim altına alınan kişi veya yasal temsilcisi ya da avukatı, idari gözetim şartlarının ortadan kalktığı veya değiştiği iddiasıyla yeniden sulh ceza hâkimine başvurabilir.

(8) İkinci fıkra uyarınca idari gözetim altına alınan kişi, usul ve esasları yönetmelikle belirlenmek üzere ziyaretçi kabul edebilir. İdarî gözetim altına alınan kişiye yasal temsilcisi, avukat, noter ve Birleşmiş Milletler Mülteciler Yüksek Komiserliği görevlileriyle görüşme imkânı sağlanır.

Kayıt ve kontrol

MADDE 69- (1) Uluslararası koruma başvuruları valiliklerce kaydedilir.

(2) Başvuru sahibi kayıt esnasında kimlik bilgilerini doğru olarak bildirmek ve varsa kimliğini ispatlayacak belge ve seyahat dokümanlarını yetkili makamlara teslim etmekle yükümlüdür. Bu yükümlülüğün yerine getirilmesini sağlamak amacıyla, başvuru sahibinin üzerinde ve eşyalarında kontrol yapılabilir.

(3) Kayıt esnasında başvuru sahibinin kimliğine ilişkin belge olmaması hâlinde, kimlik tespitinde kişisel verilerinin karşılaştırılmasından ve yapılan araştırmalardan elde edilen bilgiler kullanılır. Kimlik tespit araştırmaları sonucunda da kimliğine dair bilgi elde edilememesi hâlinde, başvuranın beyanı esas alınır.

(4) Kayıt esnasında, başvuru sahibinin menşe veya ikamet ülkesini terk etme sebepleri, ülkesini terk ettikten sonra başından geçen ve başvuru yapmasına neden olan olaylar, Türkiye'ye giriş şekli, kullandığı yol güzergâhları ve vasıta bilgileri, daha önceden başka bir ülkede uluslararası korumaya başvurmuş veya korumadan yararlanmışsa, bu başvuru veya korumaya ilişkin bilgi ve belgeleri alınır.

(5) Mülakat zamanı ve yeri kayıt esnasında bildirilir.

(6) Kamu sağlığını tehlikeye düşürebileceği değerlendirilen başvuru sahibi sağlık kontrolünden geçirilir.

(7) Başvuru sahibine kayıt esnasında, kimlik bilgilerini içeren, uluslararası koruma başvurusunda bulunduğunu belirten, otuz gün geçerli kayıt belgesi verilir. Kayıt belgesi, gerektiğinde otuz günlük sürelerle uzatılabilir. Kayıt belgesi, hiçbir harca tabi olmayıp başvuru sahibinin Türkiye'de kalışına imkân sağlar.

Başvuru sahibinin bilgilendirilmesi ve tercümanlık

MADDE 70- (1) Başvuru sahibi, başvurusuyla ilgili takip edilecek usuller, başvurusunun değerlendirilmesi sürecindeki hak ve yükümlülükleri, yükümlülüklerini nasıl yerine getireceği ve bu

yükümlülükler uymaması ya da yetkililerle iş birliğinde bulunmaması hâlinde ortaya çıkabilecek muhtemel sonuçlar, itiraz usulleri ve süreleri konusunda kayıt esnasında bilgilendirilir.

(2) Başvuru sahibinin talep etmesi hâlinde, başvuru, kayıt ve mülakat aşamalarındaki kişisel görüşmelerde tercümanlık hizmetleri sağlanır.

İkamet zorunluluğu ve bildirim yükümlülüğü

MADDE 71- (1) Başvuru sahibine, kendisine gösterilen kabul ve barınma merkezinde, belirli bir yerde veya ilde ikamet etme zorunluluğu ile istenilen şekil ve sürelerde bildirimde bulunma gibi idari yükümlülükler getirilebilir.

(2) Başvuru sahibi, adres kayıt sistemine kayıt yaptırmak ve ikamet adresini valiliğe bildirmekle yükümlüdür.

Kabul edilemez başvuru

MADDE 72- (1) Başvuru sahibi;

a) Farklı bir gerekçe öne sürmeksizin aynı başvuruyu yenilemişse,

b) Kendi adına başvuru yapılmasına muvafakat verdikten sonra, başvurunun herhangi bir aşamasında haklı bir neden göstermeksizin veya başvurunun reddedilmesinin ardından farklı bir gerekçe öne sürmeksizin ayrı bir başvuru yapmışsa,

c) 73 üncü madde kapsamında olan ülkeden gelmişse,

ç) 74 üncü madde kapsamında olan ülkeden gelmişse,

başvurusunun kabul edilemez olduğuna ilişkin karar verilir.

(2) Birinci fıkrada belirtilen durumların, değerlendirmenin herhangi bir aşamasında ortaya çıkması hâlinde değerlendirme durdurulur.

(3) Başvurunun kabul edilemez olduğuna ilişkin karar, ilgiliye veya yasal temsilcisine ya da avukatına tebliğ edilir. İlgili kişi bir avukat tarafından temsil edilmiyorsa kararın sonucu, itiraz usulleri ve süreleri hakkında kendisi veya yasal temsilcisi bilgilendirilir.

İlk iltica ülkesinden gelenler

MADDE 73- (1) Başvuru sahibinin, daha önceden mülteci olarak tanındığı ve hâlen bu korumadan yararlanma imkânının olduğu veya geri göndermeme ilkesini de içeren yeterli ve etkili nitelikte korumadan hâlen faydalanabileceği bir ülkeden geldiğinin ortaya çıkması durumunda, başvuru kabul edilemez olarak değerlendirilir ve ilk iltica ülkesine gönderilmesi için işlemler başlatılır. Ancak geri gönderme işlemi gerçekleşinceye kadar ülkede kalışına izin verilir. Bu durum ilgiliye tebliğ edilir. İlgilinin, ilk iltica ülkesi olarak nitelenen ülke tarafından kabul edilmemesi hâlinde, başvuruya ilişkin işlemler devam ettirilir.

Güvenli üçüncü ülkeden gelenler

MADDE 74- (1) Başvuru sahibinin, Sözleşmeye uygun korumayla sonuçlanabilecek bir uluslararası koruma başvurusu yaptığı veya başvurma imkânının olduğu güvenli üçüncü bir ülkeden geldiğinin ortaya çıkması durumunda başvuru kabul edilemez olarak değerlendirilir ve güvenli üçüncü ülkeye gönderilmesi için işlemler başlatılır. Ancak geri gönderme işlemi gerçekleşinceye kadar ülkede kalışına izin verilir. Bu durum

ilgiliye tebliğ edilir. İlgilinin, güvenli üçüncü ülke olarak nitelenen ülke tarafından kabul edilmemesi hâlinde, başvuruya ilişkin işlemler devam ettirilir.

(2) Aşağıdaki şartları taşıyan ülkeler güvenli üçüncü ülke olarak nitelendirilir:

a) Kişilerin hayatının veya hürriyetinin, ırkı, dini, tabiiyeti, belli bir toplumsal gruba mensubiyeti veya siyasi düşünceleri nedeniyle tehdit altında olmaması.

b) Kişilerin işkenceye, insanlık dışı ya da onur kırıcı ceza veya muameleye tabi tutulacağı ülkelere geri gönderilmemesi ilkesinin uygulanıyor olması.

c) Kişinin mülteci statüsü talep etme ve mülteci olarak nitelendirilmesi durumunda Sözleşmeye uygun olarak koruma elde etme imkânının bulunması.

ç) Kişinin ciddi zarar görme riskinin olmaması.

(3) Bir ülkenin başvuru sahibi için güvenli üçüncü ülke olup olmadığı, başvuru sahibinin ilgili üçüncü ülkeye gönderilmesini makul kılacak bu kişi ve ülke arasındaki bağlantılar da dâhil olmak üzere, her başvuru sahibi için ayrı olarak değerlendirilir.

Mülakat

MADDE 75- (1) Etkin ve adil karar verebilmek amacıyla, başvuru sahibiyle kayıt tarihinden itibaren otuz gün içinde bireysel mülakat yapılır. Mülakatın mahremiyeti dikkate alınarak, kişiye kendisini en iyi şekilde ifade etme imkânı tanınır. Ancak, aile üyelerinin de bulunmasının gerekli görüldüğü durumlarda, kişinin muvafakati alınarak mülakat aile üleriyle birlikte yapılabilir. Başvuru sahibinin talebi üzerine, avukatı gözlemci olarak mülakata katılabilir.

(2) Başvuru sahibi, yetkililerle iş birliği yapmak ve uluslararası koruma başvurusunu destekleyecek tüm bilgi ve belgeleri sunmakla yükümlüdür.

(3) Özel ihtiyaç sahipleriyle yapılacak mülakatlarda; bu kişilerin özel durumları göz önünde bulundurulur. Çocuğun mülakatında psikolog, çocuk gelişimci veya sosyal çalışmacı ya da ebeveyni veya yasal temsilcisi hazır bulunabilir.

(4) Mülakatın gerçekleştirilememesi hâlinde, yeni mülakat tarihi belirlenir ve ilgili kişiye tebliğ edilir. Mülakat tarihleri arasında en az on gün bulunur.

(5) Gerekli görüldüğünde başvuru sahibiyle ek mülakatlar yapılabilir.

(6) Mülakatlar sesli veya görsel olarak kayıt altına alınabilir. Bu durumda mülakat yapılan kişi bilgilendirilir. Her mülakatın sonunda tutanak düzenlenir, bir örneği mülakat yapılan kişiye verilir.

Uluslararası koruma başvuru sahibi kimlik belgesi

MADDE 76- (1) Mülakatı tamamlanan başvuru sahibine ve varsa birlikte geldiği aile üyelerine, uluslararası koruma talebinde bulunduğunu belirten ve yabancı kimlik numarasını içeren altı ay süreli Uluslararası Koruma Başvuru Sahibi Kimlik Belgesi düzenlenir. Başvurusu sonuçlandırılmayanların kimlik belgeleri altı aylık sürelerle uzatılır.

(2) 72 nci ve 79 uncu maddeler kapsamında olanlar ile bunların aile üyelerine kimlik belgesi verilmez.

(3) Kimlik belgesinin şekli ve içeriği Genel Müdürlükçe belirlenir.

(4) Kimlik belgesi, hiçbir harca tabi olmayıp, ikamet izni yerine geçer.

Başvurunun geri çekilmesi veya geri çekilmiş sayılması

MADDE 77- (1) Başvuru sahibinin;

- a) Başvurusunu geri çektiğini yazılı olarak beyan etmesi,
 - b) Mazeretsiz olarak mülakata üç defa üst üste gelmemesi,
 - c) İdarî gözetim altında bulunduğu yerden kaçması,
 - ç) Mazeretsiz olarak; bildirim yükümlülüğünü üç defa üst üste yerine getirmemesi, belirlenen ikamet yerine gitmemesi veya ikamet yerini izinsiz terk etmesi,
 - d) Kişisel verilerinin alınmasına karşı çıkması,
 - e) Kayıt ve mülakattaki yükümlülüklerine uymaması,
- hâllerinde başvurusu geri çekilmiş kabul edilerek, değerlendirme durdurulur.

Karar

MADDE 78- (1) Başvuru, kayıt tarihinden itibaren en geç altı ay içinde Genel Müdürlükçe sonuçlandırılır. Kararın bu süre içerisinde verilememesi hâlinde başvuru sahibi bilgilendirilir.

(2) Kararlar bireysel olarak verilir. 64 üncü maddenin altıncı fıkrası saklı kalmak kaydıyla, aile adına yapılan başvuru bütün olarak değerlendirilir ve verilen karar tüm aile üyelerini kapsar.

(3) Başvuru hakkında karar verilirken menşe veya önceki ikamet ülkesinin mevcut genel şartları ve başvuru sahibinin kişisel şartları göz önünde bulundurulur.

(4) Başvuru sahibine, zulüm veya ciddi zarar görme tehdidi ne karşı vatandaşı olduğu ülke veya önceki ikamet ülkesinin belirli bir bölgesinde koruma sağlanabiliyorsa ve başvuru sahibi, ülkenin o bölgesine güvenli bir şekilde seyahat edebilecek ve yerleşebilecek durumdaysa, başvuru sahibinin uluslararası korumaya muhtaç olmadığına karar verilebilir.

(5) Dördüncü fıkradaki durumların ortaya çıkması, başvurunun tam bir incelemeye tabi tutulmasını engellemez.

(6) Karar, ilgiliye veya yasal temsilcisine ya da avukatına tebliğ edilir. Olumsuz kararın tebliğinde, kararın maddi gerekçeleri ve hukukî dayanakları da belirtilir. İlgili kişi bir avukat tarafından temsil edilmiyorsa, kararın sonucu, itiraz usulleri ve süreleri hakkında kendisi veya yasal temsilcisi bilgilendirilir.

Hızlandırılmış değerlendirme

MADDE 79- (1) Başvuru sahibinin;

- a) Başvuru sırasında gerekçelerini sunarken, uluslararası korumayı gerektirecek konulara hiç değinmemiş olması,
- b) Sahte belge ya da yanıltıcı bilgi ve belge kullanarak veya kararı olumsuz etkileyebilecek bilgi ve belgeleri sunmayarak yetkilileri yanlış yönlendirmesi,
- c) Kimliğinin ya da uyruğunun tespit edilmesini güçleştirmek amacıyla kimlik ya da seyahat belgelerini kötü niyetle imha etmesi veya elden çıkarması,
- ç) Sınır dışı edilmek üzere idarî gözetim altında olması,
- d) Sadece, Türkiye' den gönderilmesine yol açacak bir kararın uygulanmasını erteltmek ya da engellemek amacıyla başvuruda bulunması,

e) Kamu düzeni veya kamu güvenliği açısından tehlike oluşturmaya ya da bu nedenlerle Türkiye'den daha önce sınır dışı edilmiş olması,

f) Başvurusunun geri çekilmiş sayılmasından sonra yeniden başvuruda bulunması, hâllerinde, başvurusu hızlandırılmış olarak değerlendirilir.

(2) Başvurusu hızlandırılmış olarak değerlendirilen başvuru sahibiyle, başvuru tarihinden itibaren en geç üç gün içinde mülakat yapılır. Başvuru, mülakattan sonra en geç beş gün içinde sonuçlandırılır.

(3) Bu maddeye göre değerlendirilen başvurulardan, incelenmesinin uzun süreceği anlaşılanlar, hızlandırılmış değerlendirmeden çıkarılabilir.

(4) Refakatsiz çocukların başvuruları hızlandırılmış olarak değerlendirilemez.

İdari itiraz ve yargı yolu

MADDE 80- (1) Bu Kısımda yazılı hükümler uyarınca alınan kararlara karşı idari itiraz ve yargı yoluna başvurulduğunda aşağıdaki hükümler uygulanır:

a) İlgili kişi veya yasal temsilcisi ya da avukatı tarafından kararın tebliğinden itibaren on gün içinde Uluslararası Koruma Değerlendirme Komisyonuna itiraz edilebilir. Ancak 68 inci, 72 nci ve 79 uncu maddelere göre verilen kararlara karşı, sadece yargı yoluna başvurulabilir.

b) İdari itiraz sonucu alınan karar, ilgiliye veya yasal temsilcisine ya da avukatına tebliğ edilir. Kararın olumsuz olması hâlinde; ilgili kişi bir avukat tarafından temsil edilmiyorsa kararın sonucu, itiraz usulleri ve süreleri hakkında kendisi veya yasal temsilcisi bilgilendirilir.

c) Bakanlık, verilen kararlara karşı yapılan idari itiraz usullerini düzenleyebilir.

ç) 68 inci maddede düzenlenen yargı yolu hariç olmak üzere, 72 nci ve 79 uncu maddeler çerçevesinde alınan kararlara karşı, kararın tebliğinden itibaren onbeş gün, alınan diğer idari karar ve işlemlere karşı kararın tebliğinden itibaren otuz gün içinde, ilgili kişi veya yasal temsilcisi ya da avukatı tarafından yetkili idare mahkemesine başvurulabilir.

d) 72 nci ve 79 uncu maddeler çerçevesinde mahkemeye yapılan başvurular onbeş gün içerisinde sonuçlandırılır. Mahkemenin bu konuda vermiş olduğu karar kesindir.

e) İtiraz veya yargılama süreci sonuçlanıncaya kadar ilgili kişinin ülkede kalışına izin verilir.

Avukatlık hizmetleri ve danışmanlık

MADDE 81- (1) Başvuru sahibi ile uluslararası koruma statüsü sahibi kişiler, bu Kısımda yazılı iş ve işlemlerle ilgili olarak, ücretleri kendilerince karşılanması kaydıyla avukat tarafından temsil edilebilir.

(2) Avukatlık ücretlerini karşılama imkânı bulunmayan başvuru sahibi ve uluslararası koruma statüsü sahibi kişiye, bu Kısım kapsamındaki iş ve işlemlerle ilgili olarak yargı önündeki başvurularında 1136 sayılı Kanunun adli yardım hükümlerine göre avukatlık hizmeti sağlanır.

(3) Başvuru sahibi ve uluslararası koruma statüsü sahibi kişi, sivil toplum kuruluşları tarafından sağlanan danışmanlık hizmetlerinden faydalanabilir.

Şartlı mültecinin ve ikincil koruma statüsü sahibinin ikameti

MADDE 82- (1) Şartlı mülteci ve ikincil koruma statüsü sahibi kişiye, Genel Müdürlükçe, kamu düzeni veya kamu güvenliği nedeniyle belirli bir ilde ikamet etme, belirlenen süre ve usullerle bildirimde bulunma yükümlülüğü getirilebilir.

(2) Bu kişiler, adres kayıt sistemine kayıt yaptırmak ve ikamet adresini valiliğe bildirmekle yükümlüdür.

Uluslararası koruma statüsü sahibi kimlik belgesi

MADDE 83- (1) Mülteci statüsü verilenlere yabancı kimlik numarasını içeren üçer yıl süreli kimlik belgesi düzenlenir.

(2) Şartlı mülteci ve ikincil koruma statüsü verilenlere, yabancı kimlik numarasını içeren birer yıl süreli kimlik belgesi düzenlenir.

(3) Birinci ve ikinci fıkralardaki kimlik belgeleri hiçbir harca tabi olmayıp, ikamet izni yerine geçer. Kimlik belgelerinin şekil ve içeriği Genel Müdürlükçe belirlenir.

Seyahat belgesi

MADDE 84- (1) Mültecilere, valiliklerce Sözleşmede belirtilen seyahat belgesi düzenlenir.

(2) Şartlı mülteci ve ikincil koruma statüsü sahiplerinin seyahat belgesi talepleri 5682 sayılı Kanunun 18 inci maddesi çerçevesinde değerlendirilir.

Uluslararası koruma statüsünün sona ermesi

MADDE 85- (1) Uluslararası koruma statüsü sahibi kişi;

- a) Vatandaş olduğu ülkenin korumasından kendi isteğiyle tekrar yararlanırsa,
- b) Kaybettiği vatandaşlığını kendi isteğiyle tekrar kazanırsa,
- c) Yeni bir vatandaşlık kazanmışsa ve vatandaşlığını kazandığı ülkenin korumasından yararlanıyorsa,
- ç) Terk ettiği veya zulüm korkusuyla dışında bulunduğu ülkeye kendi isteğiyle tekrar dönmüşse,
- d) Statü verilmesini sağlayan koşullar ortadan kalktığı için vatandaşı olduğu ülkenin korumasından yararlanabilecekse,

e) Vatansız olup da, statü verilmesine yol açan koşullar ortadan kalktığı için önceden yaşadığı ikamet ülkesine dönebilecekse,

uluslararası koruma statüsü sona erer.

(2) Birinci fıkranın (d) ve (e) bentlerinin incelenmesinde; statü verilmesine neden olan şartların ortadan kalkıp kalkmadığı veya önemli ve kalıcı bir şekilde değişip değişmediği göz önünde bulundurulur.

(3) İkincil koruma statüsü verilmesine neden olan şartlar ortadan kalktığında veya korumaya gerek bırakmayacak derecede değiştiğinde de statü sona erer. İkincil koruma statüsü verilmesini gerektiren şartlardaki değişikliklerin önemli ve kalıcı olup olmadığı göz önünde bulundurulur.

(4) Birinci ve üçüncü fıkralarda belirtilen şartların ortaya çıkması hâlinde, statü yeniden değerlendirilebilir. Bu kişiye; statüsünün yeniden değerlendirildiği ve nedenleri yazılı olarak bildirildikten sonra, statüsünün devam etmesi gerektiğine ilişkin nedenlerini sözlü veya yazılı şekilde sunabilmesine fırsat verilir.

(5) Maddi gerekçelerini ve hukukî dayanaklarını içeren sona erme kararı, ilgiliye veya yasal temsilcisine ya da avukatına tebliğ edilir. İlgili kişi bir avukat tarafından temsil edilmiyorsa kararın sonucu, itiraz usulleri ve süreleri hakkında kendisi veya yasal temsilcisi bilgilendirilir.

Uluslararası koruma statüsünün iptali

MADDE 86- (1) Uluslararası koruma statüsü verilen kişilerden;

- a) Sahte belge kullanma, hile, aldatma yoluyla veya beyan etmediği gerçeklerle statü verilmesine neden olanların,
- b) Statü verildikten sonra, 64 üncü madde çerçevesinde hariçte tutulması gerektiği anlaşılanların, statüsü iptal edilir.

(2) Maddi gerekçelerini ve hukuki dayanaklarını içeren iptal kararı, ilgiliye veya yasal temsilcisine ya da avukatına tebliğ edilir. İlgili kişi bir avukat tarafından temsil edilmiyorsa kararın sonucu, itiraz usulleri ve süreleri hakkında kendisi veya yasal temsilcisi bilgilendirilir.

Gönüllü geri dönüş desteği

MADDE 87- (1) Başvuru sahibi ve uluslararası koruma statüsü sahibi kişilerden, gönüllü olarak geri dönmek isteyenlere, ayni ve nakdî destek sağlanabilir.

(2) Genel Müdürlük, gönüllü geri dönüş çalışmalarını, uluslararası kuruluşlar, kamu kurum ve kuruluşları, sivil toplum kuruluşlarıyla iş birliği içerisinde yapabilir.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Haklar ve Yükümlülükler

Hak ve yükümlülüklerle ilişkin genel ilkeler

MADDE 88- (1) Uluslararası koruma statüsü sahibi kişiler, karşılıklılık şartından muaftır.

(2) Başvuru sahibine, başvurusu reddedilen veya uluslararası koruma statüsü sahibi kişilere sağlanan hak ve imkânlar, Türk vatandaşlarına sağlanan hak ve imkânlardan fazla olacak şekilde yorumlanamaz.

Yardım ve hizmetlere erişim

MADDE 89- (1) Başvuru sahibi veya uluslararası koruma statüsü sahibi kişi ve aile üyeleri, ilköğretim ve ortaöğretim hizmetlerinden faydalanır.

(2) Başvuru sahibi veya uluslararası koruma statüsü sahibi kişilerden ihtiyaç sahibi olanların, sosyal yardım ve hizmetlere erişimleri sağlanabilir.

(3) Başvuru sahibi veya uluslararası koruma statüsü sahibi kişilerden;

a) Herhangi bir sağlık güvencesi olmayan ve ödeme gücü bulunmayanlar, 31/5/2006 tarihli ve 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu hükümlerine tabidir. Genel sağlık sigortasından faydalanan kişilerin primlerinin ödenmesi için Genel Müdürlük bütçesine ödenek konulur. Primleri Genel Müdürlük tarafından ödenenlerden ödeme güçlerine göre primin tamamı veya belli bir oranı talep edilir.

b) Sağlık güvencesi veya ödeme gücünün bulunduğu veya başvurunun sadece tıbbi tedavi görmek amacıyla yapıldığı sonradan anlaşılanlar, genel sağlık sigortalılıklarının sona erdirilmesi için en geç on gün içinde Sosyal Güvenlik Kurumuna bildirilir ve yapılan tedavi ve ilaç masrafları ilgililerden geri alınır.

(4) İş piyasasına erişimle ilgili olarak;

a) Başvuru sahibi veya şartlı mülteci, uluslararası koruma başvurusu tarihinden altı ay sonra çalışma izni almak için başvurabilir.

b) Mülteci veya ikincil koruma statüsü sahibi, statü almasından itibaren bağımlı veya bağımsız olarak çalışabilir. Yabancıların çalışamayacağı iş ve mesleklere ilişkin diğer mevzuatta yer alan hükümler saklıdır. Mülteci veya ikincil koruma statüsü sahibi kişiye verilecek kimlik belgesi, çalışma izni yerine de geçer ve bu durum kimlik belgesine yazılır.

c) Mülteci ve ikincil koruma statüsü sahibinin iş piyasasına erişimi, iş piyasasındaki durum ve çalışma hayatındaki gelişmeler ile istihdama ilişkin sektörel ve ekonomik şartların gerekli kıldığı hâllerde, belirli bir süre için, tarım, sanayi veya hizmet sektörleri, belirli bir meslek, işkolu veya mülki ve coğrafi alan itibarıyla sınırlandırılabilir. Ancak, Türkiye’de üç yıl ikamet eden veya Türk vatandaşıyla evli olan ya da Türk vatandaşı çocuğu olan mülteci ve ikincil koruma statüsü sahipleri için bu sınırlamalar uygulanmaz.

ç) Başvuru sahibi veya uluslararası koruma statüsü sahibi kişilerin çalışmasına ilişkin usul ve esaslar, Bakanlığın görüşü alınarak Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı tarafından belirlenir.

(5) 72 nci ve 79 uncu maddelerde sayılanlar hariç olmak üzere, muhtaç olduğu tespit edilen başvuru sahibine, Maliye Bakanlığının uygun görüşü alınarak Bakanlığın belirleyeceği usul ve esaslar çerçevesinde harçlık verilebilir.

Yükümlülükler

MADDE 90- (1) Başvuru sahibi veya uluslararası koruma statüsü sahibi kişi, bu Kısımda yazılı yükümlülüklerine ek olarak;

- a) Çalışma durumuna ait güncel bilgileri otuz gün içinde bildirmekle,
- b) Gelirlerini, taşınır ve taşınmazlarını otuz gün içinde bildirmekle,
- c) Adres, kimlik ve medeni hâl değişikliklerini yirmi iş günü içinde bildirmekle,
- ç) Kendisine sağlanan hizmet, yardım ve diğer imkânlardan haksız olarak yararlandığının tespit edilmesi hâlinde, bedellerini tamamen veya kısmen geri ödemekle,
- d) Genel Müdürlükçe kendisinden bu Kısım çerçevesinde istenilenleri yerine getirmekle, yükümlüdür.

(2) Bu Kısımda yazılı yükümlülüklerle uymayanlar ile başvuruları ve uluslararası koruma statüleriyle ilgili olumsuz karar verilenlere; eğitim ve temel sağlık hakları hariç, diğer haklardan faydalanmaları bakımından sınırlama getirilebilir. Sınırlamaya ilişkin değerlendirme bireysel yapılır. Karar ilgili kişiye veya yasal temsilcisine ya da avukatına yazılı olarak tebliğ edilir. İlgili kişi bir avukat tarafından temsil edilmiyorsa kararın sonucu, itiraz usulleri ve süreleri hakkında kendisi veya yasal temsilcisi bilgilendirilir.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

Geçici Koruma ve Uluslararası Korumaya İlişkin Diğer Hükümler

Geçici koruma

MADDE 91- (1) Ülkesinden ayrılmaya zorlanmış, ayrıldığı ülkeye geri dönemeyen, acil ve geçici koruma bulmak amacıyla kitlesel olarak sınırlarımıza gelen veya sınırlarımızı geçen yabancılara geçici koruma sağlanabilir.

(2) Bu kişilerin Türkiye'ye kabulü, Türkiye'de kalışı, hak ve yükümlülükleri, Türkiye'den çıkışlarında yapılacak işlemler, kitlesel hareketlere karşı alınacak tedbirlerle, ulusal ve uluslararası kurum ve kuruluşlar arasındaki iş birliği ve koordinasyon, merkez ve taşrada görev alacak kurum ve kuruluşların görev ve yetkilerinin belirlenmesi, Bakanlar Kurulu tarafından çıkarılacak yönetmelikle düzenlenir.

Uluslararası koruma süreçlerinde iş birliği

MADDE 92- (1) Bakanlık, bu Kısımda yazılı uluslararası koruma süreçleriyle ilgili konularda, 5/5/1969 tarihli ve 1173 sayılı Milletlerarası Münasebetlerin Yürütülmesi ve Koordinasyonu Hakkında Kanun çerçevesinde Birleşmiş Milletler Mülteciler Yüksek Komiserliği, Uluslararası Göç Örgütü, diğer uluslararası kuruluşlar ve sivil toplum kuruluşlarıyla iş birliği yapabilir.

(2) Sözleşme hükümlerinin uygulanmasına nezaret etme görevini yerine getirmesinde, Birleşmiş Milletler Mülteciler Yüksek Komiserliğiyle gerekli iş birliği sağlanır. Bakanlık, bu Kanun çerçevesindeki uluslararası koruma, başvuru, değerlendirme ve karar süreçlerini belirlemeye, bu amaçla Dışişleri Bakanlığının uygun görüşü alınmak suretiyle Birleşmiş Milletler Mülteciler Yüksek Komiserliğiyle uluslararası anlaşma niteliği taşımayan protokoller yapmaya yetkilidir.

(3) Birleşmiş Milletler Mülteciler Yüksek Komiserliğinin uluslararası koruma başvurusunda bulunmuş kişilere sınır kapıları da dâhil olmak üzere erişimi ve başvuru sahibinin de kabul etmesi şartıyla, başvurusuyla ilgili bilgilere erişimi sağlar. Birleşmiş Milletler Mülteciler Yüksek Komiserliği, başvurunun her aşamasında görüşlerini yetkililere iletebilir.

Menşe ülke bilgisi

MADDE 93- (1) Uluslararası koruma başvuruları incelenirken, etkin ve adil karar verebilmek, başvuran tarafından iddia edilen hususların doğruluğunu tespit edebilmek amacıyla menşe, ikamet ve transit ülkelerle ilgili Birleşmiş Milletler Mülteciler Yüksek Komiserliği kaynakları ve diğer kaynaklardan güncel bilgi toplanır.

(2) Menşe ülke bilgi sisteminin kurulması, bilgilerin toplanması, depolanması, sistemin işletilmesi, ilgili kamu kurum ve kuruluşlarının kullanımına açılması Genel Müdürlükçe belirlenecek usul ve esaslar çerçevesinde yapılır.

Gizlilik ilkesi ve kişisel dosyaya erişim

MADDE 94- (1) Başvuru sahibinin ve uluslararası koruma statüsü sahibi kişinin tüm bilgi ve belgelerinde gizlilik esastır.

(2) Ancak, başvuru sahibi ve uluslararası koruma statüsü sahibi kişi ile yasal temsilcisi veya avukatı, başvuru sahibi ve uluslararası koruma statüsü sahibinin kişisel dosyasında yer alan belgeleri inceleyebilir, birer örneğini alabilir. Millî güvenlik ve kamu düzeninin korunması ile suç işlenmesinin önlenmesine ilişkin belgeler incelenemez ve verilemez.

Kabul ve barınma merkezleri

MADDE 95- (1) Başvuru sahibi veya uluslararası koruma statüsü sahibi kişinin, barınma ihtiyaçlarını kendisinin karşılaması esastır.

(2) Genel Müdürlük, başvuru sahibi veya uluslararası koruma statüsü sahibi kişinin barınma, i e, sağlık, sosyal ve diğer ihtiyaçlarının karşılanacağı kabul ve barınma merkezleri kurabilir.

(3) Merkezlerde  zel ihtiyaç sahiplerinin barındırılmasına öncelik verilir.

(4) Kabul ve barınma merkezleri, valilikler tarafından i letilir. Genel Müdürlük, merkezleri, kamu kurum ve kuruluşlarıyla, Türkiye Kızılay Derneği ve g   alanında uzmanlığı bulunan kamu yararına çalışan derneklerle protokol yaparak i lettirebilir.

(5) Kabul ve barınma merkezi dışında ikamet eden başvuru sahibi veya uluslararası koruma statüsü sahibi kişiler ve aile  yeleri bu merkezlerdeki hizmetlerden yararlandırılabilir.

(6) Kabul ve barınma merkezlerinde sağlanan hizmetler, satın alma yoluyla da yürütülebilir.

(7) İmk nlar ölçüsünde merkezlerde kalan ailelerin bütünlüğü korunur.

(8) Göç alanında uzmanlığı bulunan ilgili sivil toplum kurulu u temsilcileri, Genel Müdürlüğün izniyle kabul ve barınma merkezlerini ziyaret edebilirler.

(9) Kabul ve barınma merkezlerinin kurulması, yönetimi ve i letilmesiyle ilgili usul ve esaslar yönetmelikle düzenlenir.

DÖRDÜNCÜ KISIM

Yabancılar ve Uluslararası Korumaya İlişkin

Ortak Hükümler

Uyum

MADDE 96- (1) Genel Müdürlük, ülkenin ekonomik ve mali imk nları ölçüsünde, yabancı ile başvuru sahibinin veya uluslararası koruma statüsü sahibi kişilerin ülkemizde toplumla olan karşılıklı uyumlarını kolaylaştırmak ve ülkemizde, yeniden yerle tirildikleri ülkede veya geri döndüklerinde ülkelerinde sosyal hayatın tüm alanlarında üçüncü kişilerin aracılığı olmadan bağımsız hareket edebilmelerini kolaylaştıracak bilgi ve beceriler kazandırmak amacıyla, kamu kurum ve kuruluşları, yerel yönetimler, sivil toplum kuruluşları,  niversiteler ile uluslararası kuruluşların öneri ve katkılarından da faydalananarak uyum faaliyetleri planlayabilir.

(2) Yabancılar, ülkenin siyasi yapısı, dili, hukuki sistemi, kültürü ve tarihi ile hak ve yükümlülüklerinin temel düzeyde anlatıldığı kurslara katılabilir.

(3) Kamusal ve özel mal ve hizmetlerden yararlanma, eğitime ve ekonomik faaliyetlere erişim, sosyal ve kültürel iletişim, temel sağlık hizmeti alma gibi konularda kurslar, uzaktan eğitim ve benzeri sistemlerle tanıtım ve bilgilendirme etkinlikleri Genel Müdürlükçe kamu kurum ve kuruluşları ile sivil toplum kuruluşlarıyla da i  birliği yapılarak yaygınla tırılır.

Davete uyma yükümlülüğü

MADDE 97- (1) Yabancılar, başvuru sahipleri ve uluslararası koruma statüsü sahibi kişiler;

a) Türkiye'ye girişi veya Türkiye'de kalı ı hakkında inceleme ihtiyacının doğması,

b) Hakkında sınır dışı etme kararı alınma ihtimalinin bulunması,

c) Bu Kanunun uygulanmasıyla ilgili işlemlerin bildirimi,

nedenleriyle, ilgili valiliğe veya Genel Müdürlüğe davet edilebilirler. Davete uyulmadığında veya uyulmayacağına ilişkin ciddi şüphe olması durumunda yabancılar davet edilmeksizin kolluk tarafından getirilebilirler. Bu işlem, idari gözetim olarak uygulanamaz ve bilgi alma süresi dört saati geçemez.

Taşıyıcıların yükümlülükleri

MADDE 98- (1) Taşıyıcılar;

a) Ülkeye giriş yapmak veya ülkeden transit geçmek üzere sınır kapılarına getirmiş oldukları yabancılardan herhangi bir nedenle Türkiye'ye girişleri ve Türkiye'den transit geçişleri reddedilenleri, geldikleri ya da kesin olarak kabul edilecekleri bir ülkeye geri götürmekle,

b) Yabancıya refakat edilmesi gerekli görüldüğü durumlarda refakatçilerin gidiş ve dönüşlerini sağlamakla,

c) Taşıdıkları kişilerin belge ve izinlerini kontrol etmekle, yükümlüdür.

(2) Genel Müdürlük, sınır kapılarına yolcu getiren taşıyıcılardan, Türkiye'ye hareketlerinden önce taşıyacakları yolcuların bilgilerinin verilmesini isteyebilir.

(3) Birinci ve ikinci fıkralarda yer alan yükümlülüklerle ilişkin uygulanacak usul ve esaslar, Bakanlık ve Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanlığınca müştereken çıkarılacak yönetmelikle belirlenir.

Kişisel veriler

MADDE 99- (1) Yabancılar, başvuru ve uluslararası koruma statüsü sahiplerine ait kişisel veriler, Genel Müdürlükçe veya valiliklerce ilgili mevzuata ve taraf olunan uluslararası anlaşmalara uygun olarak alınır, korunur, saklanır ve kullanılır.

Tebliğat

MADDE 100- (1) Bu Kanuna ilişkin tebliğat işlemleri, 11/2/1959 tarihli ve 7201 sayılı Tebliğat Kanunu hükümlerine göre yapılır.

(2) Bu maddenin uygulanmasına ilişkin usul ve esaslar ilgilinin yabancı olduğu dikkate alınarak yönetmelikle düzenlenir.

Yetkili idare mahkemeleri

MADDE 101- (1) Bu Kanunun uygulanmasına ilişkin olarak idari yargıya başvurulması hâlinde, bir yerde birden fazla idare mahkemesinin bulunması hâlinde bu davaların hangi idare mahkemesinde görüleceği Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulu tarafından belirlenir.

İdari para cezası

MADDE 102- (1) Diğer kanunlara göre daha ağır bir ceza gerektirmediği takdirde;

a) 5 inci maddeye aykırı şekilde, Türkiye'ye yasa dışı giren veya Türkiye'yi yasa dışı terk eden ya da buna teşebbüs eden yabancılar hakkında ikibin Türk Lirası,

b) 9 uncu maddenin birinci ve ikinci fıkraları uyarınca Türkiye'ye girişleri yasaklanmış olmasına rağmen Türkiye'ye girebilmiş olanlar hakkında bin Türk Lirası,

c) 56 ncı maddenin birinci fıkrasında tanınan sürede Türkiye'den ayrılmayanlar hakkında bin Türk Lirası,

ç) 57 nci, 58 inci, 60 ıncı ve 68 inci maddeler kapsamındaki işlemler sırasında kaçanlar hakkında bin Türk Lirası,

idari para cezası uygulanır.

(2) İdarî para cezası öngörülen kabahatlerin bir takvim yılı içinde tekrarı hâlinde, para cezaları yarı oranında arttırılarak uygulanır.

(3) Bu maddedeki idari para cezalarının uygulanması, Kanunda öngörülen diğer idari tedbirlerin uygulanmasına engel teşkil etmez.

(4) Bu maddedeki idari para cezaları, valilik veya kolluk birimlerince uygulanır. Verilen para cezaları tebliğ tarihinden itibaren otuz gün içinde ödenir.

BEŞİNCİ KISIM

Göç İdaresi Genel Müdürlüğü

BİRİNCİ BÖLÜM

Kuruluş, Görev ve Yetki

Kuruluş

MADDE 103- (1) Göç alanına ilişkin politika ve stratejileri uygulamak, bu konularla ilgili kurum ve kuruluşlar arasında koordinasyonu sağlamak, yabancıların Türkiye'ye giriş ve Türkiye'de kalışları, Türkiye'den çıkışları ve sınır dışı edilmeleri, uluslararası koruma, geçici koruma ve insan ticareti mağdurlarının korunmasıyla ilgili iş ve işlemleri yürütmek üzere İçişleri Bakanlığına bağlı Göç İdaresi Genel Müdürlüğü kurulmuştur.

Görev ve yetki

MADDE 104- (1) Genel Müdürlüğün görev ve yetkileri şunlardır:

a) Göç alanına ilişkin, mevzuatın ve idari kapasitenin geliştirilmesi, politika ve stratejilerin belirlenmesi konularında çalışmalar yürütmek ve Bakanlar Kurulunca belirlenen politika ve stratejilerin uygulanmasını izlemek ve koordine etmek.

b) Göç Politikaları Kurulunun sekretarya hizmetlerini yürütmek, Kurul kararlarının uygulanmasını takip etmek.

c) Göçle ilgili iş ve işlemleri yürütmek.

ç) 19/9/2006 tarihli ve 5543 sayılı İskân Kanununda Bakanlığa verilen görevleri yürütmek.

d) İnsan ticareti mağdurlarının korunmasına ilişkin iş ve işlemleri yürütmek,

e) Türkiye'de bulunan vatansız kişileri tespit etmek ve bu kişilerle ilgili iş ve işlemleri yürütmek.

f) Uyum süreçlerine ilişkin iş ve işlemleri yürütmek.

g) Geçici korumaya ilişkin iş ve işlemleri yürütmek.

ğ) Düzensiz göçle mücadele edilebilmesi amacıyla kolluk birimleri ve ilgili kamu kurum ve kuruluşları arasında koordinasyonu sağlamak, tedbirler geliştirmek, alınan tedbirlerin uygulanmasını takip etmek.

h) Kamu kurum ve kuruluşlarının göç alanına yönelik faaliyetlerinin programlanmasına ve projelendirilmesine yardımcı olmak, proje tekliflerini değerlendirmek ve onaylamak, yürütülen çalışma ve projeleri izlemek, bu çalışma ve projelerin uluslararası standartlara uygun şekilde yürütülmesine destek vermek.

ı) Mevzuatla verilen diğer görevleri yürütmek.

(2) Genel Müdürlük, görevleriyle ilgili konularda kamu kurum ve kuruluşları, üniversiteler, yerel yönetimler, sivil toplum kuruluşları, özel sektör ve uluslararası kuruluşlarla iş birliği ve koordinasyonu sağlamakla yetkilidir.

(3) Genel Müdürlüğün bu Kanun kapsamındaki her tür bilgi ve belge talebi, ilgili kurum ve kuruluşlar tarafından geciktirilmeden yerine getirilir.

İKİNCİ BÖLÜM

Göç Politikaları Kurulu

Göç Politikaları Kurulu ve görevleri

MADDE 105- (1) Göç Politikaları Kurulu, İçişleri Bakanının başkanlığında, Aile ve Sosyal Politikalar, Avrupa Birliği, Çalışma ve Sosyal Güvenlik, Dışişleri, İçişleri, Kültür ve Turizm, Maliye, Millî Eğitim, Sağlık ve Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme bakanlıkları müsteşarları ile Yurtdışı Türkler ve Akraba Topluluklar Başkanı ve Göç İdaresi Genel Müdüründen oluşur. Toplantı gündemine göre, konuyla ilgili bakanlık, ulusal veya uluslararası diğer kurum ve kuruluşlar ile sivil toplum kuruluşlarının temsilcileri toplantıya davet edilebilir.

(2) Kurul, Kurul Başkanının çağrısı üzerine her yıl en az bir kez toplanır. Gerekli görüldüğü hâllerde Kurul Başkanının çağrısıyla olağanüstü toplanabilir. Toplantı gündemi, üyelerin görüşü alınarak Başkan tarafından belirlenir. Kurulun sekretarya hizmetleri, Genel Müdürlük tarafından yerine getirilir.

(3) Kurulun görevleri şunlardır:

a) Türkiye'nin göç politika ve stratejilerini belirlemek, uygulanmasını takip etmek.

b) Göç alanında strateji belgeleri ile program ve uygulama belgelerini hazırlamak.

c) Kitlel akın durumunda uygulanacak yöntem ve tedbirleri belirlemek.

ç) İnsani mülahazalarla toplu hâlde Türkiye'ye kabul edilecek yabancılar ile bu yabancıların ülkeye giriş ve ülkede kalışlarıyla ilgili usul ve esasları belirlemek.

d) Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığının önerileri çerçevesinde, Türkiye'nin ihtiyaç duyduğu yabancı işgücü ile Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığının da görüşleri doğrultusunda tarım alanlarındaki mevsimlik işler için gelecek yabancılara ilişkin esasları belirlemek.

e) Yabancılar verilecek uzun dönem ikamet iznine ilişkin şartları belirlemek.

f) Göç alanında yabancı ülkeler ve uluslararası kuruluşlarla etkin iş birliği ve bu alandaki çalışmaların çerçevesini belirlemek.

g) Göç alanında görev yapan kamu kurum ve kuruluşları arasında koordinasyonun sağlanmasına yönelik kararlar almak.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Merkez, Taşra ve Yurt Dışı Teşkilatı,

Hizmet Birimleri

Teşkilat

MADDE 106- (1) Genel Müdürlük, merkez, taşra ve yurt dışı teşkilatından oluşur.

(2) Genel Müdürlük merkez teşkilatı ekli (I) sayılı cetvelde gösterilmiştir.

Genel Müdür

MADDE 107- (1) Genel Müdür, Genel Müdürlüğün en üst amiri olup, Bakana karşı sorumludur.

(2) Genel Müdürün görevleri şunlardır:

- a) Genel Müdürlüğü mevzuat hükümlerine, Hükümet programı ve politikalarına uygun olarak yönetmek.
 - b) Genel Müdürlüğün görev alanına giren hususlarda gerekli mevzuat çalışmalarını yürütmek, belirlenen strateji, amaç ve performans ölçütleri doğrultusunda Genel Müdürlüğü yönetmek.
 - c) Genel Müdürlüğün faaliyet ve işlemlerini denetlemek, yönetim sistemlerini gözden geçirmek, kurumsal yapı ile yönetim süreçlerinin etkililiğini gözetmek ve yönetimin geliştirilmesini sağlamak.
 - ç) Genel Müdürlüğün orta ve uzun vadeli strateji ve politikalarını belirlemek, bu amaçla uluslararası kuruluşlar, üniversiteler ve sivil toplum kuruluşlarıyla iş birliği yapılmasını sağlamak.
 - d) Faaliyet alanına giren konularda kamu kurum ve kuruluşlarıyla iş birliği ve koordinasyonu sağlamak.
- (3) Genel Müdürlüğün yönetim ve koordinasyonunda Genel Müdüre yardımcı olmak üzere, iki Genel Müdür yardımcısı atanabilir. Genel Müdür yardımcıları, Genel Müdür tarafından verilen görevleri yerine getirir ve Genel Müdüre karşı sorumludur.

Hizmet birimleri

MADDE 108 - (1) Genel Müdürlüğün hizmet birimleri ve görevleri şunlardır:

a) Yabancılar Dairesi Başkanlığı:

- 1) Düzenli göçle ilgili iş ve işlemleri yürütmek,
- 2) Düzensiz göçle ilgili iş ve işlemleri yürütmek,
- 3) 5543 sayılı Kanunda Bakanlığa verilen görevleri yürütmek,
- 4) Türkiye’de bulunan vatansız kişilerle ilgili iş ve işlemleri yürütmek,
- 5) Düzensiz göçle mücadele edilebilmesi amacıyla kolluk birimleri ve ilgili kamu kurum ve kuruluşları arasında koordinasyonu sağlamak, tedbirler geliştirmek, alınan tedbirlerin uygulanmasını takip etmek,
- 6) Türkiye’nin taraf olduğu geri kabul anlaşmalarının üçüncü ülke vatandaşları ile vatansız kişilere ilişkin hükümlerini yürütmek.
- 7) Genel Müdür tarafından verilen diğer görevleri yapmak.

b) Uluslararası Koruma Dairesi Başkanlığı:

- 1) Uluslararası korumaya ilişkin iş ve işlemleri yürütmek.
- 2) Geçici korumaya ilişkin iş ve işlemleri yürütmek.
- 3) Menşe ülkelerle ilgili bilgileri toplamak ve güncellemek.

- 4) Genel Müdür tarafından verilen diğer görevleri yapmak.
- c) İnsan Ticareti Mağdurlarını Koruma Dairesi Başkanlığı:
 - 1) İnsan ticaretiyle mücadele ve mağdurların korunmasına ilişkin iş ve işlemleri yürütmek.
 - 2) İnsan ticaretiyle mücadele ve mağdurların korunmasına ilişkin projeleri yürütmek.
 - 3) İnsan ticareti mağdurlarına yönelik yardım hatlarını kurmak, işletmek veya işlettmek.
 - 4) Genel Müdür tarafından verilen diğer görevleri yapmak.
- ç) Göç Politika ve Projeleri Dairesi Başkanlığı:
 - 1) Göç alanında politika ve stratejiler belirlenmesine yönelik çalışmalar yürütmek ve belirlenen politika ve stratejilerin uygulanmasını izlemek ve koordine etmek.
 - 2) Göç Politikaları Kurulunun sekretarya hizmetlerini yürütmek, Kurul kararlarının uygulanmasını takip etmek.
 - 3) Göç alanına ilişkin projeleri yürütmek.
 - 4) Kamu kurum ve kuruluşlarının göç alanına yönelik faaliyetlerinin programlanmasına ve projelendirilmesine yardımcı olmak, proje tekliflerini değerlendirmek ve onaylamak, yürütülen çalışma ve projeleri izlemek, bu çalışma ve projelerin uluslararası standartlara uygun şekilde yürütülmesine destek vermek.
 - 5) Göç alanına ilişkin inceleme, araştırma ve etki analizleri yapmak veya yaptırmak.
 - 6) Türkiye İstatistik Kurumuyla iş birliği hâlinde göç alanına ve insan ticaretiyle mücadele ve mağdurların korunmasına ilişkin istatistikleri yayınlamak.
 - 7) Yıllık göç raporunu hazırlamak ve yayınlamak.
 - 8) Genel Müdür tarafından verilen diğer görevleri yapmak.
- d) Uyum ve İletişim Dairesi Başkanlığı:
 - 1) Yabancıların toplumla olan karşılıklı uyumlarına ilişkin iş ve işlemleri yürütmek.
 - 2) Genel Müdürlüğün görev alanıyla ilgili konularda kamuoyunu bilgilendirmek ve toplumsal bilinci arttırmaya yönelik çalışmalar yapmak.
 - 3) Basın ve halkla ilişkiler faaliyetlerini planlamak ve yürütmek.
 - 4) Genel Müdür tarafından verilen diğer görevleri yapmak.
- e) Bilgi Teknolojileri Dairesi Başkanlığı:
 - 1) Genel Müdürlüğün görev alanıyla ilgili bilgi sistemleri kurmak, işletmek ve işlettmek.
 - 2) Bu Kanun kapsamındaki kişisel verilerin alınması, korunması, saklanması ve kullanılmasına ilişkin altyapı iş ve işlemlerini yürütmek.
 - 3) Genel Müdürlük birimleri arasında haberleşmeyi yürütmek, elektronik evrakın kayıt, tasnif ve dağıtımını sağlamak, bilişim ve haberleşme ihtiyaçları ile bağlantılı yazılımları temin etmek, oluşturmak ve geliştirmek.
 - 4) Genel Müdür tarafından verilen diğer görevleri yapmak.
- f) Dış İlişkiler Dairesi Başkanlığı:

1) Genel Müdürlüğün görev alanıyla ilgili konularda diğer ülkeler ve uluslararası alanda faaliyet gösteren kuruluşlarla iletişim ve iş birliğini yürütmek, gerekli bağlantıyı ve koordinasyonu sağlamak, yeni iş birliği alanlarına yönelik çalışmalar yapmak.

2) Genel Müdürlüğün görev ve faaliyet alanına giren konularda Avrupa Birliği ile ilişkilerin yürütülmesini sağlamak.

3) Genel Müdürlük personelinin yurt dışında geçici görevlendirilmeleriyle ilgili işlemleri yürütmek.

4) Genel Müdürlüğün görev alanıyla ilgili ülkeye gelen yabancı heyet ve yetkililerin ziyaretlerini programlamak, uluslararası toplantı, konferans, seminer ve benzeri faaliyetlerin düzenlenmesiyle ilgili çalışma yapmak, koordinasyonu sağlamak.

5) Genel Müdürlüğün görev alanına giren konularda yabancı ülkelere gerçekleşen faaliyet ve gelişmeleri izlemek.

6) Türkiye'deki diplomatik temsilciliklerde göç konularında görev yapan yetkililerle temasları yürütmek.

7) Genel Müdür tarafından verilen diğer görevleri yapmak.

g) Strateji Geliştirme Dairesi Başkanlığı:

1) 10/12/2003 tarihli ve 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu, 22/12/2005 tarihli ve 5436 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu ile Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılması Hakkında Kanunun 15 inci maddesi ve diğer mevzuatla strateji geliştirme ve mali hizmetler birimlerine verilen görevleri yapmak.

2) Genel Müdür tarafından verilen diğer görevleri yapmak.

ğ) Hukuk Müşavirliği:

1) 26/9/2011 tarihli ve 659 sayılı Genel Bütçe Kapsamındaki Kamu İdareleri ve Özel Bütçeli İdarelerde Hukuk Hizmetlerinin Yürütülmesine İlişkin Kanun Hükmünde Kararname hükümlerine göre hukuk birimlerine verilen görevleri yapmak.

2) Genel Müdür tarafından verilen diğer görevleri yapmak.

h) İnsan Kaynakları Dairesi Başkanlığı:

1) Genel Müdürlüğün insan gücü politikası ve planlaması ile insan kaynakları sisteminin geliştirilmesi ve performans ölçütlerinin oluşturulması konusunda çalışmalar yapmak ve tekliflerde bulunmak.

2) Genel Müdürlük personelinin atama, nakil, terfi, emeklilik ve benzeri özlük işlemlerini yürütmek.

3) Genel Müdür tarafından verilen diğer görevleri yapmak.

ı) Destek Hizmetleri Dairesi Başkanlığı:

1) 5018 sayılı Kanun hükümleri çerçevesinde kiralama ve satın alma işlerini yürütmek, temizlik, güvenlik, aydınlatma, ısıtma, onarım, taşıma ve benzeri hizmetleri yapmak veya yaptırmak.

2) Genel Müdürlüğün taşınır ve taşınmazlarına ilişkin işlemleri ilgili mevzuat çerçevesinde yürütmek.

3) Genel evrak ve arşiv faaliyetlerini düzenlemek ve yürütmek.

4) Genel Müdürlüğün sivil savunma ve seferberlik ile afet ve acil durum hizmetlerini planlamak ve yürütmek.

5) 9/10/2003 tarihli ve 4982 sayılı Bilgi Edinme Hakkı Kanununa göre yapılacak bilgi edinme başvurularını etkin, süratli ve doğru bir şekilde sonuçlandırmak üzere gerekli tedbirleri almak.

6) Merkezler ve insan ticareti mağdurları sığınma evleri kurmak, işletmek veya işlettmek.

7) Genel Müdür tarafından verilen diğer görevleri yapmak.

i) Eğitim Dairesi Başkanlığı:

1) Genel Müdürlüğün görev alanıyla ilgili eğitim faaliyetlerini planlamak ve uygulamak.

2) Bilimsel nitelikli yayınlar yapmak.

3) Seminer, sempozyum, konferans ve benzeri etkinlikler düzenlemek.

4) Ulusal ve uluslararası yayın, mevzuat, mahkeme kararları ile diğer bilgi ve belgeleri izlemek, derlemek ve ilgili dairelere bildirmek.

5) Genel Müdür tarafından verilen diğer görevleri yapmak.

Taşra teşkilatı

MADDE 109- (1) Genel Müdürlük, ilgili mevzuat hükümleri çerçevesinde taşra teşkilatı kurmaya yetkilidir.

Yurt dışı teşkilatı

MADDE 110- (1) Genel Müdürlük, 13/12/1983 tarihli ve 189 sayılı Kamu Kurum ve Kuruluşlarının Yurtdışı Teşkilatı Hakkında Kanun Hükmünde Kararname esaslarına uygun olarak yurt dışı teşkilatı kurmaya yetkilidir.

(2) Büyükelçiliklerde görev alan göç müşavirlerinin görevleri şunlardır:

a) Görevli oldukları ülkelerdeki kurum ve kuruluşlarla Genel Müdürlük arasında göç alanına ilişkin iş birliği ve koordinasyonu sağlamak.

b) Genel Müdürlüğün görev alanına giren konulardaki gelişmeleri izlemek ve Genel Müdürlüğe iletmek.

c) Bulundukları ülkeyle ülkemiz arasında göç alanındaki mevzuatın uygulanmasını takip etmek,

ç) Düzensiz göçe konu yabancıların sınır dışı edileceği veya gönüllü geri dönüşlerinin sağlanacağı ülkelerde bu faaliyetleri kolaylaştırmak amacıyla gerekli temas ve bağlantıları kurmak.

d) Menşe ülke bilgilerine ilişkin işlemleri yürütmek.

e) Genel Müdürlükçe insan ticaretiyle mücadele ve mağdurların korunması alanına ilişkin olarak verilecek görevleri yapmak.

f) Görevli oldukları ülkelerle müştereken yürütülecek göç ve insan ticaretiyle mücadele ve mağdurların korunması alanına ilişkin proje tekliflerini önermek, hazırlamak ve yürütülen projeleri takip etmek.

g) Genel Müdürlükçe verilecek diğer görevleri yapmak.

(3) Konsolosluklarda görev alan göç ataşelerinin görevleri şunlardır:

a) Konsolosluklara yapılacak vize ve ikamet izni başvurularını almak ve sonuçlandırmak.

b) Başvurularla ilgili bilgi ve belge toplamak, eksik bilgi ve belgeleri yabancından talep etmek, gerektiğinde ilgiliyle mülakatlar yaparak değerlendirmek ve bunları kayıt altına almak.

c) Konsolosluklarca karara bağlanabilecek vize başvurularını doğrudan, ikamet izni başvuruları ile Genel Müdürlüğün kararını gerektiren vize başvurularını ise Genel Müdürlüğün kararını aldıktan sonra konsolosun onayına sunmak.

ç) Türkiye’den sınır dışı edilecek veya gönüllü geri dönecek yabancıların, gidecekleri ülkedeki iş ve işlemlerinde yardımcı olmak.

d) Görev yaptıkları ülkede göç konuları ile ilgili gelişmeleri takip etmek ve yıllık raporlar hazırlamak.

e) Göç alanına ilişkin konsoloslar tarafından verilen diğer görevleri yürütmek.

f) Genel Müdürlükçe verilecek diğer görevleri yürütmek.

Çalışma grupları ve düzenleme yetkisi

MADDE 111- (1) Genel Müdürlük merkez teşkilatında, hizmetlerin yürütülebilmesi amacıyla, birim amirlerinin teklifi ve Genel Müdürün onayıyla çalışma grupları oluşturulabilir. Gruplar, Genel Müdür tarafından görevlendirilecek bir uzmanın koordinasyonunda faaliyet gösterir.

(2) Genel Müdürlük, görev, yetki ve sorumluluk alanına giren konularda idari düzenleme yapmaya yetkilidir.

Yöneticilerin sorumlulukları ve yetki devri

MADDE 112- (1) Genel Müdürlüğün her kademedeki yöneticileri, görevlerini mevzuata, stratejik plan ve programlara, performans ölçütlerine ve hizmet kalite standartlarına uygun olarak yürütmekten üst kademelere karşı sorumludur.

(2) Genel Müdür ve her kademedeki Genel Müdürlük yöneticileri, sınırları açıkça belirtilmek ve yazılı olmak şartıyla yetkilerinden bir kısmını alt kademelere devredebilir.

Yetki devri, uygun araçlarla ilgililere duyurulur.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

Sürekli Kurul ve Komisyonlar ile Geçici Komisyonlar

Sürekli kurul ve komisyonlar

MADDE 113- (1) Genel Müdürlüğün sürekli kurul ve komisyonları şunlardır:

a) Göç Danışma Kurulu.

b) Uluslararası Koruma Değerlendirme Komisyonu.

c) Düzensiz Göçle Mücadele Koordinasyon Kurulu.

(2) Sürekli kurul ve komisyonların üyelerinin yeterlilikleri, olağan ve olağanüstü toplantılarının yer ve zamanı ile çalışma ve karar verme usul ve esasları ile kurul ve komisyonlara ilişkin diğer hususlar yönetmelikle belirlenir.

(3) Sürekli kurul ve komisyonların sekretaryası ve destek hizmetleri Genel Müdürlük tarafından sağlanır.

Göç Danışma Kurulu

MADDE 114- (1) Göç Danışma Kurulu, Bakanlık Müsteşarı veya görevlendireceği müsteşar yardımcısının başkanlığında, Başbakanlık İnsan Hakları Başkanlığı, Avrupa Birliği, Çalışma ve Sosyal Güvenlik ve Dışişleri bakanlıklarının en az daire başkanı seviyesindeki temsilcileri, Genel Müdür, genel müdür

yardımcıları, Yabancılar Dairesi, Uluslararası Koruma Dairesi, İnsan Ticareti Mağdurlarını Koruma Dairesi, Uyum ve İletişim Dairesi ve Göç Politika ve Projeleri Dairesi başkanları, Birleşmiş Milletler Mülteciler Yüksek Komiserliği Türkiye Temsilcisi, Uluslararası Göç Örgütü Türkiye Temsilcisi, göç konularıyla ilgili beş öğretim elemanı ve göç alanında çalışmalarda bulunan beş sivil toplum kuruluşu temsilcisinden oluşur. Kurul toplantılarına Başkan tarafından, yurt içi ve yurt dışından göç alanında uzman kişiler çağrılarak görüşleri alınabilir. Kurul yılda iki kez olağan olarak toplanır. Kurul, ayrıca Başkanın çağrısı üzerine her zaman olağanüstü toplanabilir. Toplantı gündemi, Başkan tarafından belirlenir.

(2) Öğretim elemanları ve sivil toplum kuruluşu temsilcileri, Bakanlıkça belirlenecek usul ve esaslar çerçevesinde seçilir.

(3) Kurulun görevleri şunlardır:

- a) Göç uygulamalarını izlemek ve önerilerde bulunmak.
- b) Göç alanında yapılması planlanan yeni düzenlemeleri değerlendirmek.
- c) Göç politikaları ve hukuku alanında bölgesel ve uluslararası gelişmeleri değerlendirmek ve bu gelişmelerin Türkiye'ye yansımalarını incelemek.
- ç) Göçle ilgili mevzuat çalışmalarını ve uygulamalarını değerlendirmek.
- d) Göç alanında çalışmalar yapmak üzere alt komisyonlar kurmak, komisyon çalışmaları sonrasında ortaya çıkacak raporları değerlendirmek.

(4) Kurulun tavsiye niteliğindeki kararları, Genel Müdürlük ile kamu kurum ve kuruluşlarınca değerlendirilir.

Uluslararası Koruma Değerlendirme Komisyonu

MADDE 115- (1) Uluslararası Koruma Değerlendirme Komisyonu, Genel Müdürlük temsilcisi başkanlığında, Adalet ve Dışişleri bakanlıklarınca görevlendirilen birer temsilci ve bir göç uzmanından oluşur. Komisyona, Birleşmiş Milletler Mülteciler Yüksek Komiserliği Türkiye Temsilciliği temsilcisi gözlemci olarak katılmak üzere davet edilebilir. Genel Müdürlük merkez veya taşra teşkilatında, bir veya birden fazla komisyon kurulabilir. Genel Müdürlük temsilcisi ve göç uzmanı iki yıl, diğer üyeler ise en az bir yıl için asıl ve yedek olmak üzere belirlenir. Komisyon başkan ve üyelerine, görevleri süresince ek görev verilmez.

(2) Komisyonun görevleri şunlardır:

a) İdari gözetim kararları ve kabul edilemez başvurularla ilgili kararlar ile hızlandırılmış değerlendirme sonucu verilen kararlar hariç, uluslararası koruma başvuruları hakkında verilen kararlar ile başvuru ve uluslararası koruma statüsü sahibi hakkındaki diğer kararlara karşı itirazları değerlendirmek ve karar vermek.

b) Uluslararası korumanın sona ermesi ya da iptaline yönelik kararlara karşı itirazları değerlendirmek ve karar vermek.

(3) Komisyonlar, doğrudan Genel Müdürün koordinasyonunda çalışır.

Düzensiz Göçle Mücadele Koordinasyon Kurulu

MADDE 116- (1) Düzensiz Göçle Mücadele Koordinasyon Kurulu, Bakanlık Müsteşarı veya görevlendireceği müsteşar yardımcısı başkanlığında, Genelkurmay Başkanlığı, Çalışma ve Sosyal Güvenlik ve

Dışişleri bakanlıkları ile Millî İstihbarat Teşkilatı Müsteşarlığı, ilgili kolluk birimleri ve Genel Müdürlüğün en az daire başkanı seviyesindeki temsilcilerinden oluşur.

(2) Kurul toplantılarına, ilgili kamu kurum ve kuruluşlarının merkez ve taşra birimleri, sivil toplum kuruluşları, uluslararası kuruluş temsilcileri ile konuyla ilgili uzmanlar çağrılabilir. Kurul, gündemli olarak altı ayda bir toplanır. Kurul, ayrıca Başkanın çağrısı üzerine her zaman olağanüstü toplanabilir. Toplantı gündemi, üyelerin görüşü alınmak suretiyle Başkan tarafından belirlenir.

(3) Kurulun görevleri şunlardır:

a) Düzensiz göçle etkin şekilde mücadele edilebilmesi amacıyla kolluk birimleri ve ilgili kamu kurum ve kuruluşları arasında koordinasyonu sağlamak.

b) Yasadışı olarak Türkiye'ye giriş ve Türkiye'den çıkış yollarını tespit ederek önlemler geliştirmek.

c) Düzensiz göçe yönelik tedbirleri geliştirmek.

ç) Düzensiz göçle mücadele alanında mevzuat oluşturma ve uygulama çalışmalarını planlamak ve uygulanmasını izlemek.

(4) Kurulun kararları, kamu kurum ve kuruluşlarınca öncelikle değerlendirilir.

Geçici komisyonlar

MADDE 117- (1) Genel Müdürlük, görev alanına giren konularla ilgili olarak çalışmalarda bulunmak üzere Bakan onayıyla, kamu kurum ve kuruluşları, sivil toplum kuruluşları, uluslararası kuruluşlar ile konuyla ilgili uzmanların katılımıyla geçici komisyonlar oluşturabilir.

(2) Geçici komisyonların oluşumu, üye sayısı, görevlendirme ve seçilme yeterlilikleri, olağan ve olağanüstü toplantılarının yer ve zamanı, çalışma, karar alma usul ve esasları ile kurullarla ilgili diğer hususlar yönetmelikle belirlenir.

BEŞİNCİ BÖLÜM

Atama ve Personele İlişkin Hükümler

Atama ve görevlendirme

MADDE 118 - (1) Genel Müdürlükte, Genel Müdür ve Genel Müdür Yardımcısı kadrolarına müşterek kararla, diğer kadrolara Genel Müdürün teklifi üzerine Bakan onayıyla atama yapılır.

(2) Genel Müdürlüğün görev alanıyla ilgili konularda çalıştırılmak üzere bütün kamu kurum ve kuruluşlarının personeli, kendilerinin ve kurumlarının muvafakatiyle Genel Müdürlükte geçici olarak görevlendirilebilir. Görevlendirme, personelin aylık, ödenek, her tür zam ve tazminatlar ile diğer mali ve sosyal hak ve yardımları kendi kurumlarınca ödenmek kaydıyla yapılır. Bu şekilde görevlendirilen personel, kurumlarından aylıklı izinli sayılır, Genel Müdürlükte geçen hizmet süreleri mesleki kıdemlerinden kabul edilir ve asıl kadrosuyla ilgisi devam eder. Bunların terfileri başkaca bir işleme gerek kalmaksızın süresinde yapılır. Görevlendirilecek personel sayısı, mevcut personelin yüzde otuzunu aşamaz.

Personele ilişkin hükümler

MADDE 119- (1) Genel Müdürlük merkez teşkilatında Göç Uzmanı ve Göç Uzman Yardımcısı, taşra teşkilatında İl Göç Uzmanı ve İl Göç Uzman Yardımcısı istihdam edilebilir.

(2) Göç Uzman Yardımcılığı ve İl Göç Uzman Yardımcılığına atanabilmek için, 14/7/1965 tarihli ve 657 sayılı Devlet Memurları Kanununun 48 inci maddesinde sayılan şartlara ek olarak hukuk, siyasal bilgiler, iktisat, işletme ve uluslararası ilişkiler alanında en az dört yıllık lisans eğitimi veren ve bunların dışında yönetmelikle belirlenen fakültelerden veya bunlara denkliği Yükseköğretim Kurulu tarafından kabul edilen yurt içindeki ve yurt dışındaki yükseköğretim kurumlarından mezun olmak ve yapılacak özel yarışma sınavında başarılı olmak gerekir. Göç Uzman Yardımcılığı ve İl Göç Uzman Yardımcılığı yarışma sınavı, yazılı ve sözlü aşamalarından oluşur.

(3) Göç Uzman Yardımcılarının mesleğe alınmaları, yarışma sınavı, tez hazırlama ve yeterlik sınavları ile uzmanlığa atanmaları hakkında 657 sayılı Kanunun ek 41 inci maddesi hükümleri uygulanır.

(4) İl Göç Uzman Yardımcılığına atananlar, en az üç yıl fiilen çalışmak kaydıyla açılacak yeterlik sınavına girme hakkını kazanırlar. Sınavda başarılı olamayanlar veya geçerli mazereti olmaksızın sınav hakkını kullanmayanlara, bir yıl içinde ikinci kez sınav hakkı verilir. İkinci sınavda başarı gösteremeyen veya sınav hakkını kullanmayanlar İl Göç Uzman Yardımcısı unvanını kaybederler ve durumlarına uygun memur unvanlı kadrolara atanırlar. İl Göç Uzmanı ve İl Göç Uzman Yardımcılarının mesleğe alınmaları, yarışma sınavı, komisyonların oluşumu, yetiştirilmeleri, yeterlik sınavları, atanmaları, eğitimleri, çalışma ve görevlendirilmelerine ilişkin usul ve esaslar ile diğer hususlar yönetmelikle düzenlenir.

(5) Genel Müdürlükte özel bilgi ve uzmanlığı gerektiren işlerde sözleşmeyle yabancı uzman istihdam edilebilir. Bu personele ödenecek aylık ücretin net tutarı, birinci dereceli Göç Uzmanına mali haklar kapsamında ödenen aylık net tutarı geçmemek üzere Genel Müdür tarafından belirlenir ve bunlar 5510 sayılı Kanunun 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (a) bendi kapsamında sigortalı sayılır. Bu şekilde istihdam edilecek personel sayısı, Genel Müdürlüğün toplam kadro sayısının yüzde birini geçemez ve bunların istihdamına ilişkin usul ve esaslar yönetmelikle belirlenir.

(6) Genel Müdürlükte, Genel Müdür, Genel Müdür yardımcıları ile Göç Politika ve Projeleri Dairesi, Uyum ve İletişim Dairesi, Dış İlişkiler Dairesi, Strateji Geliştirme Dairesi ve Destek Hizmetleri Dairesi başkanları ile göç müşavirleri mülki idare amirliği hizmetleri sınıfından atanır veya görevlendirilir.

Kadrolar

MADDE 120- (1) Genel Müdürlüğün kadrolarının tespiti, ihdası, kullanımı ve iptali ile kadrolara ilişkin diğer hususlar, 13/12/1983 tarihli ve 190 sayılı Genel Kadro ve Usulü Hakkında Kanun Hükmünde Kararname hükümlerine göre düzenlenir.

ALTINCI BÖLÜM

Çeşitli Hükümler

Yönetmelik

MADDE 121- (1) Bu Kanunun uygulanmasına ilişkin usul ve esaslar çıkarılacak yönetmeliklerle belirlenir.

Atıf yapılan hükümler

MADDE 122- (1) Diğer mevzuatta, 15/7/1950 tarihli ve 5683 sayılı Yabancıların Türkiye’de İkamet ve Seyahatleri Hakkında Kanuna yapılmış olan atıflar, bu Kanuna yapılmış sayılır. Diğer mevzuatta geçen yabancılara mahsus “ikamet tezkeresi” ibaresinden, bu Kanundaki “ikamet izni” anlaşılır.

Değiştirilen hükümler

MADDE 123- (1) 15/7/1950 tarihli ve 5682 sayılı Pasaport Kanununun 34 üncü maddesinde yer alan “vatandaşlar ve yabancılara” ibaresi “vatandaşlara” şeklinde değiştirilmiştir.

(2) 2/7/1964 tarihli ve 492 sayılı Harçlar Kanununun 88 inci maddesinin birinci fıkrasına (e) bendinden sonra gelmek üzere aşağıdaki bentler eklenmiştir:

- “(f) Uzun dönem ikamet izni bulunanlar,
- (g) İnsan ticareti suçunun mağduru olanlar.”

(3) 14/7/1965 tarihli ve 657 sayılı Devlet Memurları Kanununun;

a) 36 ncı maddesinin “Ortak Hükümler” başlıklı bölümünün (A) fıkrasının (11) numaralı bendine “Enerji ve Tabii Kaynaklar Uzman Yardımcıları” ibaresinden sonra gelmek üzere “, Göç Uzman Yardımcıları, İl Göç Uzman Yardımcıları” ibaresi, “Enerji ve Tabii Kaynaklar Uzmanlığına” ibaresinden sonra gelmek üzere “, Göç Uzmanlığına, İl Göç Uzmanlığına” ibaresi eklenmiştir.

b) 152 nci maddesinin “II– Tazminatlar” kısmının “A– Özel Hizmet Tazminatı” bölümünün (ğ) bendine “Yükseköğretim Kurulu Uzmanları” ibaresinden sonra gelmek üzere “, Göç Uzmanları” ibaresi, (h) bendine “İçişleri Bakanlığı İl Planlama Uzmanları,” ibaresinden sonra gelmek üzere “İl Göç Uzmanları,” ibaresi eklenmiştir.

c) Eki (I) sayılı Ek Gösterge Cetvelinin “I- Genel İdare Hizmetleri Sınıfı” bölümünün (g) bendine “Avrupa Birliği İşleri Uzmanları,” ibaresinden sonra gelmek üzere “Göç Uzmanları,” ibaresi, (h) bendine “İçişleri Bakanlığı Planlama Uzmanları,” ibaresinden sonra gelmek üzere “İl Göç Uzmanları,” ibaresi eklenmiştir.

(4) 14/2/1985 tarihli ve 3152 sayılı İçişleri Bakanlığı Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanunun 29 uncu maddesinin birinci fıkrasına aşağıdaki bent eklenmiştir:

- “e) Göç İdaresi Genel Müdürlüğü.”

(5) 27/2/2003 tarihli ve 4817 sayılı Yabancıların Çalışma İzinleri Hakkında Kanunun;

- a) 5 inci maddesinin birinci fıkrasında geçen “ikamet izninin süresi ile” ibaresi metinden çıkarılmıştır.
- b) 8 inci maddesinin birinci fıkrasına aşağıdaki bent eklenmiştir.

“ı) Uluslararası koruma başvurusunda bulunan ve İçişleri Bakanlığınca şartlı mülteci statüsü verilen yabancı ve vatansız kişilere,”

- c) 12 nci maddesinin birinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Yabancılar, ilk çalışma izni başvurularını bulundukları ülkelerdeki Türkiye Cumhuriyeti konsolosluklarına yapar. Konsolosluk, bu başvuruları doğrudan Bakanlığa iletir. Bakanlık, ilgili mercilerin görüşlerini alarak 5 inci maddeye göre başvuruları değerlendirir; durumu uygun görülen yabancılara çalışma izni verir. Yabancılar, konsolosluklardan almış oldukları çalışma izinlerinde belirtilen süre kadar Türkiye’de kalıp çalışabilir.”

ç) 14 üncü maddesinin birinci fıkrasının (c) bendi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“(c) İçişleri Bakanlığının olumsuz görüş bildirmesi,”

d) 16 ncı maddesinin birinci fıkrasının (a) bendi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“(a) Yabancı hakkında sınır dışı etme kararı alınmış olması veya Türkiye’ye girişinin yasaklanması,”

(6) 10/12/2003 tarihli ve 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanununa ekli (I) sayılı cetvele 54 üncü sırasından sonra gelmek üzere “55) Göç İdaresi Genel Müdürlüğü” sırası eklenmiştir.

(7) 25/4/2006 tarihli ve 5490 sayılı Nüfus Hizmetleri Kanununun;

a) 3 üncü maddesinin birinci fıkrasının (bb) bendi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“(bb) Yabancılar kütüğü: Türkiye’de Vatansız Kişi Kimlik Belgesi alanlar ve herhangi bir amaçla en az doksan gün süreli ikamet izni verilenlerle, yasal olarak bulunan yabancılardan yabancılar kimlik numarası talep edenlerin kayıtlarının tutulduğu kütüğü,”

b) 8 inci maddesinin birinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“(1) Türkiye’de herhangi bir amaçla en az doksan gün süreli ikamet izni alan yabancılar, Genel Müdürlükçe yabancılar kütüğüne kayıt edilir. Ancak, Türkiye’de yasal olarak bulunan yabancılar da talep etmeleri hâlinde yabancılar kütüğüne kayıt edilir. Bu kütüğe kayıt edilen yabancılar, her tür nüfus olayını nüfus müdürlüklerine beyan etmekle yükümlüdürler. Diplomatik misyon mensupları bu hükmün dışındadır.”

(8) 31/5/2006 tarihli ve 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanununun;

a) 3 üncü maddesinin birinci fıkrasının (27) numaralı bendi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“(27) Uluslararası koruma başvurusu veya statüsü sahibi ve vatansız kişi: İçişleri Bakanlığı tarafından başvuru sahibi, mülteci, ikincil koruma veya şartlı mülteci statüsü sahibi veya vatansız olarak tanınan kişileri,”

b) 60 ncı maddesinin birinci fıkrasının (c) bendinin (2) numaralı alt bendi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“(2) Uluslararası koruma başvurusu veya statüsü sahibi ve vatansız olarak tanınan kişiler,”

c) 61 inci maddesinin birinci fıkrasının (b) bendindeki “vatansız ve sığınmacı sayıldıkları” ibaresi “uluslararası koruma başvurusu yaptıkları veya uluslararası koruma statüsü aldıkları veya vatansız kişi sayıldıkları” şeklinde değiştirilmiştir.

(9) Ekli (1), (2) ve (3) sayılı listelerde yer alan kadrolar ihdas edilerek, 190 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin eki (I) sayılı cetvele “Göç İdaresi Genel Müdürlüğü” bölümü olarak eklenmiştir.

(10) 27/6/1989 tarihli ve 375 sayılı Kanun Hükmünde Kararnameye ekli (II) sayılı cetvelin 9 uncu sırasına “Basın-Yayın ve Enformasyon,” ibaresinden sonra gelmek üzere “Göç İdaresi,” ibaresi eklenmiştir.

Yürürlükten kaldırılan mevzuat

MADDE 124- (1) 15/7/1950 tarihli ve 5683 sayılı Yabancıların Türkiye’de İkamet ve Seyahatleri Hakkında Kanun ile 15/7/1950 tarihli ve 5682 sayılı Pasaport Kanununun 4 üncü, 6 ncı, 7 nci, 8 inci, 9 uncu, 10 uncu, 11 inci, 24 üncü, 25 inci, 26 ncı, 28 inci, 29 uncu, 32 ncı, 33 üncü, 35 inci, 36 ncı, 38 inci ve ek 5 inci maddeleri, 5 inci maddesinin birinci ve ikinci fıkraları ile 34 üncü maddesinin birinci fıkrasının ikinci cümlesi yürürlükten kaldırılmıştır.

Geçiş hükümleri

GEÇİCİ MADDE 1- (1) Genel Müdürlüğün görev alanına giren konularla ilgili Emniyet Genel Müdürlüğünce tutulan dosya, yazılı ve elektronik ortamdaki kayıt ve diğer dokümanlar ile bilgi sistemleri, elektronik projeler ve veri tabanları Genel Müdürlüğe ve ilgili taşra birimlerine kademeli olarak devredilir. Devre ilişkin olarak, Emniyet Genel Müdürlüğü ile Genel Müdürlük arasında bu maddenin yayımı tarihinden itibaren altı ay içerisinde protokol yapılır ve Bakan onayıyla yürürlüğe girer.

(2) Bu Kanunun yayımından itibaren bir yıl sonra kabul ve barınma merkezleri ile geri gönderme merkezlerine ait taşınırlar hiçbir işleme gerek kalmaksızın Genel Müdürlüğe devredilmiş, taşınmazlar ise hiçbir işleme gerek kalmaksızın Genel Müdürlüğe tahsis edilmiş sayılır. Devir nedeniyle yapılan işlemler, harçlardan, düzenlenen kâğıtlar damga vergisinden müstesnadır. Bu Kanunun uygulanmasında taşınır devri ile taşınmazların tahsisi ve benzeri hususlarda ortaya çıkabilecek sorunları gidermeye Bakan yetkilidir.

(3) Genel Müdürlüğün 2012 mali yılı harcamaları için gereken ödenek ihtiyacı, 21/12/2011 tarihli ve 6260 sayılı 2012 Yılı Merkezî Yönetim Bütçe Kanununun 8 inci maddesinin birinci fıkrasının (ç) bendine göre karşılanır. 31/12/2013 tarihine kadar Göç İdaresi Genel Müdürlüğü adına ihdas edilen kadroların yüzde ellisini geçmemek üzere, 6260 sayılı Kanundaki sınırlamalara tabi olmadan atama yapılabilir.

(4) Bu Kanunda belirlenen esaslara göre Genel Müdürlüğün taşra teşkilatlanmasının tamamlanacağı tarihe kadar, yürütülmekte olan görev ve hizmetler daha önce bu görev ve hizmetleri yapmakta olan birimler veya personel tarafından yapılmaya devam edilir. Genel Müdürlük, ilgili yerlerdeki teşkilatlanmanın tamamlandığı tarihte söz konusu birimlerde görev yapmakta olan personeli, 118 inci maddenin ikinci fıkrasında belirtilen sayı sınırlamasına tabi olmaksızın devir tarihinden itibaren üç yılı aşmamak üzere anılan maddeye göre istihdam edebilir.

(5) Genel Müdürlük, merkez teşkilatında görev yapmak üzere, Emniyet Genel Müdürlüğü Yabancılar Hudut İltica Dairesi Başkanlığı ile il emniyet müdürlüklerinin ilgili şubelerinde en az iki yıl süreyle görev yapmış personeli, 118 inci maddenin ikinci fıkrasında belirtilen sayı sınırlamasına tabi olmaksızın bu maddenin yayımı tarihinden itibaren üç yıl süreyle anılan maddeye göre istihdam edebilir.

(6) Bu Kanunun İkinci Kısımının yürürlüğe girdiği tarihten itibaren bir yıl içinde valiliklere yazılı olarak müracaat eden yabancılar, bu Kanunda ikamet izinleriyle ilgili kendilerine tanınan haklardan yararlandırılır.

(7) Bu Kanunun Üçüncü Kısımının yürürlüğe girdiği tarihten önce, 14/9/1994 tarihli ve 94/6169 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile yürürlüğe konulan Türkiye'ye İltica Eden veya Başka Bir Ülkeye İltica Etmek Üzere Türkiye'den İkamet İzni Talep Eden Münferit Yabancılar ile Topluca Sığınma Amacıyla Sınırlarımıza Gelen Yabancılar ve Olabilecek Nüfus Hareketlerine Uygulanacak Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik uyarınca statü verilenlere bu Kanunda belirtilen statülerine göre işlem yapılır, başvuru yapanların işlemleri ise bu Kanuna göre sonuçlandırılır. Bu Kanunun yayımı tarihinden itibaren Üçüncü Kısımın yürürlüğe girdiği tarihe kadar, anılan Yönetmelik uyarınca statü verilenler ile başvuru yapanlardan ikamet izni harcı alınmaz.

(8) Bu Kanunun uygulanmasına ilişkin düzenlemeler yürürlüğe girinceye kadar mevcut düzenlemelerin bu Kanuna aykırı olmayan hükümlerinin uygulanmasına devam olunur.

Yürürlük

MADDE 125- (1) Bu Kanunun Beşinci Kısım yayımı tarihinde, diğer hükümleri yayımı tarihinden bir yıl sonra yürürlüğe girer.

Yürütme

MADDE 126- (1) Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

(I) SAYILI CETVEL

GÖÇ İDARESİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ TEŞKİLATI

<u>Genel Müdür</u>	<u>Genel Müdür Yardımcısı</u>	<u>Hizmet Birimleri</u>
Genel Müdür	Genel Müdür Yardımcısı Genel Müdür Yardımcısı	1. Yabancılar Dairesi Başkanlığı 2. Uluslararası Koruma Dairesi Başkanlığı 3. İnsan Ticareti Mağdurlarını Koruma Dairesi Başkanlığı 4. Göç Politika ve Projeleri Dairesi Başkanlığı 5. Uyum ve İletişim Dairesi Başkanlığı 6. Bilgi Teknolojileri Dairesi Başkanlığı 7. Dış İlişkiler Dairesi Başkanlığı 8. Strateji Geliştirme Dairesi Başkanlığı 9. Hukuk Müşavirliği 10. İnsan Kaynakları Dairesi Başkanlığı 11. Destek Hizmetleri Dairesi Başkanlığı 12. Eğitim Dairesi Başkanlığı

(1) SAYILI LİSTE

KURUMU: GÖÇ İDARESİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

TEŞKİLAT

I: MERKEZ

İHDASEDİLEN KADROLARIN			
		erbest	§

<u>Sınıfı</u>	<u>Unvanı</u>	<u>Derecesi</u>	<u>Kadro Adedi</u>	<u>Toplam</u>
MİAH	Genel Müdür	1	1	1
MİAH	Genel Müdür Yardımcısı	1	2	2
MİAH	Göç Politika ve Projeleri Dairesi Başkanı	1	1	1
MİAH	Uyum ve İletişim Dairesi Başkanı	1	1	1
MİAH	Dış İlişkiler Dairesi Başkanı	1	1	1
MİAH	Strateji Geliştirme Dairesi Başkanı	1	1	1
MİAH	Destek Hizmetleri Dairesi Başkanı	1	1	1
GİH	Yabancılar Dairesi Başkanı	1	1	1
GİH	Uluslararası Koruma Dairesi Başkanı	1	1	1
GİH	İnsan Ticareti Mağdurlarını Koruma Dairesi Başkanı	1	1	1
GİH	Bilgi Teknolojileri Dairesi Başkanı	1	1	1
GİH	İnsan Kaynakları Dairesi Başkanı	1	1	1
GİH	Eğitim Dairesi Başkanı	1	1	1
GİH	I. Hukuk Müşaviri	1	1	1
GİH	Göç Uzmanı	1	15	15
GİH	Göç Uzmanı	2	15	15
GİH	Göç Uzmanı	3	15	15
GİH	Göç Uzmanı	4	15	15
GİH	Göç Uzmanı	5	15	15
GİH	Göç Uzmanı	6	15	15
GİH	Göç Uzmanı	7	15	15
GİH	Göç Uzman Yardımcısı	8	35	35
GİH	Göç Uzman Yardımcısı	9	65	65
GİH	Mali Hizmetler Uzmanı	5	5	5
GİH	Mali Hizmetler Uzman Yardımcısı	9	5	5
GİH	Çözümleyici	1	1	1
GİH	Çözümleyici	2	1	1
GİH	Çözümleyici	4	1	1
GİH	Çözümleyici	6	1	1
GİH	Çözümleyici	7	1	1
GİH	Çözümleyici	8	1	1
GİH	Programcı	1	1	1
GİH	Programcı	3	1	1
GİH	Programcı	4	1	1

GIH	Programcı	5	1	1
GIH	Programcı	6	1	1
GIH	Programcı	8	2	2
GIH	Mütercim	1	2	2
GIH	Mütercim	2	2	2
GIH	Mütercim	3	3	3
GIH	Mütercim	4	3	3
GIH	Mütercim	5	3	3
GIH	Mütercim	6	3	3
GIH	Mütercim	7	3	3
GIH	Mütercim	8	3	3
GIH	Mütercim	9	3	3
GIH	Veri Hazırlama ve Kontrol İşletmeni	3	3	3
GIH	Veri Hazırlama ve Kontrol İşletmeni	4	3	3
GIH	Veri Hazırlama ve Kontrol İşletmeni	5	3	3
GIH	Veri Hazırlama ve Kontrol İşletmeni	6	3	3
GIH	Veri Hazırlama ve Kontrol İşletmeni	7	3	3
GIH	Veri Hazırlama ve Kontrol İşletmeni	8	3	3
GIH	Veri Hazırlama ve Kontrol İşletmeni	9	3	3
GIH	Memur	9	3	3
GIH	Memur	10	3	3
GIH	Memur	11	3	3
GIH	Memur	12	3	3
GIH	Sekreter	5	1	1
GIH	Sekreter	7	2	2
GIH	Sekreter	9	2	2
GIH	Sekreter	11	1	1
GIH	Şoför	5	1	1
GIH	Şoför	9	2	2
GIH	Hukuk Müşaviri	1	2	2
GIH	Hukuk Müşaviri	4	3	3
AH	Avukat	5	3	3
AH	Avukat	6	3	3
AH	Avukat	7	3	3
AH	Avukat	8	3	3
AH	Avukat	9	3	3

TH	Mühendis	1	1	1
TH	Mühendis	6	2	2
TH	Mühendis	8	2	2
TH	İstatistikçi	1	1	1
TH	İstatistikçi	6	2	2
TH	İstatistikçi	8	2	2
TH	Sosyolog	1	1	1
TH	Sosyolog	6	2	2
TH	Sosyolog	8	2	2
SH	Sosyal Çalışmacı	1	1	1
SH	Sosyal Çalışmacı	6	2	2
SH	Sosyal Çalışmacı	8	2	2
SH	Psikolog	1	1	1
SH	Psikolog	6	2	2
SH	Psikolog	8	2	2
YH	Hizmetli	5	5	5
YH	Hizmetli	12	5	5
TOPLAM			365	365

(2) SAYILI LİSTE

KURUMU: GÖÇ İDARESİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

TEŞKİLATI: TAŞRA

İHDASEDİLEN KADROLARIN				
<u>Sınıfı</u>	<u>Unvanı</u>	<u>Der ecesi</u>	<u>Ser best Kadro Adedi</u>	<u>Toplam</u>
GİH	İl Göç İdaresi Müdürü	1	81	81
GİH	İlçe Göç İdaresi Müdürü	1	50	50
GİH	İlçe Göç İdaresi Müdürü	2	50	50
GİH	İlçe Göç İdaresi Müdürü	3	48	48
GİH	Merkez Müdürü	1	5	5
GİH	Merkez Müdürü	2	5	5
GİH	Merkez Müdürü	3	5	5
GİH	İnsan Ticareti Mağdurları Sığınma Evi Müdürü	1	5	5

GiH	İnsan Ticareti Mağdurları Sığınma Evi Müdürü	2	5	5
GiH	İnsan Ticareti Mağdurları Sığınma Evi Müdürü	3	5	5
GiH	İl Göç Uzmanı	1	50	50
GiH	İl Göç Uzmanı	2	50	50
GiH	İl Göç Uzmanı	3	50	50
GiH	İl Göç Uzmanı	4	100	100
GiH	İl Göç Uzmanı	5	100	100
GiH	İl Göç Uzmanı	6	130	130
GiH	İl Göç Uzmanı	7	250	250
GiH	İl Göç Uzman Yardımcısı	8	450	450
GiH	İl Göç Uzman Yardımcısı	9	500	500
GiH	Çözümleyici	1	1	1
GiH	Çözümleyici	2	2	2
GiH	Çözümleyici	3	2	2
GiH	Çözümleyici	4	2	2
GiH	Çözümleyici	5	2	2
GiH	Çözümleyici	6	2	2
GiH	Çözümleyici	7	2	2
GiH	Çözümleyici	8	2	2
GiH	Programcı	1	1	1
GiH	Programcı	2	2	2
GiH	Programcı	3	2	2
GiH	Programcı	4	2	2
GiH	Programcı	5	2	2
GiH	Programcı	6	2	2
GiH	Programcı	7	2	2
GiH	Programcı	8	2	2
GiH	Mütercim	1	4	4
GiH	Mütercim	2	4	4
GiH	Mütercim	3	4	4
GiH	Mütercim	4	4	4
GiH	Mütercim	5	4	4
GiH	Mütercim	6	4	4
GiH	Mütercim	7	4	4
GiH	Mütercim	8	4	4
GiH	Mütercim	9	4	4

GIH	Veri Hazırlama ve Kontrol İşletmeni	3	50	50
GIH	Veri Hazırlama ve Kontrol İşletmeni	4	50	50
GIH	Veri Hazırlama ve Kontrol İşletmeni	5	50	50
GIH	Veri Hazırlama ve Kontrol İşletmeni	6	20	20
GIH	Veri Hazırlama ve Kontrol İşletmeni	7	20	20
GIH	Veri Hazırlama ve Kontrol İşletmeni	8	20	20
GIH	Veri Hazırlama ve Kontrol İşletmeni	9	20	20
GIH	Memur	9	20	20
GIH	Memur	10	20	20
GIH	Memur	11	20	20
GIH	Memur	12	20	20
GIH	Şoför	5	15	15
GIH	Şoför	10	15	15
AH	Avukat	5	5	5
AH	Avukat	6	5	5
AH	Avukat	7	10	10
AH	Avukat	8	10	10
TH	Sosyolog	1	5	5
TH	Sosyolog	6	5	5
TH	Sosyolog	8	5	5
SH	Sosyal Çalışmacı	1	15	15
SH	Sosyal Çalışmacı	6	15	15
SH	Sosyal Çalışmacı	8	15	15
SH	Psikolog	1	15	15
SH	Psikolog	6	15	15
SH	Psikolog	8	15	15
YH	Hizmetli	9	30	30
YH	Hizmetli	12	30	30
TOPLAM			2540	2540

(3) SAYILI LİSTE

KURUMU: GÖÇ İDARESİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

TEŞKİLATI: YURT DIŞI

İHDASEDİLEN KADROLARIN				
<u>Sınıfı</u>	<u>Unvanı</u>	<u>Derecesi</u>	<u>Serbest Kadro Adedi</u>	<u>Toplam</u>
GİH	Göç Müşaviri	1	15	15
GİH	Göç Ataşesi	1	85	85
TOPLAM			100	100